

ΙΣΠΑΝΟΙ ΖΗΤΟΥΝ
ΚΟΙΝΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΠΑΝΩ ΣΕ ΝΑΟ
ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΗΣ
ΚΤΙΣΘΗΚΕ
Η «ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

ΔΑΥΛΟΣ

ΔΡΧ. 1700
ΕΥΡΩ 4,98

ΤΣΙΜΕΝΤΕΝΙΟ (!) ΥΠΕΡΘΥΡΟ 270 ΤΟΝΝΩΝ ΣΤΙΣ ΜΥΚΗΝΕΣ

“Εκοψαν τὴν ὑποτροφία γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ
Ἱστορία καὶ τὴ χορήγησαν γιὰ τὴν... Περσικὴ!

**Μηνιαίο Περιοδικό
Πρωτοποριακής Έρευνας.**
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 3223957, 9841655.
Τηλομοιούτυπος: 3314997.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («Internet»):
<http://www.davlos.gr>
Ήλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@otenet.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9.30 - 14.30
καθημερινά (και Σάββατο).

Ίδρυτής-Ίδιοκτήτης-
Εκδότης-Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
Αχιλλέως - Μουσών 51
Παλιό Φάληρο.

Παραγωγή: PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα, τηλ.: 5225.479.

- Τιμή αντιτύπου: 1.700 δρχ. - 4,98 ευρώ.
- 12μηνη συνδρομή: 16.000 δρχ.- 46,98 ευρώ.
- Όργανισμών κ.λπ.: 24.000 δρχ.- 70,43 ευρώ.
- Φοιτητών: 13.000 δρχ. - 38,15 ευρώ.
- Έξωτერიζοι: 80 δολλ. ΗΠΑ.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται αυτόματα
μετά την λήξη του 12μήνου. Διακοπή
της συνδρομής γίνεται μόνον κατόπιν
τηλεφωνήματος του ενδιαφερομένου.

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.**

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά εμβάσματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Πόστ Ρεστάντ 175 01, Π. Φάληρο.

Παρακαλούνται οι συνδρομητές
που αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Απαγορεύεται η έν όλο ή έν μέρος
ανάδημοσίευση ή αναμετάδοση
καθ' οιονδήποτε τρόπον
δημοσιευμάτων του «Δαυλός»
χωρίς την γραπτή άδεια του εκδότη.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 14928:

«Αρχαιότητα» - Σήμερα - Αύριο

Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 14930:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Δρ **ΕΥΑΝ ΔΡΚΑΣ, Γ.Α. ΜΑΘΕΣ, Μ. ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΣ, ΝΙΚΗΦ.**
ΠΟΛΙΤΗΣ, ΔΗΜ. ΣΤΑΜΠΕΛΟΣ, Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ,
ΚΑΤΕΡΙΝΑ Σ.

ΣΕΛΙΣ 14930:

Τα ριζώματα του DNA και ο Έμπεδοκλής

Καθηγητής δρ δρ **ΑΝ. ΚΟΒΑΤΣΗΣ**

ΣΕΛΙΣ 14936:

Για μία ελληνική θρησκεία της ελεύθερης έρευνας

Β. ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 14937:

Ισπανοί ευρωδουλεντές ζητούν καθιέρωση

της Έλληνικής ως κοινής ευρωπαϊκής γλώσσας

Κ. - Ε. ΓΕΩΡΓΙΑΝΑΣ - Α. ΜΗΤΣΙΟΥ - Κ. ΚΑΡΜΙΡΑΝΤΖΟΣ -
Θ. ΛΥΡΑΣ

ΣΕΛΙΣ 14941:

Το πελώριο ύπερθυρο του «Θησαυρού του Ατρέως»

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΜΙΡΑΝΤΖΟΣ

ΣΕΛΙΣ 14951:

Η ταφή της Έλληνικής Τέχνης

κάτω από την «Θεού Σοφίαν»

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΜΑΝΕΑΣ

ΣΕΛΙΣ 14956:

Εκδικήθηκαν τόν Κωνσταντίνο Παλαιολόγο

ΣΙΣΣΥ ΑΡΤΣΙΤΑ

ΣΕΛΙΣ 14957:

Υποτροφία για την Περσική αντί Έλληνικής Ιστορίας της!

ΠΑΝ. Α. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 14957:

Η «ρεβάνς» του Βαρδαρισμού κατά του Πολιτισμού

Π.Α.Κ.

ΣΕΛΙΣ 14963:

Ανοικτή επιστολή προς τόν ΥΠΠΟ κ. Έ. Βενιζέλο

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΓΛΑΡΟΣ

ΣΕΛΙΣ 14965:

Η σεμνή κανηφόρος σέ Γραμμική Α

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Θ. ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 14969:

Η επανάσταση των «αρχήτων» αριθμών

στην αρχαία Έλληνική Φιλοσοφία

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΚΟΥΤΟΥΛΑΣ

ΣΕΛΙΣ 14979:

Η εξόντωση των Ελλήνων με θυζαντινούς νόμους

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΡΙΒΩΝΙΑΝΟΣ

ΣΕΛΙΣ 14987:

Ο πανάρχαιος άποικισμός της Ίνδοησίας

άπό τούς Μινώιτες Κρητικούς ναυτικούς

ΚΩΝ. Β. ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ

ΣΕΛΙΣ 14997:

Μόνο τό άτομο, ποτέ ή οργάνωση

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΓΛΑΡΟΣ

ΣΕΛΙΣ 15000:

Τά ιερά λείψανα της δεισιδαιμονίας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΗΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ: σελ. 1496 • ΟΙ ΓΕΝΝΗΤΟΡΕΣ ΤΟΥ
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: σελ. 1497 • ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ
ΑΔΗΡΙΤΑ: σελ. 14985 • Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ: σελ.
14999 • Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: σελ. 15000.

«Ἀρχαιότητα» - Σήμερα - Αὐριο

Ἕνας πανεπιστημιακός, ὁ καθηγητὴς τῆς Ἀρχαίας Ἱστορίας στὸ Πανεπιστήμιο Κρήτης κ. Δημ. Ι. Κυρτάτας, εἶναι ὁ μοναδικὸς τοῦ εἵδους τὸν ποὺ ἔγραψε (στὸ «Βῆμα») κάποιες διαπιστώσεις γιὰ τοὺς μὴ τακτοποιημένους **«Λογαριασμούς μας με τοὺς ἀρχαίους»** (αὐτὸς εἶναι ὁ τίτλος τοῦ ἀρθροῦ του), ὅπου σχολιάζει τὴν **«ἀμφιθυμία καὶ τὶς ἀμφιταλαντεύσεις»** τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ «Ἀρχαιότητα». Βεβαίως ἡ προσπάθεια τοῦ ἀρθρογράφου ἐξαντλεῖται στὸ συμπέρασμα, ὅτι **«ἐκεῖνο ποὺ ἀπουσιάζει σταθερὰ** <στὶς σχέσεις νεοελληνικῆς κοινωνίας - Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητας> **εἶναι ἡ ἱστορία».**

Δυστυχῶς οὐτὲ ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ὁ εἰδικὸς στὸ θέμα, κατῴρωσε νὰ δῇ τὸ κραυγαλέο γεγονός ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ «Ἀρχαιότητα» δὲν εἶναι «ἱστορία». Ἡ ἱστορία ὡς συστηματικὴ ἔρευνα καὶ σπουδὴ ἀναφέρεται ἐξ ὁρισμοῦ στὰ συμβάντα τοῦ παρελθόντος. Ὅ,τι συμβαίνει τώρα καὶ στὸ μέλλον εἶναι ἀντικείμενο ἄλλων τομῶν ἔρευνας καὶ σπουδῆς, ὅχι τῆς ἱστορίας. Καὶ τὸ μέγα δυστύχημα εἶναι, ὅτι οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες εἵμαστε τυφλοὶ μπροστὰ στὴν χειροπιαστὴ ἀλήθεια, ὅτι ἡ (ἀρχαία) Ἑλλάδα εἶναι ἡ ὁλοζώντανη παγκόσμια καὶ πανίσχυρη **σημερινή** πραγματικότητα ἀλλὰ καὶ ἡ **μοναδικὴ πανανθρώπινη προοπτικὴ γιὰ τὸ μέλλον.**

Τοῦτο βέβαια θὰ μπορούσαν νὰ τὸ καταλάβουν ἀκόμη καὶ κάποιοι ποὺ ἐξ ὁρισμοῦ εἶναι ἐθισμένοι νὰ κυττάζουν μόνο πρὸς τὰ πίσω – ἐννοῶ τοὺς ἱστορικούς. Θὰ ἔδλεπαν, ἂν δὲν εἶχαν χάσει τὴν αἴσθηση τῆς πραγματικότητος γιὰ τὸ λόγο ποὺ θὰ ἐξηγήσω στὸ τέλος τοῦ παρόντος ἀρθριδίου, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ «Ἀρχαιότητα» καὶ μετὰ ἀπὸ 1.200 χρόνια λόγον χάριν ὕστερα ἀπὸ τὴν ὑποτιθέμενη μετατροπὴ τῆς σὲ «ἱστορία» δὲν ἦταν καθόλου παρελθόν, ἀφοῦ αὐτὴ, ἡ ὑποτιθέμενη «νεκρὴ», ἔδωσε κατὰ τοὺς 14ο-15ο μ.Χ. αἰῶνες τὸ «φιλὶ τῆς ζωῆς» σὲ μιὰ μισοπεθαμένη μεσαιωνικὴ ἀνθρωπότητα καὶ τὴν ἀνέσυρε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν ταφόπλακα, ὅπου τὴν εἶχε ἀναισθητοποιήσει καὶ θυθίσει σὲ κωματώδη κατάσταση γιὰ αἰῶνες ἡ Θεοκρατία καὶ τὸ Δόγμα.

Ἀλλὰ ἐκτὸς τοῦ μετὰ τὴν Ἀναγέννηση Χθὲς δοᾷ γιὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ «Ἀρχαιότητα» δὲν εἶναι «ἱστορία» ὁλόκληρο τὸ Σήμερα τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπως καὶ ἀκτινοβολεῖ διαφωτιστικώτατα ὁλόκληρος ὁ ὄρατὸς ὀρίζοντας τοῦ Αὐριο. Σήμερα, ὅπου ὑπάρχει ἐργαστήριο ἐλευθέρης ἔρευνας, σπουδαστήριο ἐλευθεροῦ στοχασμοῦ, ἀνάλυση, θεωρία, λογικὴ, μαθηματικά, λόγος, διάλογος, δημοκρατία, θέατρο, ἀθλητισμός, μὲ μίαν λέξη ὅ,τι εἶναι σήμερα «Ἀνθρωπισμός» (ἃς χρησιμοποιοῦμε τὴ λέξη αὐτή, μιᾶς καὶ ὅλα τὰ προαναφερθέντα διακρίνουν τὶς δραστηριότητες μόνον ἐνὸς εἵδους τοῦ Ζωικοῦ Βασιλείου, τοῦ Ἀνθρώπου), ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ ἡ Ἑλληνικὴ «Ἀρχαιότητα». Καὶ θὰ προσθέσω, ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχει ἡ Ἑλληνικὴ «Ἀρχαιότητα» **ὄχι ὁλόκληρη**, ἀλλὰ ἓνα μέρος τῆς μόνο, ἀφοῦ εἶναι τοῖς πᾶσι ἀντιληπτὸ, ὅτι π.χ. ἡ σημερινὴ Τέχνη, ὁ σημερινὸς Ἀθλητισμός, ἡ σημερινὴ Φιλοσοφία, ἡ σημερινὴ Ἀνάλυση, ἡ σημερινὴ Δημοκρατία κ.λπ. ὕστεροῦν πολὺ ἢ πᾶσχουν

δεινῶς ἀπὸ ἐκφυλιστικὰ συμπτώματα σὲ σύγκριση μὲ τὰ «μοντέλλα» τους τῆς Ἑλληνικῆς «Ἀρχαιότητος». Καὶ ἐδῶ ἀκριδῶς προκύπτει ἡ σίγουρη διαπίστωση, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ «Ἀρχαιότης» δὲν εἶναι μόνον τὸ Παρόν, ἀλλὰ εἶναι καὶ τὸ Μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος: Εἶναι ἐκεῖνη, πού, ὅπως ἀκριδῶς ἀνέστησε τὸν ἄνθρωπο - φυτὸ τοῦ Μεσαίωνα, προσφέροντάς του ἀπλῶς κάποια, ἐλάχιστα, ἀπὸ τὰ δῶρα πὺν ἔχει στὴ διάθεσή της – κι αὐτὰ παρεξηγημένα, παραχαραγμένα καὶ ἐν πολλοῖς ἀκατανόητα ἀπὸ τοὺς δωρολήπτες –, αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ μόνη πὺν μπορεῖ νὰ τοῦ ξαναδώσῃ ἀπὸ τὸ ἀνεξάντλητο ἀπόθεμά της ὅ,τι τώρα χρειάζεται, γιὰ νὰ ἐξυγιάνῃ τὰ πάσχοντα καὶ πάλι μέλη του καὶ τὰ ἐκφυλισμένα θέσμίᾳ του.

Ὁ «Δαυλός», ὁ ὁποῖος ἐδῶ καὶ 20 χρόνια δὲν ἔπαισε νὰ ἀναλύῃ ἐξαντλητικὰ τὸν «**Σημερινὸ Παγκόσμιο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ**» (εἶναι ἡ φράση - κλειδί τοῦ Περιοδικοῦ αὐτοῦ καὶ ἔχει χρησιμοποιηθῇ στίς σελίδες του γύρω στίς 1.300 φορές ἕως τώρα), θεωρεῖ ὅτι οἱ ἀναγνώστες του δὲν χρειάζονται πιά ἐδῶ ἀναλυτικώτερη ἀνάπτυξη τοῦ σημείου αὐτοῦ.

Σημείωσα παραπάνω, ὅτι ἔχομε χάσει τὴν αἴσθηση τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν προδῆλων ἀληθειῶν. Ὁ λόγος εἶναι ἓνας καὶ μοναδικός: Βλέπομε (ἐννοῶ: ὄχι μόνον οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες, ἀλλὰ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι) τὴν Ἑλληνικὴ «Ἀρχαιότης» μὲ τοὺς παραμορφωτικοὺς φακούς πὺν μᾶς φόρεσαν ἐκεῖνοι πὺν ἐπεδίωξαν καὶ ἀγωνίσθηκαν (καὶ ἀγωνίζονται ἀκόμη) νὰ τὴν μετατρέψουν (ματαιῶς καὶ ἀπεγνωσμένα) ἀπὸ ὀλοζώντανο Σήμερα καὶ Αὔριο σὲ νεκρὸ Χθές.

Ἐμεῖς, οἱ Ρωμιοί, τὴν περιορίσαμε στὰ μουσεῖα καὶ τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους, ὅπου τὸ πολὺ - πολὺ κάποιοι τὴν ἐπισκεπτόμεθα κάπου κάπου, ὅπως οἱ χῆρες ἐπισκέπτονται τὰ Ψυχασάβδα τὸν τάφο τοῦ ἐκδημήσαντος εἰς Κύριον ἐτέρον ἡμίσεως (κι ἐδῶ προκύπτει συμβολικὰ ἡ ἐθνικὴ σχιζοφρένεια τοῦ Νεοέλληνα - φορέα τοῦ ἐλληνοχριστιανικοῦ ἰδεολογήματος, τοῦ ὁποῖου τὸ ἓνα ἡμῖς εἶναι ὁ καθ' ἑξὶν θυζαντινός - ρωμῖος - χριστιανός καὶ τὸ ἕτερον ἡμῖς ὁ κατὰ φύσιν Ἕλλην). Καὶ τὸ σύγχρονο φαινόμενο τοῦ Ρωμιοῦ - ἀρχαιολάτρη (=νεκρολάτρη) εἶναι, χωρὶς ἴσως κανεὶς νὰ τὸ ὑποψιάζεται, ἡ τελικὴ κατάληξη τοῦ Χριστιανοῦ.

Οἱ ξένοι πάσχοντας ἀπὸ τὴν ἴδια σχιζοειδῆ πνευματικὴν κατάσταση (μεσαιωνιστῆς - σύγχρονος) ἀποξηραίνουν τὴν Ἑλληνικὴ «Ἀρχαιότης» μετατρέποντας τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ σὲ στεῖρα ἀρχαιογνωσία, τὸν Ἑλληνικὸ Λόγο σὲ *ratio* καὶ τὰ μοντέλλα του σὲ ἐμπόρευμα, θέαμα, μέσον ἐξουσιασμοῦ κ.λπ.

Θὰ τελειώσω ὑπενθυμίζοντας τὴν εὐχὴ πὺν ἔδωσε ὁ Φρειδερίκος Νίτσε στοὺς ὁμοεθνεῖς του (εὐχὴ πὺν ἀπευθύνεται βέβαια καὶ στοὺς Ρωμιούς ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε ἄνθρωπο ὅπου Γῆς): «**Εὐχομαι στοὺς Γερμανοὺς ἀπὸ ἐλληνίζοντα φαντάσματα νὰ γίνουν Ἕλληνες.**»

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ἡ πολλαπλὴ εἰσροὴ ἑλληνικῶν λέξεων στὴ Ἀγγλική

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Σὰς ἐπισυνάπτω ἀποσπάσματα ποὺ ἔχω λάβει ἀπὸ τὸν ψηφιακὸ δίσκο (CD) τοῦ «Λεξικοῦ τῆς Ἀγγλικῆς Γλώσσας» τῆς Ὁξφόρδης, ποὺ ἐπαληθεύουν τὰ γραφόμενα στὸν «Δαυλὸ» τοῦ φίλου φιλόλογου κ. Θωμᾶ Ἡλιόπουλου, συνεργάτη σας ἀπὸ τὴν Αὐστραλία. Θὰ ἤθελα νὰ τοῦ πῶ, ὅτι παραθέτει τὴ ρίζα ὄλων τῶν λέξεων ποὺ ἀναφέρει τὸ Λεξικὸ τῆς Ὁξφόρδης μαζὶ μὲ τὴ σωστὴ ἑλληνικὴ ἔννοιά τους.

Κατ' ἀρχὰς μπορεῖ νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Γλῶσσα δὲν εἶναι τίποτε περισσότερο ἀπὸ μία ἑλληνικὴ διάλεκτος: Πληκτρολογώντας Λατινικά, Γαλλικά, Γερμανικά κ.ο.κ. στὴν ἐπιλογὴ «ἐτυμολογία» κατὰ τὴ διερεύνηση τοῦ CD τοῦ Λεξικοῦ προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα (ἡ

ἔρευνα εἶναι ἐνδεικτικὴ ἀνάλογα μὲ τὸ μέγεθος τῶν δεδομένων ἀποτελεσμάτων):

Λατινικὲς λέξεις: 50.725	Νορθηγικὲς λέξεις: 4.430
Γαλλικὲς λέξεις: 37.032	Σανσκριτικὲς λέξεις: 873
Ἑλληνικὲς λέξεις: 18.675	Κελτικὲς λέξεις: 221
Ἀγγλικὲς λέξεις: 14.119	Σημιτικὲς λέξεις: 20
Ἰσπανικὲς λέξεις: 12.322	

Ὑπάρχει ἐπίσης ἕνας μικρὸς ἀριθμὸς λέξεων ἀπὸ ἄλλες γλῶσσες, ἀλλὰ ἐδῶ ἔχω συμπεριλάβει τίς πιὸ ἐνδιαφέρουσες καὶ μιὰ - δυὸ ἀπὸ τίς πιὸ ἀσυνήθιστες.

Γνωρίζουμε ὅτι τὸ 93% τῶν Λατινικῶν εἶναι Ἑλληνικά. Δὲν διέθετα δυστυχῶς ἀρκετὸ χρόνο, γιὰ νὰ ὑπολογίσω τίς ἀκριβεῖς ποσοστιαῖες ἀναλογίες τῆς ἑλληνικῆς ἐπιρροῆς σὲ ἄλλες γλῶσσες, ἀλλὰ κυμαίνονται μεταξὺ 35% μὲ 65%. Σημειωτέον, ὅτι ἡ Γαλλικὴ, ὅπως καὶ ἡ Ἰσπανικὴ, προέρχε-

Τὰ τέσσερα ριζώματα - βάσεις τοῦ DNA καὶ τὸ ἕκτο ἀπόσπασμα τοῦ Ἐμπεδοκλῆ

Κύριε διευθυντά,

Σὲ προηγούμενῃ μου ἐπιστολῇ («Δαυλός», Ἰανουάριος 2001, σελ. 14612-3) εἶχα διατυπώσει τὴ γνώμη μου γιὰ τὴ σχέση Ἐμπεδοκλῆ - Ἡρακλείτου μὲ τὸ DNA, ἀλλὰ συνεχίζοντας τὴν ἔρευνά μου γιὰ τὴν παραπάνω σχέση βρῆκα καταπληκτικὰ στοιχεῖα καὶ ἔδγαλα ἀξιόλογα (κατὰ τὴ γνώμη μου) συμπεράσματα.

Στὸ ἀπόσπασμα λοιπὸν 6 γράφει ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ὅτι «**τέσσερα γὰρ πάντων ριζώματα πρῶτον ἄκουε**», δηλαδὴ «τὰ τέσσερα ριζώματα τῶν πάντων ἄκουγε πρῶτα». Μήπως ὅμως καὶ τὸ DNA δὲν ἔχει καὶ **δασίζεται** στὰ τέσσερα ριζώματά του, δηλαδὴ στὶς τέσσερις χημικὲς **βάσεις** τῆς ἀδενίνης (A), γουανίνης (G), θυμίνης (T) καὶ κυττοσίνης

ται από την Λατινική. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσω, ότι στο έν λόγω λεξικό υπάρχουν και χιλιάδες ακόμη ελληνικές λέξεις, που δεν αναφέρεται ή προέλευσή τους («Greek word») για διάφορους λόγους.

Προσθέστε στις αναφερόμενες ελληνικές λέξεις της Ἀγγλικής τις λατινικές από τη Λατινική και τις λατινογενείς από τις Λα-

τινογενείς γλώσσες και υπολογίστε πόσες είναι οι έλληνογενείς και οι ελληνικές λέξεις της γλώσσας αυτής, που είναι βέβαια πια ή παγκόσμια γλώσσα.

Με τιμή

Δρ **Evan Arcas**

Λονδίνο

Οί απεικονίσεις και οί μεταμφιέσεις τοῦ Ἰησοῦ

Κύριε διευθυντά,

Με άφορμή την πρόσφατη κατασκευή της ανθρώπινης μορφής του Χριστού από Βρεταννούς επιστήμονες με ήλεκτρονικό υπολογιστή οί παρακάτω λογικές και γόνιμες σκέψεις μου έχουν θέση στις στήλες του «Δαυλοῦ».

Στις δικές μας ορθόδοξες εκκλησίες κυρίως τα τελευταία 5-10 χρόνια παρουσιάζεται ο Ἰησοῦς ένδεδυμένος με στολή άρχιερέα. Δηλαδή με μίτρα, άρχιερατική ράβδο και άλλα φανταχτερά άμφια (λιλιά) άντι του άπλου χιτώνα ή κάτι άνάλογου, που ήταν ή άμφιέσή του στις μέ-

χρι πρότινος εικόνες του. Ποιός τόν έντυσε έτσι και γιατί; Γιατί οί ιεράρχες έπέβαλαν, ή έστω επέτρεψαν, αυτή την εμφάνιση του Ἰησοῦ;

Ἄν ο Ἰησοῦς ήθελε τέτοιες στολές, φανταχτερές και λουσουάτες, θα τις φορούσε τότε που άποφάσιζε ο ίδιος και όχι οί «ένδυματολόγοι» του. Τούναντίον τις καυτηρίασε λέγοντας (Ματθ. ΚΓ, 5). «...Διότι δένουν και κρεμοῦν από τα χέρια τους πλατειές λωρίδες με ρητά εκ του Νόμου και κατασκευάζουν μεγαλύτερα τα κρόσσια γύρω από τα ιμάτιά τους, για να φανοῦν έτσι ότι είναι ένδοθεῖς και για

(C); Είναι τυχαῖο αυτό; Ὁχι βέβαια, γιατί και να θέλουμε να τὸ θεωρήσουμε τυχαῖο, από τὴ μιὰ θεωρεῖ τὸν ἀριθμὸ τέσσερα θεμελιακὸ ἀριθμὸ (ἡ μουσικὴ ἀρμονία τοῦ σύμπαντος καὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων ἐκφράζεται μετὴν τετρακτύν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ βάση τῆς πρώτης, τέταρτης, πέμπτης καὶ ὀγδῆς ἀρμονικῆς τῆς ὀκτάδας) καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ὑπάρχει ἡ παραπέρα διατύπωση τοῦ Ἐμπεδοκλῆ, σύμφωνα μετὴν ὁποία τὰ 4 ριζώματα διαμορφώνονται μέσω τῶν 20 φυσητήρων μέσα στο χωνευτήρι, σὲ ὅλες τὶς σάρκες καὶ ἱστοὺς ὄλων τῶν ζώων καὶ φυτῶν, ἡ ὁποία διατύπωση δὲν μᾶς ἀφήνει καμμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τὴν ταύτιση τῶν «ριζωμάτων» καὶ τῶν 4 βάσεων τοῦ DNA, δεδομένου ὅτι 20 εἶναι καὶ τὰ ἀμινοξέα τοῦ γενετικοῦ κώδικα (βασικὰ συστατικὰ καὶ οἰκοδομικοὶ λίθοι πρωτεϊνῶν). Τὰ 4 λοιπὸν ριζώματα (δηλ. οἱ 4 βάσεις A, T, G, C) τοῦ DNA εἶναι ἀπανταχοῦ παρόντα σὲ

νὰ κάνουν ἐντύπωση στοὺς ἀνθρώπους...». Αὐτὰ λοιπὸν τὰ κρόσσια, πὺν ἐκεῖνος καυτηρίασε, τοῦ φόρεσαν σήμε-
ρα. Γιατί;

Καὶ ἄλλοῦ: «Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδασκῇ αὐτοῦ. Βλέπετε (προσέχετε) ἀπὸ

τῶν γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στο-
λαῖς περιπατεῖν ἐν ταῖς ἀγοραῖς...» (Μάρ.
ΙΒ, 38). Σᾶς θυμίζει τίποτε αὐτό;

Μετά τιμῆς
Γιάννης Α. Μαθῆς
Πειραιᾶς

Τὸ ξύπνημα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ἀπὸ τὸν λήθαργο

Ἀγαπητέ μου κ. Λάμπρου,

Εἶμαι ἀναγνώστης τοῦ «Δαυλοῦ» ἀπὸ δεκαπενταετίας καὶ διατηρῶ εὐρετήριο τῶν ἄρθρων του καὶ τῆς ὕλης του. Μοῦ προξένησεν ὅχι εὐχάριστη ἐντύπωσι τὸ ἄρθρο τοῦ συνεργάτου σας κ. Γ. Πετροπούλου μὲ τὸν τίτλο «Σαράντα παλικά-
ρια» στὸ τεύχος 231. Τὸν κ. Πετρόπουλον ἐκτιμῶ γιὰ τὴν ἐν γένει ἀρθρογραφία του, τὶς διδλιοκριτικές του καὶ τὶς ἐκτε-
νεῖς μελέτες - διδλία του («Ἡ Προομηρι-
κὴ μας Ποίηση», «Ἰχνηλασίες» κ.ἄ.).

Τὸ ἄρθρο ἀναφέρεται στὴν πρόσφατη «Διακήρυξη» τῶν 40 ἀκαδημαϊκῶν (πε-

ρίπου τοῦ συνόλου τῶν μελῶν τῆς Ἀκα-
δημίας μας) γιὰ τὸν κίνδυνο τοῦ ἐκλατι-
νισμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαδήτου. Εἶναι ἐκτὸς ἀμφιβολίας, ὅτι ὁ «Δαυλὸς»
ἔχει ἐπισημάνει τὸν κίνδυνο αὐτὸν καὶ
ἀγωνίζεται γιὰ τὴν ἀποτροπὴ του. Μὲ τὸ
ἄρθρο ὅμως αὐτὸ ὁ συνεργάτης σας ὅχι
μόνο θεωρεῖ ἀσήμαντη τὴν ἄνω διακή-
ρυξι, ἀλλὰ ἐμπαίζει καὶ ὅσους τὴν ὑπέ-
γραψαν, ὑπενθυμίζοντας τὸ γεγονός ὅτι
ἡ Ἀκαδημία δὲν ἐξεπλήρωσε μέχρι σή-
μερα τὶς βασικὰς ὑποχρεώσεις πὺν τῆς
ἀνέθεσεν ἡ Πολιτεία μὲ τὴν ἰδρυτικὴ τῆς
πρᾶξι (νὰ συντάξῃ τὸ Λεξικὸ καὶ τὴν

ὅλα τὰ ἔμβια ὄντα σὲ διάφορα ἀλλὰ ἀκριβῆ μείγματα καὶ μὲ αὐστηρὴ
στερεοχημικὴ δομή.

Ἔτσι ὁ Ἐμπεδοκλῆς μὲ τὴν τετρακτὺν τῶν ριζωμάτων καὶ τοὺς 20
φυσητῆρες τῶν ἀμινοξέων ἀνταποκρίνεται πλήρως στὴ μοριακὴ δομὴ
τοῦ DNA, πὺν μεταφέρει γενετικὰ μηνύματα καὶ ὁδηγίες. Ὁ Ἐμπε-
δοκλῆς χωρὶς πείραμα ἢ σύγχρονες χημικὲς ἀναλύσεις καταφέρνει
νὰ ὁραματισθῇ τὴν δάση τῆς μοριακῆς βιολογίας τῶν ἐμβίων ὄντων.
Πέρα ὅμως ἀπὸ αὐτὰ ὁ Ἐμπεδοκλῆς προχωρεῖ ἀκόμα πὺν πέρα, βλέ-
ποντας (κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη) τὴν ὑπαρξὴ τεσσάρων (πέρα ἀπὸ τὰ
τέσσερα ριζώματα) ἀπειροελαχίστων τμημάτων, τῶν λεγομένων ὁμοι-
ομερῶν στοιχείων, πὺν δημιουργοῦν τὰ ριζώματα. Μήπως τὰ τέσσε-
ρα ἀπειροελάχιστα στοιχεῖα συνθέτουν τὶς 4 δάσεις - ριζώματα. καὶ
μήπως αὐτὰ ἀντιστοιχοῦν στὰ 4 βασικὰ στοιχεῖα (ἄνθραξ, ἄζωτο,

Γραμματική της Ἑλληνικῆς Γλώσσας) καὶ ὅτι κατὰ καιροὺς ἔχει ὀλιγωρήσει σὲ ἄλλους ἐθνικοὺς ἢ πνευματικοὺς ἀγῶνες. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει, ὅτι δὲν ἔχει ἀξίαν ἢ διακλήρουσι τῶν μελῶν της, ποὺ ἐπισημαίνει τὸν κίνδυνο καὶ προσπαθεῖ νὰ συνεγείρῃ τὸ Πανελλήνιον ἐναντίον του.

Ἀπεναντίας ὀφείλουμε πάντες νὰ κα-

λωσορίσουμε τὴ διακλήρουσι καὶ νὰ συγχαροῦμε τοὺς ὑπογράψαντες γιὰ τὴ συμμετοχὴ τους στὸν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴ διατήρησι τῆς γραφῆς καὶ τῆς γλώσσας μας.

Μετὰ πλείστης τιμῆς
Μενέλαος Παγουλάτος

Μοσχάτο

«Κομμουνιστικὸ Κόμμα Ἑλλάδος» καὶ «Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος»

Κύριε διευθυντά,

Οἱ Ρωμιοὶ στὴν Ἀνατολή, ταπεινοὶ κόλακες τῶν Ρωμαίων, γίνονται ἰουδαῖζοντες Ρωμιοί, προσκυνώντας τὸ ἰουδαϊκὸ δόγμα. Ἀπὸ τότε μέχρι καὶ σήμερα, φανατισμένοι, μισοῦν τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, τὸν πολιτισμὸ τῆς Ἑλλάδος. Στὶς μέρες μας οἱ ἰουδαῖζοντες Ρωμιοὶ προσκυνώντας καὶ τὸ ἄλλο ἐβραϊοπνευστο σύστημα, τὸν Μαρξισμό, δὲν δίστασαν νὰ σπρώξουν τὴν Ἑλλάδα στὴν καταστροφὴ (1946-9). Ποιὰ ἢ σχέση τῆς ἑλληνικῆς νοστοροπίας μὲ τὰ παραπά-

νω; Σὲ τί στηρίζονται ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ κομμουνιστικὸ κόμμα, γιὰ νὰ λέγωνται «Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία» καὶ «Ἑλληνικὸ Κόμμα»;

Ἄς ξεκαθαρίσουμε στὸ μυαλό μας, ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδας, ποὺ ὑποστηρίζουν μετὰ μανίας ὅτι ὅλα καὶ ὅλοι προῆλθαν ἀπὸ ἀλλοῦ καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει κάτι τὸ αὐτόχθον στὸν τόπο αὐτό, καθὼς ἐπίσης ποια εἶναι τὰ κίνητρά τους ὅταν ὑποστηρίζουν τὴν σημιτικὴ («Φῶς ἐξ Ἀνατολῶν»)

ὑδρογόνο καὶ ὀξυγόνο), ποὺ πράγματι συνθέτουν τὶς 4 δάσεις - ριζώματα; Ἀπλῇ πάλι σύμπτωση ἢ μία ἄλλη τετρακτὺς πέραν τῶν ριζωμάτων, ποὺ ἀφορᾷ στὰ ἀπειροελάχιστα ὁμοιομερῆ στοιχεῖα τῶν 4 δάσεων; Ὁμολογῶ, ὅτι μένω ἐμβρόντητος ἐμπρὸς στὶς ἴδιες μου τὶς σκέψεις, διερωτώμενος μήπως εἶναι μεταφυσικὲς καὶ ὑπερβολικὲς, καὶ γι' αὐτὸ τὶς παραδίδω στὴν κρίση καὶ τὸν ἀντίλογο.

Φαίνεται ὅμως, ὅτι ὁ Ἐμπεδοκλῆς δὲν σταμάτησε ἐκεῖ καὶ ἔκανε παραπέρα βιολογικὲς παρατηρήσεις καὶ προβλέψεις, οἱ ὁποῖες ὅμως εἶναι σωστὲς καὶ ἀξιόπιστες. Γι' αὐτὲς ὅμως θὰ μιλήσω ἀργότερα.

Μὲ τιμὴ

Δρ δρ Ἀναστάσιος Κοδάτης

Καθηγητὴς Βιοχημείας καὶ Τοξικολογίας

Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Εμπειρογνώμων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

προέλευση της Ἀλφαβήτου για παράδειγμα, ἀρνούμενοι κάθε ἐπιτευγμα τῶν Ἑλλήνων πρὸ τῆς χαρακτηρισμένης ὡς κλασσικῆς τους περιόδου.

Ἑλληνικὴ παιδεία δὲν εἶναι ἡ ἱστορία τῶν Ἀδραάμ, Δαυὶδ καὶ Ἰησοῦ. Ἡ προσπάθεια ἐπιβολῆς τῆς ἐβραϊκῆς νοοτροπίας σὲ ἀντίθεση πρὸς τὴν ἑλληνικὴ σκέψη φέρνει τὴν σύγχυση, ὅπου μόνο τὸ ξένο στοιχεῖο μπορεῖ νὰ ἐπωφεληθῇ. Ἡ ἐβραϊοχριστιανικὴ παιδεία μὲ τὰ κηρύγματα πὼς ἡ ζωὴ πάνω στὴ γῆ εἶναι προσωρινή καὶ ἡ μέλλουσα στοὺς οὐρανούς εἶναι ἡ αἰώνια, ἀποκοιμίζει καὶ ἀδρανοποιεῖ. Ἐπιτυχία τους θὰ

ἦταν, ἂν μπορούσαν νὰ στείλουν τοὺς ἐλεύθερους ἐξορία στὰ μοναστήρια, ὅπως οἱ μαρξιστὲς στὰ ἀπομονωτήρια τῆς Σιδηρίας, γιὰ ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπ' τὸν ἀντίλογο.

Πάντα οἱ Ἕλληνες εἴμαστε ἀριθμητικὰ λιγώτεροι, ἔχουμε ὅμως τὸ χάρισμα τοῦ Λόγου καθὼς καὶ ἀπεριόριστη ψυχικὴ δύναμη. Γι' αὐτὸ ἐνδόμυχα μᾶς ἀποζητοῦν οἱ κοινωρασμένοι ἀπ' τὰ δόγματα λαοὶ τοῦ κόσμου. Δὲν ἔχουμε, παρὰ νὰ τοὺς ξαναδώσουμε τὸ στίγμα μας.

Μετὰ τιμῆς
Νικηφόρος Πολίτης
Heswall, Ἀγγλία

Ἡ δεδῆλωση τοῦ ἱεροῦ χώρου τοῦ Μααραθῶνος

Κύριε διευθυντά,

Μὲ τὰ ὑπάρχοντα ἀρχαιολογικὰ δεδομένα ἡ τοποθεσία ποὺ ἔχει ἐπιλεγθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρμόδιους γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ κωπηλατοδρομίου, ποὺ εὐρίσκεται ἐντὸς τῆς πεδιάδας τοῦ Μααραθῶνος, ὅπου διεξήχθη ἡ μεγάλη μάχη, δὲν νομίζω ὅτι μπορεῖ νὰ προσδιορισθῇ μὲ ἀπόλυτη ἀκρίβεια, ἀλλὰ εὐνόητον εἶναι, ὅτι, γιὰ νὰ παραταχθῇ ὁ στρατὸς τῶν Περσῶν (κατὰ μὲν τὸν Πλάτωνα ὁ στρατὸς τῶν Περσῶν καὶ τῶν συμμάχων τους ἔφθανε τὶς 500.000, ἀριθμὸς ὑπερβολικὸς κατὰ νεωτέρους ἱστορικούς, τῶν δὲ Ἑλλήνων τὶς 11.000, ἐκ τῶν ὁποίων 10.000 Ἀθηναῖοι καὶ 1.000 Πλαταιεῖς, ἀλλὰ στὸν ἄνω ἀριθμὸ τῶν Ἀθηναίων δέον νὰ προστεθῇ καὶ ἓνας ἀριθμὸς ἐλαφρῶς ὥπλισμένων), ὅπωςδὴποτε θὰ εἶχε καταληφθῇ μεγάλη ἔκταση τῆς πεδιάδος τοῦ Μααραθῶνος. Τὸ ἔτος 1890 ἀνεκαλύφθη ὁ Τύμβος τῶν Ἀθηναίων πολεμιστῶν, ὁ ὁποῖος εὐρέθη στὸ κέντρο σχεδὸν τῆς πεδιάδας. Ἐν συνεχείᾳ, τὸ ἔτος 1969, ὁ καθηγητὴς Ἀρχαιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Σπυρ. Μαρινάτος μετὰ ἀπὸ ἐπίπονες ἐρευνες μιᾶς 10ετίας ἀνεκάλυψε τὸν Τύμ-

βο τῶν Πλαταιέων. Μετὰ καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν σπουδαία ἀνακάλυψι προσδιωρίσθη ἀπὸ τοὺς εἰδικούς κατὰ προσέγγισιν ἡ περιοχὴ, ὅπου διεξήχθη ἡ μάχη.

Ἀλλὰ καίτοι δὲν εἶναι δυνατόν μὲ τὰ ὑπάρχοντα ἕως σήμερα εὐρήματα νὰ προσδιορισθῇ ἐπακριδῶς τὸ σημεῖο τῆς μάχης, ὡς ἀνεφέρθη καὶ ἀνωτέρω, ἀπὸ ὅλους μας ἡ περιοχὴ αὕτη θεωρεῖται ἱερὸς χώρος. Ὅταν δὲ περνοῦμε ἀπὸ τὴν περιοχὴ αὕτη, ἐπικρατεῖ ἡ γαλήνη τοῦ τοπίου, τὸ ὁποῖον ὄντως ἔχει παραμείνει ταπεινὸ καὶ φυσικὸ. Στὸ ὅτι σὲ μερικὰ σημεία ἡ περιοχὴ «φιλοξενεῖ» σκουπίδια, σὲ αὐτὸ φυσικὰ δὲν πταίει τὸ τοπίο τοῦ Μααραθῶνος, ἀλλὰ οἱ ἀρμόδιοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπιμελοῦνται τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ χώρου.

Καὶ νῦν ἀνακύπτουν τὰ ἐρωτήματα: Γιατί νὰ θέλουμε στὸν χώρον αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἔχει παραμείνει γαλήνιος καὶ φυσικὸς ἀλλὰ καὶ προσιτὸς γιὰ κάθε πολίτη (Ἕλληνα ἢ ξένο), νὰ τὸν μετατρέψουμε σὲ τσιμεντούπολι μὲ τὸ κωπηλατοδρόμιο, τὰ καταστήματα κ.λπ. ἐγκαταστάσεις, μὲ τὴν συνεπαγόμενη δεδῆλωση καὶ τὴν ἀλλοίωσι τοῦ περιβάλλοντος; Μήπως θὰ ἔπρεπε ἐδῶ, στὴν Ἑλλάδα,

πού ἐδιδάχθη ἡ φιλοσοφία καὶ οἱ πολιτικές ἀλλὰ καὶ οἱ κοινωνικὲς ἐπιστῆμες, νὰ δείξουμε περισσότερο σεβασμὸ στοὺς πρόγονούς μας, οἱ ὅποιοι στὴν προκειμένη περίπτωσι «*χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν*» καὶ ἔσωσαν ὄχι μόνο τὸν Ἑλλαδικὸ ὡρὸ ἀλλὰ καὶ ὁλό-

κληρὴ τὴν τότε Εὐρώπη, καὶ νὰ τοὺς ἀφήσουμε νὰ ἀναπαύωνται στὴν ἡσυχία των, μακριὰ ἀπὸ τὰ τσιμέντα καὶ τὶς «μπίζνες»;

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν φιλοξενία
Δημήτριος Χαρ. Σταμπέλος
Πολιτικὸς ἐπιστήμων - δικηγόρος

‘Απλῶς καλοῦνται’ Ἕλληνες οἱ μετέχοντες τῆς ἡμετέρας Παιδείας

Ἄγαπητὲ κ. Λάμπρου,
Ἔστω καὶ καθυστερημένα σὰς ἀποστέλλω τὴν ἐπιστολή μου αὐτὴ σχετικὰ μὲ τὸ γνωστὸ θέμα τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 2000, ἂν δηλ. θὰ ἔπρεπε ἢ ὄχι νὰ κρατήσῃ ὁ Ἀλδανόπαις τὴν ἐλληνικὴ σημαία.
Ἀναφέρομαι στὴν γνωστὴ ρήσι τοῦ Ἰσοκράτους, τὴν ὁποίαν ὠρισμένοι εἴτε ἀπὸ ἄγνοια εἴτε ἀπὸ σκοπιμότητα διαστρέβλωσαν. Ὁ Ἰσοκράτης λοιπὸν στὸν «Πανηγυρικόν» του λέγει τὰ ἑξῆς: ...«*Καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα πεποίηκεν μηκέτι τοῦ γένους, ἀλλὰ τῆς διανοίας δοκεῖν εἶναι καὶ μᾶλλον Ἑλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδείας τῆς ἡμετέρας ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετέχοντας...*» (IV 50). Λέγει δηλ. ὄχι ὅτι *εἶναι* Ἕλληνες οἱ μετέχοντες τῆς ἡμετέ-

ρας παιδείας – ὅπως κατὰ διαστροφὴν τοῦ κειμένου ὑποστηρίζεται –, ἀλλὰ ὅτι αὐτοὶ (οἱ μετέχοντες) ἀπλῶς **καλοῦνται** μᾶλλον Ἕλληνες.

Ὡς γνωστόν, τὸ «*εἶναι*» εἶναι ἀπαρέμφατο τοῦ ρήματος εἶμι = εἶμαι, ὑπάρχω καὶ τὸ «*καλεῖσθαι*» ἀπαρέμφατο τοῦ ρήματος καλοῦμαι = ὀνομάζομαι. Ἄλλο λοιπὸν «*εἶναι*» καὶ ἄλλο «*καλεῖσθαι*».

Ὅταν λοιπὸν λέγεται ὅτι οἱ μετέχοντες τῆς ἡμετέρας παιδείας «*εἶναι*» Ἕλληνες, διαστρέφεται ἡ ἔννοια τοῦ κειμένου, διότι ὁ Ἰσοκράτης λέγει ὅτι αὐτοὶ «*καλοῦνται*» μᾶλλον Ἕλληνες.

Μετὰ τιμῆς
Ἡλίας Γ. Παπαδόπουλος
Καθηγητὴς Μουσικῆς, Πάτρα

«Μαῦρα μεσάνυχτα», ἄγνοια καὶ σκοταδισμὸς

Ἀξιότιμε κ. διευθυντά,
Εἶμαι ἀναγνώστρια τοῦ περιοδικοῦ σας ἐδῶ καὶ δύο χρόνια. Συγγνώμη γιὰ τὸ μονοτονικὸ καὶ γενικὰ γιὰ τὰ ἐλληνικά μου κατ’ ἀρχάς: Εἶμαι 25 ἐτῶν καὶ δυστυχῶς αὐτὴ τὴ γλώσσα καὶ γραφὴ μᾶς δίδαξαν. Θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὶς ἐντυπώσεις πού μου δημιουργήθηκαν διαβάζοντας τὸν «*Δαυλό*», ὁ ὁποῖος μ’ ἀφῆσε κατάπληκτη ἀπὸ τὰ κείμενα πού περιέχονται μέσα στὶς στήλες του. Μὲ τὴ βοήθειά σας ἔμαθα καὶ προβληματίστηκα γιὰ τὸ πῶς διασύρεται ὁ Ἑλληνισμός. Πρὶν ἀπὸ 2 χρόνια δὲν φα-

νταζόμουν ἂν αὐτὰ πού ξέρω τώρα ὅτι συμβαίνουν. Διαπιστώνω, μέσα ἀπὸ τὶς συζητήσεις μὲ ἄτομα πού συναναστρέφομαι, τὴν ἄγνοια καὶ τὸν σκοταδισμό πού ὑπάρχει γύρω μας. Ὁ κόσμος ἔχει αὐτὸ πού λέμε «*μαῦρα μεσάνυχτα*» καὶ λυπᾶμαι πολὺ. Θὰ ἤθελα νὰ σὰς εὐχαριστήσω, πού διαφωτίσετε μὲ σημαία σας τὴν ἀλήθεια καὶ μόνον αὐτὴ καὶ πού μου ἀνοίξατε ἕναν δρόμο.

Μὲ ἐκτίμηση
Κατερίνα Σ.
Δράμα

Για μία Έλληνική Θρησκεία της ελεύθερης έρευνας

Σχετικά με τὰ δημοσιευθέντα στὰ τελευταῖα τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ» περὶ τοῦ Δωδεκαθέου, θὰ ἤθελα νὰ παραθέσω τὶς παρακάτω ἀπόψεις μου, περὶ τοῦ Ἰουδαιοχριστιανισμοῦ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Θρησκείας.

Ὁ Ἑλληνισμὸς πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια δημιούργησε τὴν θρησκεία του, τῆς ὁποίας ἡ φύση ἦταν πολυθεϊκὴ, συνυπαρχουσῶν ὅμως τῆς μονοθεϊκῆς, τριαδικῆς καὶ δωδεκαθεϊκῆς φύσεως, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν θεολογία τῶν Πλάτωνος, Ἀριστοτέλη, Νεοπλατωνικῶν καὶ ἄλλων.

Ἡ σημαντικώτερη διαφορὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὸν Ἰουδαιοχριστιανισμὸ κατὰ τὴν ἄποψή μου, ὅσον ἀφορᾷ στὶς ἀρχές, εἶναι ἡ ἀποδεικτικὴ λογικὴ, ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα δηλαδή, τὴν ὁποία, ἐνῶ οἱ θεολόγοι τοῦ Ἰουδαιοχριστιανισμοῦ τὴν χρησιμοποιοῦν γιὰ τὴν προώθηση τῶν ἀπόψεών τους ἢ τὴν ἀνάγουν σὲ κείμενα τῶν Πατέρων, ποὺ ὅμως ἀπουσιάζει καὶ ἀπὸ αὐτά, ἡ ὁμιλοῦν γιὰ «θεόπνευστα» κείμενα, τὴν ἀποκλείουν ὅμως ἀπὸ τὸν ἐπιστημονικὸ ἔλεγχο τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτῶν κειμένων.

Ἐπειδὴ περᾶσαν 17 αἰῶνες ἀπὸ τὴ δίκαιη ἐπιβολὴ τοῦ Ἰουδαιοχριστιανισμοῦ, δὲν πρέπει νὰ ἐπανέλθουμε στὴν προτέρα τάξη; Ναί, πρέπει νὰ ἐπανέλθουμε στὴν προτέρα τάξη, ἀναβαθμισμένη ὅμως μὲ τὰ σημερινὰ ἐπιστημονικὰ δεδομένα, τὴ σημερινὴ πραγματικότητα. Αὐτὸ ἔκαναν στὴν ἐποχὴ τους ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, οἱ Νεοπλατωνικοὶ καὶ ἄλλοι, ὅπως τὸ ἴδιο θὰ κάνανε, ἂν ζοῦσαν, καὶ σήμερα. Δηλαδή μία Ἑλληνικὴ Θρησκεία, ποὺ ἐδράζεται στὴν ἑλληνικὴ ψυχρὸσύνθεση, τὴν ἀπόδειξη, τὴν φιλοσοφία καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ λογικὴ. Νὰ μὴν μᾶς διαφεύγῃ, ὅτι ἡ ὕπαρξη τοῦ Θεοῦ, ὅπως διατυπώνεται ἰουδαιοχριστιανικά, δὲν ἀποδεικνύεται· καὶ ἡ πίστη ἔχει θέση μόνο στοὺς ἀδαεῖς, στοὺς ὁποίους ἄλλοι περνοῦν ψευδοδιλήμματα καὶ θέσεις ἢ ἀπόψεις, ποὺ δὲν ἀντιλαμβάνονται.

Ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν εἶχε καὶ οὔτε ἔχει εἰδῶλα, γιατί ὅλη ἡ κοσμοθεωρία του βασιζότανε στὴν ἀποδεικτικὴ λογικὴ καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, ἐπεκτείνοντας διαχρονικὰ τὸ γνωστικὸ πεδίο, τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν πραγματικότητά δυναμικὰ καὶ ὄχι στεῖρα στατικά.

Βασίλειος Διαμαντάκης

Χημικὸς Μηχανικὸς ΕΜΠ

ΙΣΠΑΝΟΙ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΖΗΤΟΥΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ‘Η ἄθλια ἀδράνεια τοῦ Ρωμαίου Κράτους

Λάδαμε ἐξ Ἰσπανίας ἀντίγραφο τῆς τέταρτης καὶ τελευταίας «Προτάσεως Ἀποφάσεων» ποὺ ὑπέβαλαν Βάσκοι εὐρωβουλευτὲς πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἑνωσι καὶ τὰ ἀρμόδια ὄργανά της, μὲ τὴν ὁποία ζητεῖται «*νὰ καταστῇ κοινὴ σοφὴ γλῶσσα ὅλων τῶν Εὐρωπαίων ἐν Εὐρώπῃ ἢ Ἑλληνικὴ κλασσικὴ Γλῶσσα*».

Ἡ τέταρτη καὶ τελευταία αὐτὴ πρότασι, γενομένη ὑπὸ τῶν Βάσκων εὐρωβουλευτῶν πρὸς τὰ ἀρμόδια ὄργανα καὶ τὴν Βουλὴ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως, κατὰ τὸν κανονισμό της εἶναι ἡ τελευταία δυνατότης, προηγηθεισῶν τριῶν ἄλλων ὁμοίων, νὰ συζητηθῇ καὶ ἐγκριθῇ. Ἐν περιπτώσει ἀπορρίψεώς της δὲν ὑφίσταται δυνατότης ἐπαναφορᾶς τῆς συγκεκριμένης προτάσεως πρὸς ψήφισιν. Προηγήθηκαν τρεῖς ἄλλες προτάσεις Βάσκων εὐρωβουλευτῶν πρὸς υἱοθέτησιν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας ὡς «*κοινῆς σοφῆς τῶν Εὐρωπαίων γλώσσης*», ὅπως ἀναγράφεται στὸ κείμενο τῆς προτάσεως τῶν Βάσκων. Ἀποτελεῖ ὄνειδος γιὰ τὰ μέσα ἐνημερώσεως, τοὺς ἐξουσιαστές τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἑλλάδος, τοὺς κυβερνῶντες, τοὺς βουλευτὲς, τὰ πανεπιστήμια, τὴν Ἀκαδημία, τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν (καταστᾶσαν οὐραγόν), τοὺς οἰκονομικοὺς δεσπότες τῆς πατρίδος μας, ποὺ ἀπομυζοῦν τὸ μετατρεπόμενο σὲ Ρωμαῖκο τῆς ἐσχάτης ἡθικῆς παρακμῆς κράτος μας, ποὺ ἐγκληματικὰ παρέρχονται ἐνόχῳ σιγῇ τὸ μέγα τοῦτο θέμα. Τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι καὶ Ἕλληνες τὸ γένος ἂν ἔστω εἶναι ὅλοι αὐτοί, εἶναι βάρβαροι, μὴ διακατεχόμενοι καὶ μετέχοντες τῆς ἡμετέρας Ἑλληνικῆς Παιδείας κατὰ Ἴσοκράτην καὶ ὄχι τοῦ ἐξαμβλώματος ποὺ μᾶς ἐπιβάλλει τὸ ἀνθελληνικὸ κράτος.

Ἀξιοσημεῖωτο τὸ δάθος τῆς σκέψεως τῶν τῆς ἡμετέρας Ἑλληνικῆς Παιδείας μετεχόντων ἀξιοζήλευτων Βάσκων εὐρωβουλευτῶν εἰσηγητῶν, ποὺ ἐπὶ λέξει (στὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά) ἐν τέλει τῆς προτάσεως εἰσηγήσεως περὶ διδασκαλίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης κ.λπ. διαλαμβάνουν: «*Ἰ. Ἀπαιτεῖ ἀπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄνω-τέρω λεγομένου ἔνεκα, τὰς πολιτικὰς τὰς ἀναγκαίας εἰς τὴν εὐαισθησίαν πάντων τῶν παιδευτικῶν πρακτόρων καθιστάναι, ὥστε ἡ ὑπάρχουσα κατάστασις ἰαθῇ καὶ ἡ ἑλληνικὴ κλασσικὴ γλῶσσα τὴν τάξιν τὴν προσήκουσαν ἐν Εὐρώπῃ καὶ ὅλων τῶν εὐρωπαίων κοινὴ σοφὴ γλῶσσα γένηται*».

Συντάκτες τῆς ἀνθρωπιστικῆς προτάσεως εἶναι οἱ D. Yosu (Ἰάσων)

Ortuondo (Ὁρτουόντο) καὶ Gorka (Γεώργιος;) Knor, Βάσκοι βουλευτές. Παραθέτουμε ἐκ τοῦ διγλώσσου κειμένου τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ γραφὴ τῆς προτάσεως, ὅπως τὴν συνέταξαν οἱ προτείνοντες Ἴσπανοὶ εὐρωβουλευτές.

«Πρότασις ἀποφάσεων

» Ὑποβαλλομένη συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 45 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπὸ τῶν κυρίων Ἰόσου Ὁρτουόνδο καὶ Γόρκα Κνὸρ περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Κλασσικῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης καὶ Παιδείας.

» Τὸ Εὐρωπαϊκὸν Κοινοβούλιον

» ὁρῶν τὴν προοδευτικὴν τε καὶ ἀνησυχητικὴν ὑποχώρησιν τῆς διδασκαλίας τῆς Κλασσικῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης καὶ Παιδείας ἐν τοῖς διαφόροις ἐκπαιδευτικοῖς προγράμμασιν,

» α) θεωροῦν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Παιδεία ἀποτελοῦσι τὴν πρωταρχικὴν δάσιν τοῦ Δυτικοῦ καὶ εἰδικῶς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ,

» β) θεωροῦν ὅτι ἡ Κλασσικὴ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ὄργανον ἀποτελεῖ τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου νοός τε καὶ ἐργαλῆιον δεδοκιμασμένον τοῦ ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους σκεπτομένους τε καὶ κριτικούς,

» γ) θεωροῦν ὅτι ἡ Κλασσικὴ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ὑπῆρξεν ἡ κατ' ἐξοχὴν ἐπιστημονικὴ γλῶσσα ἐν τῇ Εὐρώπῃ,

» δ) θεωροῦν ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστι πάλιν ἐπιβεβαιοῦν τὴν εὐρωπαϊκὴν ἐνότητα διὰ τῆς ἐπανακτῆσεως καὶ ἐνισχύσεως τοῦ ἰδιαίτερου τε πολιτισμοῦ καὶ τοῦ συστήματος ἀξιῶν ἐν αἷς τεθεμελίωται,

» ε) θεωροῦν τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀναλαμβάνειν τὸ παγκόσμιον ἀνθρωπιστικὸν πνεῦμα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ:

» 1. ΑΠΑΙΤΕΙ ἀπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ ἀνωτέρω λεγομένου ἔνεκα, τὰς πολιτικὰς τὰς ἀναγκαίας εἰς τὴν εὐαισθησίαν πάντων τῶν παιδευτικῶν πρακτόρων καθιστάναι, ὥστε ἡ ὑπάρχουσα κατάστασις ἰαθῇ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ κλασσικὴ Γλῶσσα τὴν τάξιν τὴν προσήκουσαν ἐν Εὐρώπῃ καὶ ὅλων τῶν εὐρωπαίων κοινὴ σοφὴ γλῶσσα γένηται.

» 2. ΕΠΙΦΟΡΤΙΖΕΙ τὸν αὐτοῦ Πρόεδρον τὴν παροῦσαν Ἀπόφασιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν μεταδιδάζειν πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν ἀνωτέρω ὑποδεικνυομένων σκοπῶν».

Τὸ κείμενο, ἡ χειρονομία καὶ ἡ ὕστατη ἐλπιδοφόρα προσπάθεια τῶν Βάσκων, ὄχι γιὰ τὴν Ἑλλάδα μόνο ἀλλὰ γιὰ τὴν Εὐρώπῃ καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ἀναγκαῖα, ἀποτελεῖ μοναδικὴν ἐλπίδα ἰάσεως τῆς παραπαίουσας καὶ θαυτάτα νοσοῦσας ἀνθρωπότητος. Οἱ Ἕλληνες εὐρωβουλευτές εἶναι καιρὸς νὰ ἀγνοήσουν τὶς κομματικὰς καὶ ἐξουσιαστικὰς ὑποδείξεις καὶ νὰ πρωτοστατήσουν στὴν ἐπιψήφισιν τῆς προτάσεως, ὥστε, ἐπιτυχάνοντες, νὰ μείνουν αἰώνια παραδείγματα ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης ἀνάλογα μὲ ἐκεῖνα τῶν Τερτσέτη καὶ Πολυζωίδη.

Κωνσταντῖνος - Εὐστάθιος Γεωργανᾶς

Ἐπίτ. δικηγόρος - συγγραφεὺς - ἐρευνητής

Ἡ κατάργηση τῶν τόνων καὶ πνευμάτων καὶ ἡ ἀγλωσσία τῶν σημερινῶν Ρωμίων

Ὁ φιλόλογος κ. Μ. Κουρκούτας, τ. πρόεδρος τῆς ΟΛΜΕ, σὲ ἐπιστολὴ του στὸ «Δαυλὸ» (τεῦχος 231, Μάρτιος 2001) τονίζει ἀνάμεσα στὰ ἄλλα δύο πράγματα, στὰ ὁποῖα θὰ σταθῶ:

«Καὶ εἶναι ἄξιο ἀπορίας, πῶς ἐσεῖς, μὲ τὴν τόσο προοδευτικὴ σκέψη, ἐπιμένετε στὴ χρῆση τόνων, πνευμάτων, ἀυξήσεων, μιὰ καὶ ἡ ὑπαρξὴ τους ἢ καὶ ἡ ἀναγραφὴ τους δὲν προσθέτει τίποτα οὐσιαστικόν· ἀντίθετα δυσκολεύει ἀδικαιολόγητα τὴ μάθηση. Καὶ ξέρετε πολὺ καλά, ὅτι αὐτὰ τὰ σημάδια εἶναι τῶν Ἑλληνιστικῶν χρόνων, ὅταν εἶχε πάψει πλέον ἡ προσωδιακὴ προφορὰ καὶ τοποθετήθηκαν ἀδικαιολόγητα βέβαια σὰν βουηθιτικὰ σημάδια» (σελ. 14826). Ἀπορίας ἄξιον εἶναι, πῶς διατυπώνονται ἀκόμη τέτοιου εἶδους (ἀφελῶς;) ἀντιστόρητες ἀπόψεις καὶ δὴ ἀπὸ ἐπιστήμονες εὐαισθητοποιημένους, ὅπως διακηρύττουν οἱ ἴδιοι, ὡς πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμό.

Ἀπαντᾷ σὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς «προοδευτικούς» κυρίως ὁ ἀείμνηστος φιλόσοφος Κορνήλιος Καστοριάδης: «Ἄν θέλετε, κύριοι τοῦ ὑπουργείου, νὰ κάνετε φωνητικὴ ὀρθογραφία, τότε πρέπει ν' ἀφήσετε τοὺς τόνους καὶ τὰ πνεύματα, γιατί αὐτοὶ πὺν τοὺς βάλανε ἤξεραν τί κάνανε. Δὲν ὑπῆρχαν στὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά, γιατί ἀπλὸν-στατα ὑπῆρχαν μέσα στὶς ἴδιες τίς λέξεις. Αὐτοί, ὁ Κριαρᾶς καὶ οἱ ἄλλοι, τὰ κτήνη τὰ τετράποδα πὺν ἔκαναν αὐτὲς τίς μεταρρυθμίσεις – αὐτό, παρακαλῶ, νὰ γραφῇ στὶς ἐφημερίδες –, δὲν ξέρουν τί εἶναι γλῶσσα. Δὲν ξέρουν αὐτὸ πὺν γνώριζε ἡ κόρη μου στὰ τρία τῆς χρόνια. Μάθαινε μιὰ λέξη καὶ μετὰ ἔψαχνε γιὰ τίς συγγενεῖς τῆς. Αὐτὸ εἶναι μιὰ γλῶσσα. Ἕνα μάγμα, ἕνα πλέγμα, ὅπου οἱ λέξεις παράγονται οἱ μὲν ἀπὸ τίς δέ, ὅπου οἱ σημασίες γλυστρᾶνε ἀπὸ τὴ μία στὴν ἄλλη, εἶναι μιὰ ὀργανικὴ ἐνότητα, ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν μπορεῖς νὰ θγάλης καὶ νὰ κολλήσης πράγματα δυνάμει μιᾶς ψευδοκυσθέρησης, καθισμένος σ' ἕνα γραφεῖο στὸ ὑπουργεῖο Παιδείας. Ἡ κατάργηση τῶν τόνων καὶ τῶν πνευμάτων εἶναι ἡ κατάργηση τῆς ὀρθογραφίας, πὺν εἶναι τελικὰ ἡ καταστροφὴ τῆς συνέχειας. Ἦδη τὰ παιδιὰ δὲν μποροῦν νὰ καταλάβουν Καδάφη, Σεφέρη, Ἑλύτη, γιατί αὐτοὶ εἶναι γεμάτοι ἀπὸ τὸν πλοῦτο τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν. Δηλαδή πᾶμε νὰ καταστρέψουμε ὅ,τι κτίσαμε. Αὐτὴ εἶναι ἡ δραματικὴ μοῖρα τοῦ σύγχρονου ἑλληνισμοῦ». («Δαυλός», τ. 123, 1992).

Ἐπίσης ὁ κ. Κουρκούτας ὑποστηρίζει, ὅτι τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά χρειάζεται «νὰ μεταφραστοῦν ὑπεύθυνα στὴ Νεοελληνικὴ», διότι «οἱ κάθε λογῆς ἀνέυθυνες μεταφράσεις ἐξυπηρετοῦσαν μόνο τὰ θαλάντια τῶν “μαυραγοριτῶν” στὴ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς μὲ τίς ἀνέυθυνες μεταφράσεις» (σ. 14826).

Καλὰ τὰ λέει ὁ ἐν λόγω φιλόλογος, ἡ ὑπευθυνότητα ἀποτελεῖ κύρια καὶ ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴν ἐνάρετη χρησιμικότητα τοῦ παιδαγωγικοῦ λειτουργήματος. Ὅμως γιὰ ποῖα μετάφραση κάνει λόγο ἐπιμόνως; Διότι «μετάφραση» σημαίνει μεταφορὰ λόγου ἀπὸ μιὰ γλῶσσα ξένη σὲ μιὰ ἄλλη γλῶσσα.

Ὡστόσο ἡ «ἀρχαιοελληνικὴ» καὶ ἡ «νεοελληνικὴ» ἀποτελοῦν τὴν ἀρχαία μορφή καὶ τὴ νέα μορφή τῆς ἴδιας γλώσσας, τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας, καὶ ἡ νέα μορφή δὲν εἶναι

παρά μετεξέλιξη της αρχαίας μορφής· όμως ή γλώσσα είναι μία και τὰ νοήματά της κοινὰ καὶ στὴν ἀρχαία καὶ στὴ νέα της μορφή. Ἐπομένως πρόκειται γιὰ ἀποδόσεις περιεχομένων ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἐλληνική γλωσσική μορφή στὴ νέα ἐλληνική γλωσσική μορφή. Καιρὸς λοιπὸν νὰ καταργηθῇ ὁ ἀτοπος ὅρος «μετάφραση» καὶ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὁ ὀρθὸς ὅρος «ἀπόδοση».

Ἄλέξανδρος Χ. Μήτσιου

Συγγραφέας - ἐρευνητής

Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

...μετὰ λύπης γὰρ ἡ μάθησις

Ὁ ἐπώνυμος φιλόλογος τ. Πρόεδρος τῆς ΟΛΜΕ κ. Μ. Κουρκούτας στὴν ἐπιστολή του («Δ», 231) φαίνεται ψυλλιασμένος· ψυχανεμίζεται, ὅτι κάποιοι φταῖνε «*γιὰ τὴ κακὴ θεώρηση τῶν πολιτιστικῶν μας ἀξιῶν*», γενικῶς «*οἱ ὑπεύθυνοι*» (ποιοί;), καὶ ἐκδηλώνει τὸν καημὸ του.

Ἄλλ' ἀπορεῖ, γιατί οἱ «*τόσο προοδευτικοὶ ἄνθρωποι*» τοῦ «Δαυλοῦ» ἐπιμένουν στὴ «*χρῆση τόνων, πνευμάτων, ἀυξήσεων*», ἀφοῦ εἶναι «*περιττὸς φόρτος*» καὶ «*δυσκολεύουν τὴν μάθησιν*». Ὁ κ. Δ. Λάμπρου λαμπρὰ στὸ σχόλιό του στοιχειοθέτησε τὴν ἀναγκαιότητα αὐτῶν τῶν «*ἀδικαιολογῶν δογητικῶν σημαδιῶν*», ἔφερε δὲ παράδειγμα τοὺς Γάλλους, ποὺ ἐπιμένουν νὰ λένε τὰ νερά «*ὄ*» καὶ νὰ γράφουν *eaux*. Συμφωνῶ καὶ ἐπαυξάνω: Οἱ Γάλλοι ἔχουν 5 ἔψιλον μὲ σημαδάκια, ποὺ τὰ διατηροῦν μὲ ἱερὴ εὐλάβεια (e, é, ê, è, ai). Προσθέτω ἀπὸ τὴν *lingua franca*, τὴν Ἀγγλική: *whirl* = δίνη → πρόφ. [we:ɪ]· καὶ ἐδίδαξα/ἐσκέφθηκα = *taught/thought* → πρόφ. [to:t/θo:t]. (Ἐκ τῆς ἀφωνίας πολλῶν γραμμῶν προέρχεται καὶ ἡ δυσκολία ἐκμάθησιν τῆς Ἀγγλικῆς.)

Αὐτὸ ποὺ δὲν κατάλαβε ὁ ἐπιστολογράφος εἶναι, ὅτι οἱ πάντοτε «*ὑπεύθυνοι γιὰ τὴ κατάντια μας*» κατήργησαν τὰ σημαδάκια μὲ τὴν εὐτελὴ καὶ ὑπουλὴ δικαιολογία τῆς μαθησιακῆς εὐκολίας τῶν νέων μας. Ὑπουλὴ, ἀφοῦ προωθοῦνται τὸ 2ο καὶ 3ο στάδιο μεταποιήσεως τῆς γλώσσας ἤτοι ἡ κατάργησις ὁμοήχων, τὸ Λατινικὸ Ἀλφάβητο. Ἡ «τελικὴ λύσις»: ἀγραφία (H/Y), ἀλαλία, τέλος ἡ ἀφασία.

Βλέπεις, ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τὴ γενιά μου τὸ ρῆμα *παιδεύω* σημαίνει: ἀνατρέφω, διαμορφώνω, διδάσκω, ἀλλὰ καὶ σωφρονίζω, ταλαιπωρῶ, ἕως τὰ ἀκροῖα: τιμωρῶ, βασανίζω. Γιατί οἱ Ἕλληνες, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι λαοί, παρρητώντας τὴ Φύσιν ἀντελήφθησαν, ὅτι μάθησις μὲ εὐκολία δὲν γίνεται παρὰ μόνον μὲ ἔντονη προσπάθεια καὶ προσοχή. Καὶ ὁ πατέρας μας ὁ Ἀριστοτέλης στὰ «Πολιτικά» του (VIII 4.4) διαβεβαιώνει: «*οὐ γὰρ οἱ νέοι (ὅταν) παίζουνσι μανθάνοντες· μετὰ λύπης (=μόχθου) γὰρ ἡ μάθησις*».

Πρέπει λοιπόν, γιὰ νὰ μελετᾶμε, νὰ ἔχουμε κότσια → Ἀγγλ. *guts* < κόττος = κόκκορας / ἀστράγαλος (=μεταφορικά: ψυχικὴ δύναμις), ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴ γλώσσα ὅχι σὰν ἐργαλεῖο ἀλλὰ σὰν πολιτιστικὴ ἀξία (Ἐλύτης), ἀφοῦ μὲ τὴ δομὴ καὶ ἐτυμολογία μαθαίνουμε νὰ συνδυάζουμε, δηλ. νὰ ἀσκοῦμε, τὴν ἀνώτερη λειτουργία τοῦ νοῦ... Καὶ ἡ γλώσσα εἶναι ἐνιαία· δὲν πετᾶμε στὸ δρόμο τὴ μητέρα μας, ἐπειδὴ γεννήσαμε θυγατέρα!

Κων. Καρμιράντζος

Ἀρχιτέκτων

Ἡ συστηματική ἐξάλειψη τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴ τῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς

Ἐναυσμα τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ εἶναι τὰ πολλαπλᾶ δημοσιεύματα στὰ ΜΜΕ γιὰ τὴ σοβαρὴ κατολίωσιν τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ στὴν Ὁμογένεια τῶν ΗΠΑ. Πληθύνονται οἱ διαμαρτυρίες γιὰ τὴν τόσο μεγάλη κατὰ-πτωσιν τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας. Οἱ ὁμογενεῖς ἀποροῦν, πῶς φθάσαμε στὸ σημεῖο ναδίρ. Ἀπλὴ ἢ ἀπάντησι: Ὁ βιασμός τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας λάθρα προετοιμαζόταν πρὸ πολλῶν ἐτῶν, τὸ ἀπὸ τριῶν δεκαετιῶν κυφορούμενο σχέδιο ἀφελληνισμοῦ τῶν ὁμογενῶν τώρα λαμβάνει σάρκα καὶ ὅσπᾳ, γινόμενον ἀντιληπτὸ σὲ εὐρεῖα κλίμακα.

Ὅλοι ἐπαναπαύονταν στὴν ἰδέα, ὅτι ἡ παιδεία μας εὐρίσκεται σὲ καλὰ χέρια, εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ὅλα πάνε καλά. Ἐφθασε ὅμως ἡ ὥρα, πὺν διαπιστώνομε ὅτι «βάλαμε τὸν λύκο νὰ φυλάῃ τὰ πρόβατα».

Ἐπὶ τρεῖς δεκαετίες, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὸ ἀλήστου μνήμης Κληρικολαϊκὸν Συνέδριον τῆς Νέας Ὑόρκης τοῦ 1970, ἡ Ὁμογένεια ἀθόρυβα μὲν ἀλλὰ σταθερὰ ἀφελληνιζόταν. Ἐξηγοῦμαι: Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ Βοστώνης, τὸ φυτώριον τῶν ἱερέων πὺν θὰ πλαισιώσουν τίς ἑλληνικὲς κοινότητες, ἔχει ἀπολέσει τελείως τὴν ἑλληνικότητά της, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴ σημερινὴ ἐπικρατοῦσα κατάσταση σ' αὐτήν. Τοῦτο ἐπετεύχθη μὲ τὴ βαρβαρὴν ἐλάττωσιν τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα μέχρι ἐξαλείψεως αὐτῶν, μὲ ἀποτέλεσμα ἐπὶ τριάντα ἔτη νὰ διοχευτεῦνται ἱερεῖς - γενίτσαροι στίς ἑλληνικὲς κοινότητες. Ἐπὶ πλέον καταργήθηκε καὶ ἡ ἀποστολὴ τῶν τελειοφοίτων στὴν Ἑλλάδα, ὡς ἐσυνήθιζετο, γιὰ καλύτερη θεολογικὴ κατάρτησιν καὶ καλύτερη ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας.

Τὸ Γραφεῖο Παιδείας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, μὲ εὐθύνη τοῦ θέματος τῆς κοινοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὑπάρχει μόνον κατ' ὄνομα, μὲ σχεδὸν ἀνύπαρκτον προσωπικὸν καὶ ἄνευ διευθυντοῦ ἐπὶ τριετίαν. Χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ ἀναφερθὲν προσφάτως ἀπὸ πρώην διευθυντὴ τοῦ γραφείου αὐτοῦ σὲ ὁμογενειακὴν ἐφημερίδα (3-2-01), ὅτι ποτὲ δὲν κατάλαβε, γιὰ τὸ γραφεῖο αὐτὸ δὲν ἐνισχύεται, ὥστε νὰ κάμῃ μεγαλύτερο ἔργο, νὰ καλύπτῃ περισσότερες ἀνάγκες καὶ νὰ ἀποδώσῃ. Ὁ αὐτὸς πρώην διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Παιδείας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἰδὼν ἐγκαίρως τοὺς κινδύνους «ἐξαμερικανισμοῦ» τῶν κοινοτήτων, εἰσηγήθηκε (Κληρικολαϊκὸ Ντάλλας, 1986) λεπτομερεῖς λειτουργικὲς προτάσεις. Ἀπὸ αὐτὲς ἐλάχιστες ὑλοποιήθηκαν. Ἡ λειτουργία, ὑπολειτουργία ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον, τοῦ γραφείου αὐτοῦ εὐρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν αὐστηρὴν ἐπίβλεψιν τοῦ κλήρου, ὁ ὁποῖος πολλάκις «μπλοκάρεῖ» τίς δραστηριότητες τῶν διευθυντῶν του, ὅταν κινοῦνται γιὰ τὴ βελτίωσιν τῆς Παιδείας. Οἱ πρώην διευθυντὲς τοῦ γραφείου Παιδείας κατὰ θὰ ἠδύναντο νὰ ποῦν ἐπ' αὐτοῦ.

Τὸ Γραφεῖο Παιδείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου ὑποχρεώνεται νὰ συντονίζῃ καὶ νὰ περιορίζῃ τίς δραστηριότητές του συμφώνως μὲ τίς ἀντιλήψεις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Συγκλονιστικὸ πρόσφατον παράδειγμα ἀνθελληνικῆς νοοτροπίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τὸ Κληρικολαϊκὸ Συνέδριον τοῦ 2000 στὴ Φιλαδέλφεια. Σ' αὐτὸ ἐπε-

κράτησε καθ' ολοκληρίαν ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα (ἐλέχθη, ὅτι ὑπῆρχε ἐντολὴ ἄνωθεν), τῆς Ἑλληνικῆς ἀγνοηθείσης παντελῶς, μηδὲ ὑπὸ τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἐξαιρουμένης, ποὺ τὰ μέλη τῆς ἦσαν ἐλληνόφωνα, καθ' ὅσον ἦσαν διδάσκαλοι Ἑλληνικῶν Σχολείων.

Ἄξιο σημειώσεως εἶναι, ὅτι κατὰ τὸ συνέδριον, ὅταν τελέσθηκε δοξολογία τὴν 4 Ἰουλίου, ἐπέτειο ἐθνικὴ γιὰ τὶς ΗΠΑ, στὸν καθεδρικὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, χρησιμοποιήθηκε ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα καὶ μόνο. Τὸ χειρότερο ὅλων, οἱ σεπτοὶ ἱεράρχες, παρόντος καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Δημητρίου, εὐρισκόμενοι σὲ Ἑλληνικὸ ναὸ, ἐτόλμησαν νὰ ψάλλουν τὸν «ἐθνικὸν ὕμνο» τῆς ἐκκλησίας «Τῇ ὑπερμάχῳ» στὴν Ἀγγλική!

Περαιτέρω ἡ ἐπικοινωνία τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μὲ τὶς Ἑλληνικὲς Κοινότητες καὶ τοὺς ὁμογενεῖς διεξάγεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνο στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα. Ὡς φαίνεται, δὲν ἔχουν ἀντιληφθῇ οἱ σεπτοὶ ἀσπαστολόιστοι καὶ χρυσοκέντητοι ἱεράρχες μας, ἢ δὲν θέλουν νὰ ἀντιληφθοῦν, ὅτι ἡ Ὁμογένεια εἶναι δίγλωσση. Μᾶς ἀρέσει ἢ δὲν μᾶς ἀρέσει, αὕτῃ εἶναι ἡ πραγματικότητα. Ἡ ἀπεμπόλησι τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας δὲν εἶναι κανενὸς δικαίωμα.

Τὸ ἀποτρόπαιο τῶν σημερινῶν ἐξελίξεων τῆς Παιδείας «*οὐκ ἔα ἡμᾶς σιωπᾶν*». Ἡ κατακραυγὴ γιὰ τὴν ἐγκατάλειψη τῆς Παιδείας καθίσταται ὀλοένα καὶ ἐντονώτερη. Προσέχετε, ἄγιοι πατέρες, «φωνὴ λαοῦ, ὁργὴ Θεοῦ». Ἀνεχόμεθα ἀδιαμαρτύρητα «κτυπήματα» κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας ἄνευ ἀντιδράσεως, ἀλλὰ ὅποιος ἀνέχεται, τελικῶς δέχεται. Καὶ ἡ ἀνοχή εἶναι τὸ ἥμισυ τῆς καταστροφῆς τοῦ ἀνεκτικοῦ. Οἱ σημερινοὶ ἱεράρχες μας εὐρῆκαν ναοὺς γεμάτους μὲ χρυσάφι καὶ ἀσήμι, μὲ πολυτελεῖς δεσποτικoὺς θρόνους, μὲ παραφορτωμένα εἰκονοστάσια, μὲ πανάκριβους πολυελαίους καὶ μαρμαρένιες τράπεζες. Πλὴν ὅμως δὲν διστάζουν νὰ ὑποτιμοῦν τὴν Ἑλληνικὴ Παιδεία καὶ νὰ ἀδιαφοροῦν γιὰ τὰ σχολεῖα μας, γιὰ νὰ μὴ πῶ ὅτι αὐτὰ εὐρίσκονται ὑπὸ διωγμόν. «*Ὅσον δύνασθε περισσότερα Ἀγγλικά στῇ θεία λειτουργία*», ἦταν τὸ μήνυμα, «*ἐὰν ὑπάρξῃ ἀντίδρασις, ὑποχωρήσατε προσωρινῶς ἄνευ θορύβων*».

Εἴμεθα κληρονόμοι μᾶς πολυχίλιετοῦς παρακαταθήκης καὶ δὲν μπορούμε, δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ μὴν θεωρήσουμε τὴ διδασκαλία καὶ προαγωγή τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων προσωπικὴ ὑπόθεση. Ζοῦμε σὲ μία καταλυτικὴ περίοδο τῆς ἱστορίας, κατὰ τὴν ὁποία μὲ τὴν προηγμένη τεχνολογία καὶ τὴν ἰσχὺ τῶν μεγάλων κινδυνεύουν οἱ μικροὶ λαοὶ νὰ ἀποχρωματισθοῦν καὶ νὰ ἀπολέσουν ὅ,τι καλύτερο μᾶς ἐμπιστεύθηκε ἡ ἱστορία. Οἱ ξένοι λαοὶ καλλιεργοῦν τὴν Ἑλληνικὴ Παιδεία καὶ διδάσκουν τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα στὰ πανεπιστήμιά των, ἀντιθέτως ἢ Ἑλλάς, ποὺ δημιουργήσε ὅλα αὐτά, ἢ σημερινὴ Ἑλλάς, τὸ ἀπεμπολεῖ καὶ τὰ ἔχει καταργήσει. Ἐὰν ἀποτύχωμε στὴν ἀναστήλωσι τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας, ἢ ἐλπίδα μας πιά θὰ εἶναι αὐτοὶ οἱ ξένοι λαοί, ποὺ ἐπιμένουν νὰ τὴν διατηροῦν.

Θεόδωρος Α. Λύρας

Ἱατρός, Νέα Ἱερσέη

ΤΟ ΠΕΛΩΡΙΟ ΥΠΕΡΘΥΡΟΝ ΤΟΥ «ΘΗΣΑΥΡΟΥ ΤΟΥ ΑΤΡΕΩΣ»

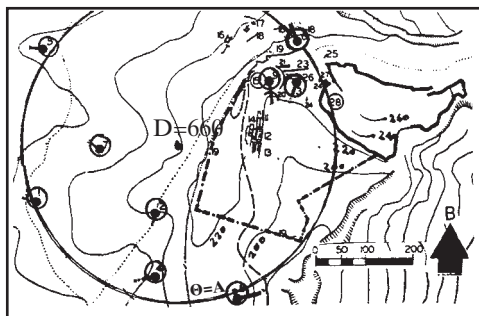
Ὁ «Θησαυρὸς τοῦ Ἀτρέως».

Μὲ βάρος 270 τ. ἦταν λίθινο ἢ ἀπὸ μπετόν;

Ἡ Ἑλληνίδα γῆ μᾶς ἀποκαλύπτει συνεχῶς τὸν πνευματικὸ πλοῦτο τῶν κατοίκων της, ὅσο παλαιοὶ κι ἂν εἶναι αὐτοί, ὅσο συλημένα κι ἂν εἶναι τὰ εὐρήματα. Κι αὐτὰ ποὺ βρέθηκαν ἐδῶ καὶ ἐνάμισυ αἰῶνα, μὲ ἐξαντλημένο πιά τὸ ἐνδιαφέρον, ἂν τὰ προσεγγίσουμε μὲ λαγαρὸ τὸ πνεῦμα, ἂν γίνουμε «ὡς τὰ παιδία», θὰ μᾶς ἀποκαλύψουν νέα θαυμαστὰ μυστικά. Τίποτα δὲν ἐξαντλεῖται· πολλῶ μᾶλλον ἢ γνώση. ►

Καί ἔτσι διαπιστώνουμε, ὅτι ἡ ἀρχαιολογία (ἡ νέα) λύοντας τὴν αὐτάρεσκη ἀπομόνωσή της, τείνει χεῖρα βοηθείας - συνεργασίας πρὸς ὅλες τὶς ἐπιστῆμες καὶ ἀκολουθεῖ τὸ παράδειγμα τῆς ἱατρικῆς καὶ τῆς οἰκιστικῆς. Ἀπαιτεῖ δὲ ἀπὸ τοὺς θεράποντές της γνώσεις σὲ ποικίλους τομεῖς, ὅπως λ.χ. γεωλογία, βιολογία, ἱστορία, κοινωνιολογία, οἰκιστικὴ κ.ἄ. Μεγάλῃ μορφῇ ὁ ἀρχαιολόγος - ἀρχιτέκτων Ὑ. Ὁρλάνδος διείδε νωρὶς τὴν ἀνάγκη αὐτὴ καὶ πρῶτος μετεῖχε πολλῶν ἐπιστημῶν, μὲ μμητὲς καὶ ἄλλους ὅπως ὁ πολεοδόμος Ι. Τραυλός.

Οἱ ἐπιστήμονες, ἂν θέλουν νὰ ὑπηρετοῦν τὴν Ἑπιστήμη, δηλ. τὴ γνώση τῆς ἀλήθειας (ὄντως ὄν) καὶ ὄχι τὴν Ἑξουσία παράγοντας ἰδεολογήματα στηριχθῆς της, τότε πρέπει νὰ λειτουργοῦν ὡς φιλόσοφοι - φυσικοὶ κατὰ τὸ ἐλληνικὸ πρότυπο καὶ ὄχι μόνον ὡς «εἰδικοί». Ὡς ἐρευνήσουμε τὸ παρὸν θέμα μὲ αὐτὴ τὴν ἀρχή.

Σχ. 1. Τοπογραφικὸ τῶν «τάφων» τῶν Μυκηναίων.

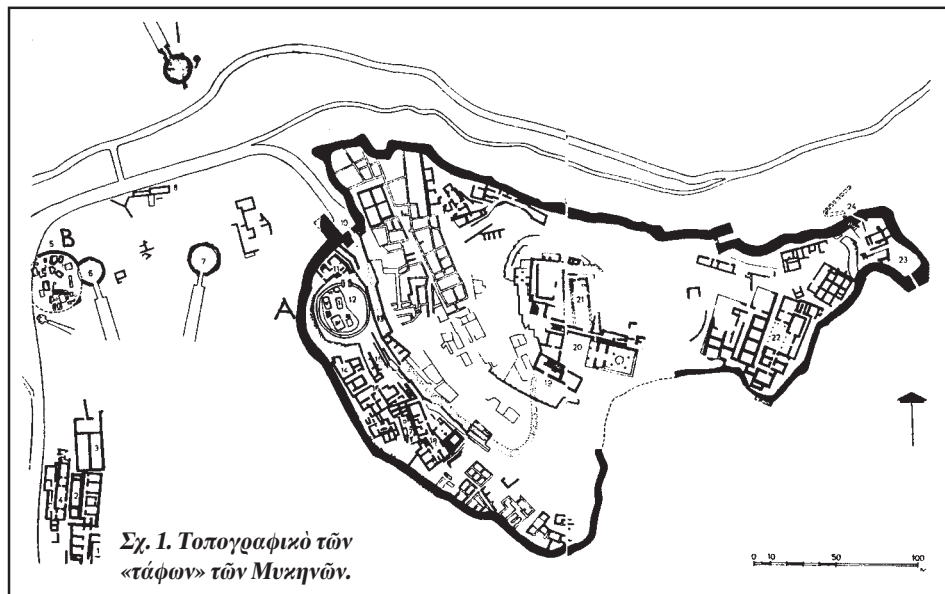
ΜΥΚΗΝΕΣ: Ἔχουν γραφῇ χιλιάδες διβλία γιὰ τὸν

Μυκηναϊκὸ, αὐτὸν τὸν αὐστηρὸ, Πολιτισμὸ, χωρὶς νὰ ξεκαθαρίζονται βασικά θέματα ὅπως ἡ χρονολόγησή του καὶ οἱ σχέσεις του μὲ τὸν Μινωικόν. (Προϋπήρχε, συνυπήρχε ἢ ἦταν θησιμαῖο ὑπόλειμμά του;) Παρ' ὅλο πὺν ἵχνη του ἀποκαλύπτονται ἀπὸ τὴν Κρήτη μέχρι τὴν Β. Ἑλλάδα (μὲ τὴν εὐρύτερη ἔννοια ἐκτείνονται ἕως τὴν Κεντρικὴ καὶ Ἀνατολικὴ Εὐρώπη καὶ

τὴν Ἑγγὺς Ἀνατολή), θεωροῦμε τυπικὰ τὶς Μυκῆνες («πολυχρῶσιο Μυκῆνης») ὡς τὸ κέντρο τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ (Σχ.1), παρ' ὅλο πὺν εἶναι ἓνα τοπικὸ στρατηγικὸ κέντρο γιὰ 4 (;) αἰῶνες ἰδρυθὲν ἀπὸ τὸν Περσέα¹ τὸ 1400 π.Χ. (κατὰ Κ. Κουτρουβέλην τὸ 3.400 π.Χ.)².

Ὁ λαλίστατος συνήθως Πανσανίας (2ος αἰ. μ.Χ.) ἀορίστως ἀναφέρει, ὅτι ἄκουσε γιὰ ὑπόγεια κτήρια μὲ πολύτιμα πράγματα («χρήματα»), καλῶντας τα «θησαυρούς». Περιηγητὲς ὅπως ὁ Ε. Dodwell τὸ 1801 μὲ δέος ἀντικρύζουν τὰ Κυκλώπεια τείχη τῆς ἀκροπόλεως (Σχ. 2) καὶ τὸν θολωτὸ «τάφο», πὺν κατὰ παράδοση ἀποκαλεῖται «Θησαυρὸς τοῦ Ἀτρέως» (Θ.Α.). Οἱ ληστρικὲς «ἀνασκαφές» τῶν Elgin καὶ Sligo ἀπλῶς γεμίζουν τὰ μουσεῖα τῆς Εὐρώπης. Ὁ Schliemann² ἔχει τὴν δόξα τῆς ἀποκάλυψης τὸ 1876 τοῦ ταφικοῦ περιδόλου Α, δηλ. τοῦ βασιλικοῦ νεκροταφείου, πὺν περιέχει 6 λακκοειδεῖς τάφους· παρὰλλήλως ὁ Σταματάκος ἀποχωμάτισε τὸν Θ.Α. Συνεχιστὲς ὁ Χρ. Τσουντας³ καὶ ὁ Α. Wace⁴, πὺν ἀπεκάλυψε πολλοὺς θαλαμωτοὺς (chamber) «τάφους» καὶ ὅλους (9) τοὺς θολωτοὺς «τάφους» τῆς περιοχῆς, ἐξ ὧν 4 τῶν ἰδίων διαστάσεων διαμέτρου $D = H$ (ῦψος) = 14 μ., δηλ. «τάφοι» Κλυταιμνήστρας, Αἰγίσθου, Λεόντων καὶ τοῦ προεξάρχοντος Θ.Α. (Σχ.3).

Οἱ ὀνομασίες ὀλοκληρώνονται μὲ τὸν W. Taylour⁵ (1950) καὶ μὲ τὴν ἀναστήλωση τοῦ τάφου τῆς Κλυταιμνήστρας ἀπὸ τοὺς Ι. Παπαδημητρίου καὶ Γ. Μυλωνά⁶, πὺν ἀνακάλυψε τυχαῖα καὶ τὸν ταφικὸν περιδόλο Β (Σχ. 2).

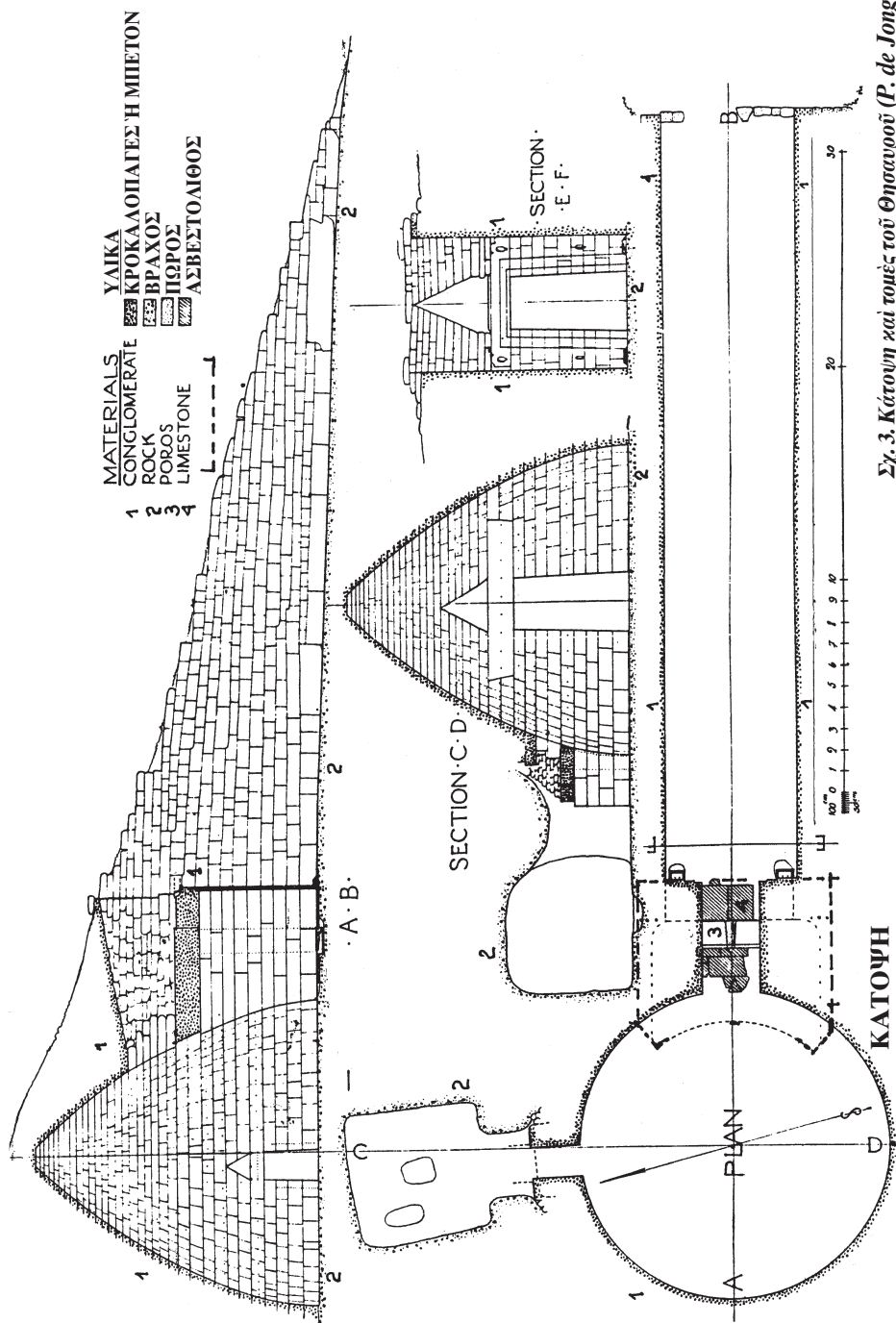

ΟΙ ΘΟΛΩΤΟΙ «ΤΑΦΟΙ». - Ο «ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΑΤΡΕΩΣ»:

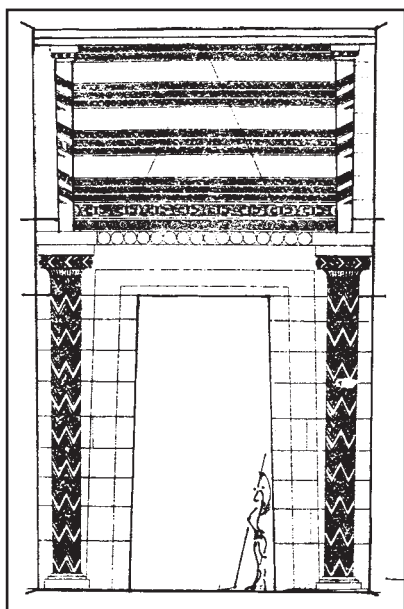
Οί έννέα θολωτοί «τάφοι», οί διασκορπισμένοι ΝΔ τής άκροπόλεως⁷ μέσα σέ κύκλο D = 650 μ., κατατάσσονται επίσημως σέ 3 ομάδες βάσει τής βαθμιαίας, ύποτίθεται, τελειοποίησής τους: **Όμάς Α:** Κυκλώπειος, Πάνω Φούρνου, Αϊγίσθου 1510 π.Χ. **Όμάς Β:** Παναγίας, Κάτω Φούρνου, Λεόντων 1460 π.Χ. Καί **Όμάς Γ:** Δαιμόνων, Κλυταιμνήστρας καί Θησαυρός τοῦ Ἀτρέως 1280 π.Χ. Ὁ τελευταῖος, ὄντως ἀνώτερος, εἶναι μία ἄψογη κατασκευή, πού ἐκπλήσσει ἀκόμη καί τόν σημερινό εἰδήμονα ἀρχιτέκτονα/πολιτικό μηχανικό.

Ἀποτελεῖται ἀπό τρία διακριτά μέρη: τόν δρόμο, τὸ στόμιο καί τή θόλο (Σχ.3), δομημένα μέ τὸ ἰσόδομο σύστημα, δηλ. σέ σειρές καί δακτυλίους μέ ἄνισα ὕψη, πού συνήθως μικραίνουν πρὸς τὰ πάνω. Τὸ ὕλικό τής κατασκευῆς, ὄχι τῶν μεταγενεστέρων ἐπενδύσεων, εἶναι σύμφωνα μέ ὅλους τοὺς ἀρχαιολόγους «λίθοι ἀπὸ κροκαλοπαγές πέτρωμα» («conglomerate rock»)· δηλ. τεράστιοι ὄγκοι («brock»), πού, ὑποτίθεται, ἀποκόπτονταν καί μεταφέρονταν ἀπὸ μακριά. Μορφοποιήθηκαν δὲ ἔτσι, ὥστε νὰ ταιριάζουν ἀπόλυτα μέ τοὺς διπλανούς τους, χωρὶς κονίαμα, τόσο πού νὰ μὴ περνᾷ ἀνάμεσα οὔτε λεπίδα! Μερικοὶ ἔχουν ἐντυπωσιακό μέγεθος, ὅπως στὸ διάδρομο 6,5 X 1,2 X 2,0 ≈ 16 μ³ X 2,7 ≈ 44 τόννους.

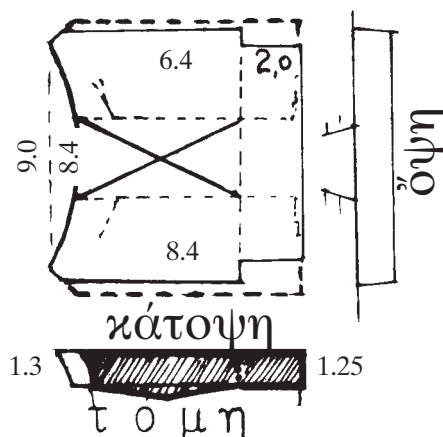
Ἐπιμένουμε ἰδιαίτερα στὸ ὕλικό κατασκευῆς τοῦ Θ.Α., γιατί εἶναι τουλάχιστον περίεργο ἢ ἐπεξεργασία αὐτὴ νὰ ἔγινε ἀπὸ τοὺς Μυκηναίους μέ τὰ «χάλλεα σκέπαρνα» (Ὁδ. ε 237). Ὅσον ἀφορᾷ στὴ διάταξη τῶν «τάφων» γενικῶς, τὸ σχῆμα, τὴν κατασκευή καί λειτουργία τους ἀλλὰ καί τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖον ἔγιναν, λόγῳ τοῦ μεγάλου ἐνδιαφέροντος θὰ ἐπανέλθουμε σὲ ἐπόμενο τεῦχος τοῦ «Δ».

Σχ. 3. Κάτοψη και τομές του Θραυρού (P. de Jong).

Σχ. 4. Αναπαράσταση του διακόσμου του Στομίου.

Σχ. 5. Το υπέρθυρο.

$$\begin{aligned}
 & \text{Έσω } 8,4 \times 6,4 \times 1,25 = 67,2 \text{ μ}^2 \times 2,7 = 183 \\
 & \text{Έσω } 8,4 \times 2,0 \times 1,25 = 21,0 \text{ μ}^2 \times 2,7 = 57 \\
 & \qquad \qquad \qquad 88,2 \qquad \qquad \qquad 240 \text{ t} \\
 & 9,0 \times 8,5 \times 1,3 = 100 \text{ μ}^3 \times 2,7 \qquad 270 \text{ t}
 \end{aligned}$$

Βαδίζοντας τόν παράδοξο δρόμο 6,0X3,60 μ. ακριβώς (!) φθάνουμε στην όψη του στομίου - εισόδου (Εικ.1), που ήταν περίτεχνα διακοσμημένος από τους Μυκηναίους με πράσινους μαρμαρίνους ήμικίονες και το τύμπανο του τριγώνου με κόκκινες επενδύσεις (Σχ.4).

Περνάμε την τεράστια θύρα 2,70 X 5,40 μ. και προχωρώντας στο χωρίς λόγο θαθν στόμιον (5,40) φθάνουμε επί τέλους στο κέντρο της θόλου διαμέτρου D = 14,50 και ύψους 13,30 και μετράμε 33 δακτυλίους. Ένα μεικτό συναίσθημα δέους και προστασίας μάς τυλίγει. Νοιώθουμε σαν μέσα σε καλύβη («καλιὰ») και συγχρόνως σε κώδωνα και κόφινο. Ναί, είμαστε σε μία κυψέλη, ένα υπερόβολο-ειδές.

ΤΟ ΠΕΛΩΡΙΟ ΥΠΕΡΘΥΡΟ:

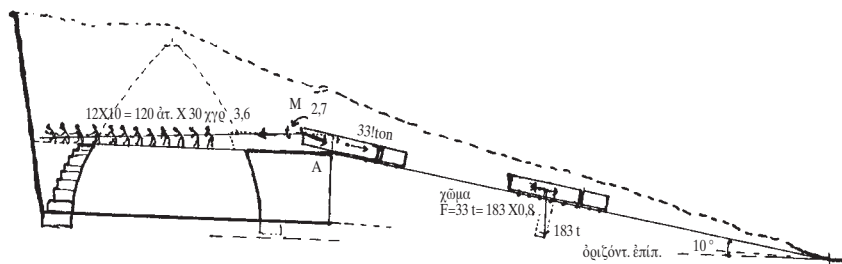
Και τὸ βλέμμα σταματᾷ πάνω ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα τῆς θύρας, ἀπ' ὅπου ἔρχεται τὸ μόνο φῶς, στὸ τεράστιο υπέρθυρο. Δὲν εἶναι μόνο αὐτὸ πὸν φαίνεται (Φωτ. 2), δηλ. μία δοκὸς κοίλη διπλῆς καμπυλότητος διαστάσεων 8.0X12,5, ἀλλὰ ἐκτείνεται σὲ δάθος 8,40 μέτροι τὴν πρόσοψη (Σχ. 5). Ὑποτίθεται, ὅτι ἔχει ἄρμό, πὸν τὸ χωρίζει σὲ δύο μέρη (6,40 + 2,00). [Ὑπέρθυρον ἢ πρέκι<: διίστανται οἱ γνώμες τῶν γλωσσολόγων: 1. Ἀπὸ τὸ «πρίω» = προιονίζω (:); Μπαμπινιώτης 2. Ἰταλ. *breccia* = ρωγμὴ (:); καὶ χαλίκι (!). 3. Τουρκ. *iprek*: τὸ θεωρῶ, ἀντιδάνειο ἀπὸ Ἰταλ. *iprek* <**yperkr* < υπέρθυρο καὶ <**bercira* < υπέρθυρο.] Ἄρα τὸ υπέρθυρο τοῦ Θ.Α. δὲν εἶναι δοκὸς ἀλλὰ μία τεράστια πλάκα συνολικῶν διαστάσεων 8,40 X 8,40 X 1,25 = 882 μ³X2,7 = 240 τόννων! Θεωρῶ, ὅτι εἶναι μεγαλύτερη ἢτοι 9,0 X 8,5 X 1,3 = 100 μ³ X 2,7 = 270 t, καὶ ὄχι 120 πὸν ὅλοι ἀναφέρουν.

Φωτ. 1. Ἡ εἴσοδος τοῦ «Μησάριον τοῦ Ἀτρέως».

Φωτ. 2. Άποψη τῆς εἰσόδου τοῦ «Θησανροῦ τοῦ Ἀτρέως» ἀπὸ τὸ ἐσωτερικό.

Σχ. 6. Ἀδύνατη ἢ ἀνύψωση τοῦ ὑπέρθυρου μέ κεκλιμένο ἐπίπεδο.

Καί τὸ πρόβλημα τίθεται ἐπὶ τέλους: Ἀπὸ ποιοῦ λατομεῖο καὶ πῶς κόπηκε, πῶς λειάνθηκε, πῶς μεταφέρθηκε καὶ τέλος πῶς ἀνέβηκε στὸ ὕψος τῶν 5,40 μ.; Ἄς ἀντιπαρέλθουμε ὅλα τὰ προηγούμενα, παρ' ὅλο πὺν εἶναι ἀδιανόητα γιὰ τὴν τεχνολογία τῶν Μυκηναίων, καὶ ἅς μείνουμε στὴν ἀνύψωσή τους

[Μία παρένθεση: Οἱ ἀνασκαφεῖς φιλόλογοι - ἀρχαιολόγοι ἢ δὲν ἀντελήφθησαν ποτὲ τὰ προβλήματα κατασκευῆς, ἢ, ἂν κάποιοι τὰ διαισθάνθηκαν, τὰ θεώρησαν ἐκτὸς ἀρχαιολογικοῦ ἐνδιαφέροντος. Οἱ δὲ ἐπιστήμονες ἄλλων κλάδων, μηχανικοί, ἱατροί, βιολόγοι κ.ἄ., ἀπὸ παράδοξη ἀμέλεια τοὺς ἄφησαν ἀβοήθητους. Ἀπὸ ἀδιαφορία ἢ ὑπεροψία ἔχουν ἐξ ἴσου εὐθύνες γιὰ τὴν ἔλλειψη πρωτοποριακῆς ἐρευνας.]

Λόγῳ ἐλλείψεως γερανοῦ (;) 200 τόννων ἢ μόνη (;) λύση, ὅπως καὶ στίς πυραμίδες, ἦταν τὸ κεκλιμένο ἐπίπεδο μέ ξύλινα κύλιστρα. Μὲ τὴ διαρρύθμιση τοῦ ἐδάφους ἢ ἐλάχιστη γωνία κλίσεως εἶναι 10° (Σχ. 6).

Προσπαθώντας νὰ ἀνυψώσουν τὸ ὑπέρθυρο τρία τινὰ μπορούσαν νὰ συμβοῦν:

α) Νὰ θυθιστοῦν τὰ κύλιστρα στὸ μαλακὸ ἔδαφος. β) Νὰ γίνονιν ὡοειδῆ τὰ κύλιστρα ἀπὸ τὸ δάρος του. Καὶ γ) νὰ μὴ χωροῦν στὸν περιορισμένο χῶρο τοῦ θόλου περισσότεροι ἀπὸ 120 ἐργάτες = 12 X 10, οἱ ὅποιοι μέ 30 χγρ. ἑλξη ἕκαστος θὰ διέθεταν συνολικὰ δύναμη 3,6 τόννων τελείως ἀνεπαρκῆ νὰ σύρῃ τὸ ὑπέρθυρο ἀνταγωνιζόμενη τὴν δύναμη F ($F = 183 \text{ t} \times \epsilon\phi 10^\circ = 183 \times 0,19 = 33 \text{ t} > 3,6$).

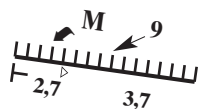
Ἄλλ' ἔστω ὅτι μέ βαροῦλκα κ.λπ. καὶ χωρὶς καθόλου τριβῆς (πλάκες μέ λάδι) διέθεταν τὴ δύναμη τῶν 33 t, τότε τὸ μήκος 6,4 ὑπέρθυρο, ὅταν θὰ πέραγε τὸ σημεῖο Α ὡς πρόβολος 2,7 μ., τότε ἀκριβῶς θὰ ἔσπαζε ἀπὸ τὸ ἴδιό του δάρος!

[Ροπή κάμψεως $M = -ql^2 : 2 = 1,3 \cdot 2,7 \cdot 2,7 : 2 = 14 \text{ tn} = 1.400.000 = \chi\gamma\rho. \acute{\epsilon}\kappa.$

Ροπή ἀντοχῆς $W = \frac{100 \cdot 130^2}{6} = 260.000 \acute{\epsilon}\kappa.^3$

Ἄρα τάση $Q_{\max} = M:W = 1400 : 260 = 6 \chi\gamma\rho/\acute{\epsilon}\kappa^2 \geq 5,8$ ἐπιτρεπόμενη (150:26) γιὰ ἐφελκυσμό.]

Συμπέρασμα; Τὸ πελώριο πλακοειδὲς ὑπέρθυρο ἀπὸ «πέτρωμα» δὲν τοποθετήθηκε ποτὲ, γιὰ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο. Τότε λοιπὸν θαῦμα; Προτοῦ ἀποπειραθοῦμε νὰ λύσουμε τὸ μυστήριον, ἅς δοῦμε τί εἶδους «λίθος» εἶναι.

ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΥΠΕΡΘΥΡΟΥ:

Πρῶτον τί λένε οἱ ἀρχαιολόγοι. Ὁ H. Schliemann τὸ πιστοποιεῖ ὡς breccia, γαλλ. *brèche* = σύμμικτο πέτρωμα ἀπὸ θραυστὰ σκῦρα συγκολλημένα μὲ κονία («*ciment*») ἀργιλλική (πυριτικό ἀργίλλιο) ἢ ἀσβεστολιθική. Ὁ Μυλωνᾶς: «*Πῶροι λίθοι ἐξ ἀμυγδαλίτου*» (Πλίνιος 26.8), δηλ. μὲ ἀνώμαλα σκῦρα (λατυποπαγές). Ὁ Wace τὸ ὀνομάζει *conglomerate rock* = κροκαλοπαγές. Ἄν λοιπὸν τὸ ὑλικὸ τοῦ ὑπερθύρου εἶναι **μικτό**, δηλ. λατυπο-κροκαλοπαγές, τότε δὲν εἶναι πέτρωμα (ὡς μὴ ὑπάρχον στὴ φύση), ἀλλὰ **τεχνητό** ὑλικό. Τί σημαίνει αὐτό;

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΜΠΕΤΟΝ ΤΗΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ:

Σὲ συνέντευξη στὸν «Δ», τ. 226, ὁ Εὐστ. Εὐσταθιάδης, χημικὸς μηχανικός, τ. διευθυντὴς ΚΕΔΕ (Κέντρου Ἑρευνῶν Δημοσίων Ἔργων) καὶ ἱδρυτὴς Ἑργαστηρίου Ἀντοχῆς Ὑλικῶν, ἀνέφερε τὰ ἀποτελέσματα ἐρεύνης του (1978) σὲ δείγματα στεγάνωσης τῆς δεξαμενῆς Καμίρου τῆς Ρόδου ~ 900 π.Χ. Τὸ ὄρυγμά της 8X17X4 ≈ 600 μ³ εἶχε ἐπιστρωθῇ μὲ μπετόν μέσου πάχους 6 ἐκ. (4 ἕως 9), δηλ. χαλικόδεμα ἀποτελούμενο ἀπὸ *χάλικες* καὶ *κροκάλες* 30-35 χλσ. (κοκκομετρημένο ὑλικό), μεμιγμένες μὲ φυσικὸ τσιμέντο (ὑδατοαιώρημα θηραϊκῆς γῆς μὲ ἀσδέστη). Ἀποτέλεσμα; Ἐξαιρετὴ στεγανότητα (**Φωτ. 3**). Τὸ ἐκπληκτικὸ αὐτὸ εὑρημα τοῦ κ. Ε.Ε. θεωρῶ ὅτι πρέπει νὰ τὸ ὀνομάσουμε «*ἀρχαῖο σκυρόδεμα*» (μπετόν), καθ' ὅσον εἶναι χυτὸ σὲ ξυλότυπο (καλούπι) ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῶν ἐξαιρετῶν μηχανικῶν ιδιοτήτων του, τῆς ἀντοχῆς του σὲ θλίψη κ.λπ.

Φωτ. 3. Δεῖγμα μπετόν τῆς δεξαμενῆς.

Ἡξεραν λοιπὸν οἱ Ἕλληνες τῆς ἀρχαϊκῆς ἐποχῆς (900 π.Χ.) τὴν τεχνικὴ τοῦ σκυροδέματος. Πιθανῶς πλὴν τῆς στεγανώσεως χώρων νὰ τὸ χρησιμοποιοῦσαν ὡς δομησίμο ὑλικό λ.χ. γιὰ κατασκευὴ κυβολίθων θεμελιώσεων. Πάντως ὑπάρχουν μαρτυρίες ὅπως «*χάλιξ ἐν τοιχοδομίᾳ*» (Θουκ. 1.93) καὶ «*τῇ χάλικι καταμίξαντες τὴν ἀμμοκονίαν ἐς συμπαγές*» (Στρ. 245). Ἔτσι θὰ τὸ ξαναανακαλύψουν ἴσως ὄχι ἀπὸ τοὺς Μυκηναίους ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς «*παμπαλαίους*» (Πλάτων, «Θεαίητος»), «*Πελασγοὺς*» πολὺ πρὸ τοῦ κατακλισμοῦ τοῦ Δευκαλίωνος, δηλ. 3.700 π.Χ.⁹ Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθουμε στὸ θέμα μας.

ΤΟ ΥΠΕΡΘΥΡΟ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟ ΜΠΕΤΟΝ;

Τὸ σύγχρονο σκυρόδεμα (μπετόν) ἀποτελεῖται ἀπὸ **α.** σκῦρα ἢ κροκάλες (χαμηλὴ ἀντοχή), **β.** ἄμμο θραυστὴ ἢ ποταμοῦ καὶ **γ.** τσιμέντο <Ἰταλ. *cemento* < Lat. *caementum* < *caed-menutum* < *κοπτόμενον* (ἐκ λίθου). Τοῦτο εἶναι ὑδραυλικὴ κονία (πῆζει μὲ νερό), ποὺ παράγεται δι' ὀπτήσεως καὶ ἀσδέστου· τὸ προϊόν λειοτριβεται σὲ ἄχνη. Ἡ μίξις ὅλων αὐτῶν σὲ σωστὲς ἀναλογίες μὲ νερὸ δίνει στὸ σκυρόδεμα τὶς ἐξαιρετεῖς ιδιότητές του.

Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὑπερθύρου μὲ τὰ σκῦρα καὶ τὶς κροκάλες του ἔχει ὑφὴ μπετόν. Ἀπαιτεῖται βέβαια ἐπιβεβαίωση μικροσκοπικὴ σὲ ἐργαστήριον. Ἔτσι τὸ ὑπερθύρο **δὲν ἀνέθηκε**, ἀφοῦ ἦταν χυτό, ὡς χυτὸ δὲ δὲν ἔχει ὅρια διαστάσεων. Ὅσο γιὰ τὸν ἄρμὸ ποὺ τὸ χωρίζει σὲ δύο τεμάχια, θὰ ἦταν ἀπλῶς ἄρμὸς διαστολῆς. Στὴν ὀροφὴ τοῦ στομίου ὑπάρχει μία ἐξέχουσα χαμηλόνηψη πυραμίδα σχήματος Χ (**Σχ. 5**), ποὺ ἡ ὑπαρξὴ της ἐξηγεῖται μόνο μὲ χρῆση ξυλοτύπου. Λόγω τοῦ τεραστίου ὄγκου τῶν 400 μ³, ἂν ὑπῆρχαν μεγάλες θερμοδιαστολές, ἴσως ἐνισχύθηκε καὶ μὲ σιδηρὲς ράβδους, δηλ. θὰ εἶναι ὠπλισμένο σκυρόδεμα («*beton armé*»), ἂν θὰ φανῇ στὴν περαιτέρω ἐργαστηριακὴ ἔρευνα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ:

Τὸ ὑπερθύρο τοῦ «Θησαυροῦ» νομίζω ὅτι εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἀνωδομή στὸν κόσμον καὶ μάλιστα μὲ ἄψογο σχῆμα καὶ μὲ διπλὲς καμπυλότητες. Προσπαθήσαμε νὰ ἀποδείξουμε, ὅτι κατασκευάσθηκε ἀπὸ σκυρόδεμα, ἴσως καὶ ὠπλισμένο, ἀπὸ πολιτισμὸ μὲ ὑψηλὴ γνώση τεχνολογίας (οἱ Μυκηναῖοι, ἀπ' ὅ,τι γνωρίζουμε, δὲν διέθεταν τοιοῦτον).

Ἀπομένει ἡ περαιτέρω ἔρευνα ἀπὸ εἰδικούς μὲ τὴ συνδρομὴ τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν γιὰ τὴν ἐπιβεβαίωση τῆς συστάσεώς του. Ἀρμοδιώτερον θεωρῶ τὸν κ. Ε. Εὐσταθιάδην λόγῳ τῆς πείρας του καὶ τῆς σχετικῆς μελέτης του. Ἀφοῦ ληφθοῦν δείγματα κυλινδρικῆς διατομῆς (καρῶτα) καὶ μετὰ ἀπὸ θετικὸ ἀποτέλεσμα, ἡ ἔρευνα νὰ ἐπεκταθῇ στὰ λοιπὰ δομικὰ στοιχεῖα τοῦ «Θησαυροῦ», τῶν ἄλλων θολωτῶν «τάφων» καὶ τοῦ Κυκλώπειου τείχους. Σὲ τρίτῃ φάσῃ ὁ «Δημόκριτος» ἄς ἐρευνήσῃ τὴν ὑπαρξὴ ἢ ὄχι σιδηροῦ ὀπλισμοῦ.

ΑΠΟΡΙΕΣ:

Ἡ ἔρευνα εἶναι σὰν τὴ Λερναία Ὑδρα (ὑπάρχουν καὶ καλές): ὅταν λύεται ἓνα μυστήριον, δύο ἄλλες ἐρωτήσεις ἀναφύονται. Εἰδικῶς στὴν ἔρευνά μας αὐτὴ δεκάδες, ὅπως: Τί χρειάζοταν τὸ πελώριον ὑπερθύρο, ἀφοῦ λόγῳ τοῦ ἀνακουφιστικοῦ τριγώνου δὲν φέρει φορτία; Τί ἦταν πράγματι οἱ θολωτοὶ «τάφοι»; Ποιοὶ οἱ κατασκευαστές του; Οἱ «παλαιοὶ» Μυκηναῖοι, οἱ «παμπάλαιοι» Πελασγοί, οἱ ἀρχαιότεροι «Κύκλωπες»;

Τὸ ξαναλέμε: Ὑπερθερμὴ ἢ ἀλήθεια, ἀλλὰ καὶ ἡ δίψα τοῦ ἀνθρώπου ἄπειρη ὡς πρὸς τὴν «ὄρεξιν τοῦ γινώσκειν». Ἀλλὰ θὰ ἐπανέλθουμε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Π. Θέμελης, «*Μυκηναεες*».
2. H. Schliemann, «*Mycenae*».
3. Χρ. Τσουντας, «*Μυκηναεες*» 1892· καὶ «*The Mycenaean Age*».
4. A. Wace, «*Mycenae*»· καὶ «*Chamber Tombs*».
5. W. Taylour, «*Mycenae*».
6. Γ. Μυλωνάς, «*Ταφικός Περίβολος Β*».
7. Ol. Pelon, «*Tholi, Tumuli et Cercles Funeraires*».
8. Ε. Εὐσταθιάδης, «*Τὸ Ἀρχαῖον Τσιμέντο*», «*Δ*», τ. 226.
9. Κ. Κουτρουβέλης, «*Ἀναχρονολόγησις τῆς Ἱστορίας*», ἐκδ. «*Δαυλός*».

Κων. Καρμιράντζος

Ἀρχιτέκτων

Η ΤΑΦΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ «ΘΕΟΥ ΣΟΦΙΑΝ» Ἐπάνω σὲ ἀρχαῖο ναὸ τῆς Ἀρτέμιδος κτίσθηκε ἡ ἐκκλησία «Ἀγία Σοφία»

Ἡ ἐπίσημη ἱστορία θέλει τὸν γεωγραφικὸ χῶρο τῆς σημερινῆς Κωνσταντινουπόλεως νὰ κατοικῆται ἀρχικὰ τὸ 658 π.Χ. ἀπὸ Μεγαρεῖς καὶ Ἀργεῖους ἀποίκους, ποὺ μετέβησαν καὶ ἐγκατεστάθησαν ἐκεῖ ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Βύζαντος, φερομένου ὡς υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κρεούσης. Σὲ πολλὰ συγγράμματα ὑπάρχουν ἐπίσης ἐλάχιστες ἱστορικὲς πληροφορίες καὶ γιὰ δευτέρου ἀποικισμό τοῦ Βυζαντίου ἀπὸ τὸν Ζεύξιππο τέσσερις περὶ περ δεκαετίες μετὰ τὸν πρῶτο. Ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ καὶ ἐντεῦθεν τὰ πλεῖστα τῶν ἱστορικῶν βιβλίων παρουσιάζουν ἓνα μεγάλο κενό, καθὼς στὶς καλύτερες περιπτώσεις δίδουν ἀόριστες καὶ νεφελῶδεις πληροφορίες γιὰ τὴ ζωὴ στοὺς ἀρχαῖο Βυζάντιο ἀπὸ τὸ 658 μέχρι τὴν ὕστερη Ρωμαϊκὴ καὶ τὴν πρῶτη Χριστιανικὴ ἐποχὴ.

Τὸ κενὸ αὐτὸ ἦρθε νὰ καλύψῃ πρὶν ἀπὸ πενήντα ἀκριβῶς χρόνια ὁ διακεκριμένος Τοῦρκος ἀρχαιολόγος Μουζαφέρ Ραμαζάνογλου, διευθυντὴς τοῦ Μουσείου τῆς Ἀγίας Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως. Στὸ Βυζαντινολογικὸ Συνέδριο τοῦ Πατέρμου τὴν ἀνοιξή τοῦ 1951 ὁ Ραμαζάνογλου ἀνεκοίνωσε τὰ ἀκριβῶς ἐνδιαφέροντα πορίσματα τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ ἀπὸ τὸ 1945 μέχρι τὸ 1950 στὸν εὐρύτερο χῶρο τῆς Ἀγίας Σοφίας μέχρι τὸ πάγκο Γκιουλχανέ καὶ τὸ ἀνάκτορο Τοπκαπί. Οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν συνέδρων ἀκούσαν ἐκπληκτοί – γιὰ πρώτη φορὰ σὲ παγκόσμια κλίμακα –, ὅτι οἱ γνωστὲς χριστιανικὲς ἐκκλησίαι τῆς Ἀγίας Σοφίας, τῆς Ἀγίας Εἰρήνης καὶ οἱ μεταγενέστερές τους φυσικὰ ἦταν κτισμέναι ἐπάνω σὲ ναοὺς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ συγκεκριμένα τῆς Ἀρτέμιδος, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀφροδίτης, ποὺ ἐχρονολογοῦντο στὴν προκλασικὴ καὶ κλασικὴ ἐποχὴ.

Ἐναν χρόνον ἀργότερα, τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1952, ὁ Μ. Ραμαζάνογλου ἐπισκέφθηκε τὴν Ἀθήνα κατόπιν προσκλήσεως τῆς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν καὶ ἔδωσε δύο διαλέξεις στὴν αἴθουσα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας (εἶχε προγραμματισθῇ καὶ τρίτη διάλεξη στὸν Φιλολογικὸ Σύλλογο «Παρνασσός», ἀλλ' ἐματαιώθη). Ὁ περιοδικὸς καὶ ἡμερήσιος τύπος τῆς ἐποχῆς δὲν δημοσίευσε τίποτα ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις αὐτές. Μόνη ἐξαιρέση ἀπετέλεσε τὸ περιοδικὸ «Ἡλῖος» τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Πασσᾶ, ποὺ ἀλύψε τὸ θέμα μὲ ἐκτενὴ ἀφιερῶματα (τεύχη 398, 399). Στὶς ὁμιλίαις του, ποὺ συνωδεύονταν ἀπὸ προβολὴ διαφανειῶν, ὁ Ραμαζάνογλου ἔκανε ἐξαντλητικὰ ἀναφορὰς τόσο στὸ ἱστορικὸ ὅσο καὶ στὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀνασκαφῶν του. Εἰδικώτερα ὡς πρὸς τὴν προχριστιανικὴ

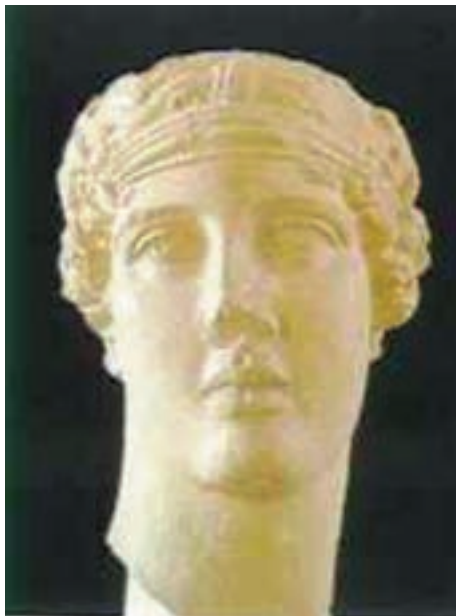
Στην Κωνσταντινούπολη θάφτηκαν από τους Βυζαντινούς πλήθους θανόντων αρχαιοελληνικών έργων, που κοσμοῦσαν τὴν προχριστιανικὴ ἀποικία τῶν Μεγαρέων. Στὴ φωτογραφία ἀποψη τοῦ ἀρχαιότερου τμήματος τῆς Κωνσταντινουπόλεως (ἀπὸ ἀέρος), ὅπου καὶ οἱ ὑπὸ ἔρευνα θέσεις μνημείων. **1**: Ἡ θέση τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος. **2**: Ἡ θέση τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. **3**: Ἡ θέση τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης. **4**: Ὁ χῶρος ὅπου δρισκόταν ἡ ἀρχαία ἀγορά.

ίστορία του Βυζαντίου, ή αποκάλυψη της όποιας ήταν γι' αυτόν σκοπός ζωής, ώδηγήθηκε στην άσφαλή διαπίστωση ότι ό ναός της «του Θεού Σοφίας» είχε κτισθή σέ χώρο, όπου κατά την κλασική αρχαιότητα ύπήρχε ναός της Ἀρτέμιδος.

Ὁ καθορισμός της θέσεως του ναοῦ αὐτοῦ ἐπετεύχθη μέ απόλυτη ακρίβεια, όπως επίσης εὑρέθη και ή θέση άλλης ἐκκλησίας ἐπ' αὐτοῦ, πού εἶχε κτισθή κατά τούς πρώτους χριστιανικούς χρόνους από τούς κατεδαφιστές τών ἑλληνικῶν ναῶν αὐτοκράτορες Κωνσταντίο καί Θεοδόσιο τόν Β' καί κατεστράφη από πυρκαϊά. Ἐκτός όμως από τόν ναό της Ἀρτέμιδος ό Τουρκός αρχαιολόγος ἐντόπισε άλλους δύο ισοπεδωμένους αρχαίους ναούς. Ὁ πρώτος ήταν κτισμένος πρὸς τιμήν της Ἀφροδίτης καί δρισκόταν στή θέση όπου κατόπιν ἐκτίσθη ό ναός της Ἀγίας Εἰρήνης, δίπλα στήν Ἀγία Σοφία. Ὁ δεύτερος ναός δρισκόταν στό χώρο μεταξύ Ἀγίας Σοφίας καί Ἀγίας Εἰρήνης καί ήταν ἀφιερωμένος στόν Ἀπόλλωνα. Κατά την ἐποχή του Μ. Κωνσταντίνου ισοπεδώθηκε καί στή θέση του ἐκτίσθη ή λεγόμενη «Μεγάλη Ἐκκλησία του Χριστοῦ», πού ἀργότερα καταστράφηκε καί δέν ἀνοικοδομήθηκε πλέον.

Χρονολογώντας καί τούς τρεῖς αὐτούς ναούς ό Μ. Ραμαζάνογλου κατέληξε, ότι εἶναι σαφῶς προρρωμαϊκοί καί ἀνάγονται στόν 5ο π.Χ. αἰώνα. Μέ δεδομένο δέ ότι ή ἀκρόπολη της ἀρχαίας πόλεως δρισκόταν στό βορειοανατολικό ἄκρο, τό κύριο ἀρχαιολογικό ἐνδιαφέρον ἐπικεντρώθηκε ἀνατολικά από τίς περιοχές Σίρκεσι καί Σαγκιάλογλου, όπου ή Ἀγία Σοφία καί τό Τοπκαλί, κάτω από τό όποιο προφανῶς εἶναι θαμμένο μέρος της ἀκροπόλεως αὐτῆς. Τά πλεῖστα τών ἀρχαιολογικῶν εὑρημάτων (ψηφιδωτά, εἰδώλια, τεμάχια ἀγαλμάτων) ἐκτίθενται στό Ἀρχαιολογικό Μουσείο Κωνσταντινουπόλεως (βλ. φωτογραφίες).

Ὁ Μ. Ραμαζάνογλου ἐργαζόμενος παράλληλα μέ τόν Ἀμερικανό ἀρχαιολόγο -βυζαντινολόγο Πῶλ Ἀντεργουντ, διάδοχο του Τόμας Γουίτμορ, πού εἶχε ξεκινήσει ἀνασκαφές καί ἔργα συντηρήσεως στήν Ἀγία Σοφία από τή δεκαετία του 1930, ἔκανε καί μία σειρά από ἐξῆς ἴσου ἐνδιαφέρουσες διαπιστώσεις: καίνοτόμησε κατ' ἀρχάς, όσον ἀφορᾷ τή θέση του ἀρχαίου ἵπποδρόμου, πού δρισκόταν όπου καί ό μεταγενέστερος βυζαντινός, δηλαδή ἐλάχιστα βορειοδυτικώτερα του χώρου όπου σήμερα δεσπόζει τό «Γαλάζιο Τζαμί». Παράλληλα

Εὐμεγέθης κεφαλή ὑψηλῆς τέχνης τῆς Ἀρτέμιδος, πού δρέθηκε θαμμένη κάτω από τήν Ἀγία Σοφία. (Αρχαιολογικό Μουσείο Κωνσταντινουπόλεως.)

Ἀκέφαλο, γυναικεῖο ἀρχαῖο ἄγαλμα, πού βρέθηκε θαμμένο κάτω ἀπὸ τὴν Ἀγία Σοφία. (Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Κωνσταντινουπόλεως.)

Ἄγαλμα νεαρῆς γυναίκας, πιθανῶς ἱέρειας τῆς Ἀρτέμιδος, εὑρεθὲν κάτω ἀπὸ τὴν «Ἀγία Σοφία». (Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Κωνσταντινουπόλεως.)

Ἀρχαιότατο ἄγαλμα ὑψηλῆς τέχνης πού παριστᾷ τὸν Μαρσύα, ἐμφανῶς «ταλαιπωρημένο» ἀπὸ τοὺς φανατικούς κατεδαφιστὲς τῶν ἐλληνικῶν ναῶν κατὰ τοὺς Χριστιανικοὺς χρόνους. (Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Κωνσταντινουπόλεως.)

Τεμάχιο προχριστιανικού ψηφιδωτού ἐπὶ πεζοδρομίου, πού δρεθήκε θαμμένο δίπλα ἀπὸ τὴν ἙΑγία Σοφία. (Αρχαιολογικὸ Μουσεῖο Κωνσταντινουπόλεως.)

ἐστιάζοντας τὴν προσοχή του στὸν ἀνασκαφικὸ χῶρο τῆς ἙΑγίας Εἰρήνης τὸ καλοκαίρι τοῦ 1950 ἔφερε στὸ φῶς ὑπολείμματα κεραμικῶν, λίθινων καὶ μαρμάρινων ὑλικῶν ἀπὸ ἑξὶ συνολικὰ ἀρχαιολογικὰ «στρώματα».

Τὸ ἀρχαιότερο ἐξ αὐτῶν ἀνάγεται χρονολογικὰ στὰ 1300 π.Χ. καὶ ἄγει στὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ ὑπὸ τὸν Βύζαντα ἔποικοι ἦταν οἱ τελευταῖοι πού ἐγκαταστάθησαν ἐκεῖ καὶ ὄχι οἱ πρῶτοι, πού – πάντα κατὰ τὸν Ραμαζάνογλου – ἦταν πιθανῶς Θράκες, Φρύγες ἢ ἄλλα ἑλληνικὰ φύλα, ἴσως δὲ καὶ Τρῶες.

Ὅσο γιὰ τὸ νεώτερο ἀρχαιολογικὸ (προχριστιανικὸ) στρῶμα, ἀνήκει στὴν ἐποχὴ τοῦ Ρωμαίου αὐτοκράτορα Τραϊανοῦ (117 μ.Χ.).

Σήμερα δυστυχῶς τὸ ἔργο τοῦ Μουζαφέρ Ραμαζάνογλου ἀγνοεῖται, ιδίως ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ἐπιστημονικὴ κοινότητα. Ὁ ἔγκριτος αὐτὸς ἐπιστήμων, λειτουργώντας ἀδογμάτιστα καὶ πέρα ἀπὸ σκοπιμότητες, οὐσιαστικὰ προσέθεσε ἑξὶ αἰῶνες ἐπιπλέον τεκμηριωμένης ἑλληνικῆς ἱστορίας στὸ ἀρχαῖο Βυζάντιο. Τὸ σημαντικώτερο ὅμως ἐπίτευγμά του εἶναι, ὅτι ἀπεκάλυψε μὲ τὶς ἀνασκαφές του μία ἄλλη «ἄλωση» – προγενέστερη τοῦ 1453–, αὐτὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ ἀπὸ τὴ θεοκρατικὴ καὶ σκοταδιστικὴ ρωμοσύνη τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Μάριος Μαρνέας

Ποινή σιωπῆς στὸν Παλαιολόγο

Στεκόταν ἀγέρωχος στὸ κέντρο τῆς Πλατείας τῆς Μητροπόλεως, ἐλέγχοντας τοὺς εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους ἐπιγόνους τοῦ Γ. Σχολάριου, τοὺς ἐπιθυμοῦντες νὰ δοῦν «*τουρκικὸν φακιόλιον*» στὴν Κωνσταντινούπολη, μὲ τὸ αὐστηρὸ του βλέμμα. Στὸ δάθρο του ἡ ἐπιγραφή μὲ τὴν προκλητικὴ δήλωσή του «*Τὸ δὲ τὴν Πόλιν σοι δοῦναι οὐτ' ἐμοῦ ἐστὶν οὐτ' ἄλλον τῶν κατοικούντων ἐν ταύτῃ· κοινῇ γὰρ γνώμῃ πάντες αὐτοπροαιρέτως ἀποθανοῦμεν καὶ οὐ φεισόμεθα τῆς ζωῆς ἡμῶν*» ἐξαντλοῦσε κάθε ἀνοχή. Πρὶν λίγους μῆνες ξηλώθηκε καὶ παραπετάχθηκε σὲ μία ἄκρη καλυμμένος μὲ κλαδιὰ καὶ περιστοιχιζόμενος μὲ σκουπίδια (φωτογραφία). Φυσικὰ ἡ «ἀπαράδεκτη» ἐπιγραφή ἐξαφανίσθηκε ἀπὸ τὸ δάθρο.

Σίσσυ Ἀρτοῖτα

ΥΠΟΤΡΟΦΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΣΙΚΗ ΑΝΤΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ!

Ἡ ἀπίστευση ἀπόφαση τοῦ Ρωμαίου I.K.Y.

Κατόπιν πληροφορίας πού δημοσίευσε στο «Βῆμα» ὁ καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης κ. Δ. Κυρτάτας, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία καταργήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰδρυμα Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν (I.K.Y.) ἡ ὑποτροφία ἐξωτερικοῦ στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἱστορία καὶ ἀντικαταστάθηκε μὲ ὑποτροφία γιὰ «Περσικὲς Σπουδές», ὁ «Δαυλὸς» ἐπικοινωνήσε μὲ τὸ κρατικὸ αὐτὸ ἴδρυμα καὶ ζήτησε σχετικὲς ἐξηγήσεις. Καί, ὡς ἦταν ἀναμενόμενο, οὔτε ἡ γενικὴ διευθύντρια κ. Κουκουλομάτη οὔτε ὁ πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ I.K.Y. καθηγητὴς Δ. Σπινέλλης δέχθηκαν νὰ μᾶς μιλήσουν.

Ἕνα Μαραθώνιο χρονικό: Ἡ «ρεβάνς» τοῦ βαρβαρισμοῦ κατὰ τοῦ Πολιτισμοῦ

Ἡ Ἱστορία λοιπὸν πρέπει νὰ σιωπήσῃ γιὰ πάντα. Εἶναι στόχος καὶ διακαὴς ἐπιθυμία τῆς σημερινῆς Διεθνοῦς Ἐξουσίας. Νὰ πάψῃ ἡ Ἱστορία νὰ μεταφέρει ἀξίες ἀπ' τὸ Χθὲς στὸ Σήμερα. Νὰ πάψῃ νὰ διδάσκῃ ἀνθρώπινες πράξεις πρὸς μίμῃσιν ἢ πρὸς ἀποφυγὴν. Νὰ ἐγκαταλείψῃ στὴ λήθη ἥρωες καὶ δημιουργοὺς, πὺν δὲν ἄφησαν τὴν πρόσκαιρὴ ζωὴ τους στὰ χέρια κανενὸς «ἄλλου», μὰ δόθηκαν στὴ φωτιὰ τῶν ἰδεῶν.

Ἕνα παρελθὸν χωρὶς «χρώματα», χωρὶς δηλαδὴ νοήματα καὶ σημασίες, δὲν φέρνει τίποτα στὸ Παρόν, δὲν ἀποτελεῖ Ἱστορία. Ἔτσι γίνεται καὶ τὸ Παρόν ἄχρωμο, γεννῶντας ἀνθρώπους πὺν ξέρουν μόνον νὰ βιοπορίζωνται, νὰ γεμίζουν τίς τσέπες τους καὶ νὰ ὑποδουλώνωνται, νὰ μὴν βλέπουν τίποτε ἄλλο πέραν μιᾶς κτηνώδους ζωῆς.

Ἡ κατάργηση τοῦ διδακτικοῦ ρόλου τῆς Ἱστορίας καὶ ἡ γενικὴ τῆς ἀπαξίωση – «σενάρια» πὺν χτυποῦσαν πρὶν δέκα-δεκαπέντε χρόνια τίς πόρτες τῶν Πανεπιστημίων– ὄχι μόνον σήμερα ἐδραιώθηκαν, ἀλλὰ ἀρχί-

Χάρτης του ιερού χώρου του Μαραθώνος. Δεξιά, πλήσιον τῆς παραλίας τοῦ Σχοινιά, διακρίνεται ἡ λιμνώδης ἔκταση, ὅπου καταποντίσθηκαν καὶ πνίγηκαν οἱ πανικόδνητοι εἰσβολεῖς τοῦ Βαρβαρισμοῦ, ὅταν συντρίφηκαν ἀπὸ τοὺς ἤρωες τοῦ Πολιτισμοῦ. Ἡ λιμνώδης αὐτὴ ἔκταση θὰ ἐξαφανισθῇ μὲ τὰ ἔργα τοῦ «Κωπηματοδρομίου», προφανῶς γιὰ νὰ μὴ θυμίζῃ ὁ τάφος τοῦ Ἀσιατισμοῦ.

Ὁ Τύμβος τῶν 192 ἡρώων Ἀθηναίων δαμιτῶν, ποὺ ἔπασαν μαχόμενοι ἐπὲρ τοῦ Πολιτισμοῦ κατὰ τῶν εἰσβολέων τοῦ Βαρδάρισμοῦ. Ἀποκαλύφθηκε ἀπὸ τὸν Σλῆμαν, ἀλλὰ ἡ πλήρης ἀνασκαφή του ἔγινε ἀπὸ τὸν Β. Στάη. Ἡ ἐλληνικὴ κυδέρνηση συζητᾷ μὲ τὴν κυδέρνηση τοῦ Ἰράν τὴν ἴδρυση καὶ «Τύμβου τῶν περόντων Περσῶν» δίπλα στὸν Τύμβο τῶν ἡρώων!

Στὴν συνέχεια, καὶ ὅταν κατάλαβαν ὅτι τὰ πράγματα εἶναι σοβαρώτερα ἀπ' ὅσο νόμιζαν, κάποια κ. Ἑρωτοκρίτου ἀνέλαβε νὰ μᾶς μιλήσῃ, προσπαθώντας νὰ δικαιολογήσῃ τὰ ἀδικαιολόγητα. «Δὲν φταίει τὸ Ἴδρυμα, τὰ Πανεπιστήμια προτείνουν, ἐκεῖνο ἀπλᾶ εἰσηγεῖται, καὶ ὁ ὑπουργὸς Παιδείας τελικῶς ἀποφασίζει». Ὅταν ἐπιμείναμε, πὼς ἀνεξαρκῆτως τῶν εἰσηγητῶν καθηγητῶν ἢ τῆς ἀπόφασης τοῦ ὑπουργοῦ τὸ Ι.Κ.Υ. εἰσηγήθηκε τὴν κατάργηση τῆς ὑποτροφίας στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἱστορία καὶ τὴν ἀντικατάστασή της ἀπὸ ὑποτροφία στὶς Περσικὲς Σπουδές, καί, τὸ κυριώτερο, ὅταν ρωτήσαμε ἂν τὸ ζήτημα αὐτὸ ἀποτελῇ τμῆμα ἑνὸς εὐρύτερου σχεδίου ἀξιολογικοῦ εὐνουχισμοῦ τῆς Μάχης τοῦ Μαραθῶνα, τότε ἄρχισαν ὅλοι οἱ «ἀρμόδιοι» τοῦ Ι.Κ.Υ. νὰ ἐξαφανίζονται. Ἡ δική μας ἐπιμονὴ τοὺς ἀνάγκασε τελικὰ νὰ ζητήσουν νὰ διατυπώσουμε τίς ἐρωτήσεις μας ἐγγράφως, ὥστε «ἐπισημῶς νὰ ἀπαντήσουν», συμβουλευόμενοι πιθανῶς ἄλλους.

Στὶς 27/3/01 ἀποστείλαμε στὴ διεύθυνση τοῦ Ι.Κ.Υ. ἑγγράφο, μὲ τὸ ὁποῖο ζητούσαμε νὰ μᾶς γνωστοποιηθῇ τὸ σκεπτικὸ τῶν ἐν λόγω ἐνεργειῶν τοῦ Ἰδρύματος. Ἡ ἑγγραφή ἐπιστολὴ μας εἶχε ὡς ἐξῆς:

«Περιοδικό "Δαυλός"
Κυδαθηναίων 29 Αθήνα.
Τηλ. 3223957.
Τηλομοιότυπος: 3314997.

ζουν πλέον νὰ γίνονται πράξη. Τὸ «Τέλος τῆς Ἱστορίας» τοῦ Φ. Φουνκογιάμα, πὺν ἦταν ἡ σαφέστερη ἔνδειξη τῶν διαθέσεων τῆς Διεθνoῦς Ἐξουσίας, συμπλήρωσε φέτος δέκα χρόνια ζωῆς καὶ ἀρχίζει πλέον νὰ ἀποδίδῃ καρπούς. Ἡ κατάργηση τῆς Ἱστορίας, τῆς ἱστορικῆς μνήμης, θὰ ὀδηγήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα στὴν γενικὴ ἀμνησία καὶ τοὺς ἀνθρώπους στὴν ἀνικανότητα νὰ κατανοήσουν τὴν ὑποδούλωσή τους. Ὁ πόλεμος λοιπὸν κατὰ τῆς Ἱστορίας ξεκίνησε. Καὶ τὸ συνταρακτικὸ: Διαδραματίζεται μπροστὰ στὰ μάτια μας, ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα. Ἦταν ἀναμενόμενο, ἀφοῦ ἡ Ἱστορία τῆς Ἀνθρωπότητος, ἡ παγκόσμιος ἱστορία, διέρχεται ἀπ' τὴν Ἑλλάδα καὶ καθορίζεται ἀπ' αὐτήν. Ἡ πρώτη μάχη τοῦ Πολιτισμοῦ μὲ τὴν Ἀσιατικὴν βαρβαρότητα ἔγινε στὸν Μαραθῶνα πρὶν δυνάμιση χιλιάδες χρόνια. Σήμερα ἡ πρώτη μάχη τῆς Ἱστορίας μὲ τὴν Ἐξουσία γίνεται ξανά στὸν ἴδιο τόπο, στὸν Μαραθῶνα.

Παραθέτουμε τὸ χρονικὸ προσφάτων καὶ συγκεκριμένων ἐνεργειῶν, πὺν δηλώνουν τοῦ λόγου τὸ ἀληθές:

Μάιος 2000: Σάλο προκαλοῦν οἱ καταγγελίες τοῦ κοσμήτορος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ε. Μικρογιαννάκη γιὰ

Πρός:

1. Γενικήν Διευθύντριαν Ι.Κ.Υ. κ. Κουκουλομάτη,
2. Πρόεδρον Δ.Σ. Ι.Κ.Υ. κ. Δ. Σπινέλλην.

Παρακαλούμε, ὅπως μᾶς ἐξηγήσετε τὸ σκεπτικὸ τοῦ Ἰδρύματος, δάσει τοῦ ὁποίου τὸ Ι.Κ.Υ. εἰσηγήθηκε ἐφέτος τὴν κατάργησιν τῆς ὑποτροφίας ἐξωτερικοῦ στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἱστορία καί, ἀντ' αὐτῆς, προκήρυξε ὑποτροφία στὶς Περσικὰς Σπουδὰς. Ὡς γνωστόν, οἱ παραπάνω εἰσηγήσεις ἔγιναν δεκτὲς ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Παιδείας.

Σχετικῶς σὰς ἐνημερώνουμε, ὅτι μετὰ τὸ ἄρθρο τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας στὸ Πανεπιστήμιο Κρήτης Δ. Κυριτάτα («Τὸ Βῆμα» 18/3/01), πὺν ἀποκάλυψε τὰ παραπάνω, λάβαμε τηλεφωνήματα ἀναγνωστῶν μας, πὺν ἐξέφρασαν τὴν ἀπορία τοὺς καὶ τὴν ἀγανάκτησίν τοὺς γιὰ τὶς ἀποφάσεις αὐτὰς τοῦ Ἰδρύματός σας.

Μὲ τιμὴ
Παναγιώτης Κουβαλάκης
Συντάκτης «Δαυλοῦ»».

Κατόπιν τῆς ὑποβολῆς τοῦ σημειώματός μας αὐτοῦ μᾶς ἐνημέρωσαν, ὅτι ἡ ἐπιστολή μας θὰ συζητηθῇ στὴ συνεδρίαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος τὴν 3/4/01 καὶ ἡ ἀπάντησις πρὸς τὸν «Δαυλὸ» θὰ σταλῇ ἐγγρά-

τὴν ὑπαρξὴ κυκλώματος καθηγητῶν τῆς Ἱστορίας, οἱ ὅποιοι «**συστηματικὰ συκοφαντοῦν ὡς ρατσιστὲς καὶ φασίστες ὅσους πανεπιστημιακοὺς ἐπιχειροῦν νὰ μιλήσουν θετικὰ γιὰ τὴν Ἑλλάδα**» καὶ ὅτι τὰ Τμήματα Ἱστορίας λειτουργοῦν ὡς «**ἄντρα παραχαρακτῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας**» («Ἀπογευματινὴ τῆς Κυριακῆς» 9/5/00).

Φεβρουάριος 2001: Ὁ ὑπουργὸς Πολιτισμοῦ Ε. Βενιζέλος χαρακτηρίσε τὴν ἀπόδοσιν ἱστορικῆς σημασίας στὴ Μάχην τοῦ Μαραθῶνα ὡς «**ξενοφοβικὸ καὶ ρατσιστικὸ**» ἰδεολόγημα («Ταχυδρόμος» 24/02/01). Σὲ ἄλλες δηλώσεις τοῦ ὁ ἴδιος ὑπουργὸς τοῦ Πολιτισμοῦ χαρακτήρισε τὸν χώρον τοῦ Μαραθῶνα ὡς ἁπλὸ «**τοπωνύμιον**».

Μάρτιος 2001: Ἀπόφασις τῆς ἐλληνικῆς κυβέρνησεως νὰ ἐγκαταστήσῃ κωπηλατοδρόμιον στὸν ἱστορικὸν χώρον, ὅπου διεξήχθη ἡ Μάχη τοῦ Μαραθῶνα, ἀλλοιώνοντας ἔτσι τὴν πολιτισμικὴν σημασίαν τοῦ χώρου.

16-17 Μαρτίου 2001: Κλιμάκιον τῆς ἰρανικῆς κυβέρνησεως φτάνει στὴν Ἀθήνα, ἐπισκέπτεται τὸν Τύμβον τῶν Μαραθωνομάχων καὶ συζητᾷ μὲ τὴν ἐλληνικὴν κυβέρνησιν γιὰ τὴν ἀνέγερσιν μνημείου (τύμβου;) πεσόντων Περσῶν στὴ Μάχην τοῦ Μαραθῶνα. Ὁ ἐπικεφαλῆς τοῦ κλιμακίου ὑπουρ-

φως (ἀκόμη τὴν περιμένουμε).

Ἡ κατάσταση ποὺ ἐπικρατεῖ σὲ τέτοιους κρατικούς φορεῖς εἶναι πράγματι ἀκατανόητη. Τὸ σκεπτικό τῆς ἀντικατάστασης τῆς σχετικῆς ὑποτροφίας ἀσφαλῶς ἀνακοινώθηκε, ἢ τουλάχιστον ὑπῆρχε, κατὰ τὴν στιγμή τῆς ἀπόφασης. Τί χρειάζεται λοιπὸν ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων συνεδρίαση τοῦ Δ.Σ., γιὰ νὰ βρῇ ἓνα «σκεπτικό», τὸ ὁποῖο ἤδη ὑπάρχει;

Καὶ κάτι ἀκόμη: Γιὰ τὸν καταγγέλλοντα τὰ παραπάνω καθηγητὴ Δ. Κυρτάτα οἱ περίοδοι τῆς Περσικῆς Ἱστορίας, ποὺ ἀφοροῦν στὴν ὑποτροφία, οἱ ὁποῖες εἶναι ἀπὸ τὸ 224 ὥς τὸ 651 καὶ ἀπὸ τὸ 1502 ὥς τὸ 1736 (μ.Χ. φυσικά), «δὲν συνιστοῦν ἀναγνωρισμένο ἐπιστημονικὸ ἀντικείμενο»! Καὶ αὐτό, γιατί πιθανὲς μελέτες γιὰ τὴν ἀρχαία Περσία τῶν Μηδικῶν Πολέμων θὰ φανέρωναν στοιχεῖα ποὺ πρέπει νὰ κρατηθοῦν μυστικά: Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ ἀναφέρονται στὶς σχέσεις τῆς Περσίας μὲ τὴν Ἑλλάδα ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου στοὺς λόγους καὶ τὸ παρασκήνιο ποὺ ἔφεραν τὸν Περσικὸ στόλο καὶ στρατὸ στὴν κυρίως Ἑλλάδα.

Αὐτὴ δυστυχῶς εἶναι ἡ σύγχρονη τραγωδία τῆς Ἑλλάδος; Οἱ μεθοδεύσεις τοῦ Διεθνοῦς Ἐξουσιασμοῦ νὰ βρῶσιν ἐκφραση καὶ νὰ γίνωνται πράξη μέσα ἀπ' τὴν σύγχυση καὶ τὴν ἄγνοια ἱστορικὰ ἀσυναίσθητων ὀργάνων του, ἔστω καὶ ἂν αὐτοὶ εἶναι «καθηγητὲς Ἱστορίας» στὰ Πανεπιστήμια...

Παν Α. Κουβαλάκης

γὸς Ἐξωτερικῶν τῆς ἱρανικῆς κυθέρνησης δῆλωσε, πὼς οἱ μάχες καὶ οἱ πόλεμοι ὀφείλονται στὴν «κακὴ στιγμή» καὶ πρέπει σύντομα νὰ ξεχνιοῦνται, φέρνοντας ὡς παράδειγμα τὸν πρόσφατο ἱρακινο-ιρανικὸ πόλεμο...

18 Μαρτίου 2001: Ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης Δ. Κυρτάτας ἀποκαλύπτει, πὼς τὸ ἑλληνικὸ Ἰδρυμα Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν (Ι.Κ.Υ.) κατάργησε τὴν ὑποτροφία ἐξωτερικοῦ στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἱστορία καὶ ταυτόχρονα προκήρυξε ὑποτροφία στὶς Περσικὰς Σπουδὰς («Τὸ Βῆμα» 18/3/01)!!!

• Αὐτὴ εἶναι ἡ σημερινὴ Μάχη τοῦ Μαραθώνα. Ὁχι λιγώτερης ἀξίας καὶ σπουδαιότητος μὲ ἐκείνη τὴν παλιὰ μάχη καὶ τὴ λαμπρὴ νίκη τοῦ Πολιτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων ἐνάντια στὴν ἀσιατικὴ βαρβαρότητα. Θὰ πρεπε ὅμως νὰ καταλάβουν ἐκεῖνοι πού, τότε ὅπως καὶ τώρα, ὀπλίζουν τὰ χέρια μισθοφόρων καὶ δούλων «περσῶν», πὼς μυριάδες εἶναι καὶ οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες, ποὺ χωρὶς νὰ τὸ ὁμολογοῦν, ζηλεύουν τὴ δόξα τῶν μαραθωνομάχων προγόνων τους.

Π.Α.Κ.

Ἐνοικτὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸ Πολιτισμοῦ τῆς Ἑλλάδος Ε. Β. Βενιζέλο

Κύριε ὑπουργέ,

Κατάγομαι ἀπὸ τὸ Ἀλιθέρι Εὐβοίας, ἀπ' ὅπου κι ἐσεῖς καὶ θέλω νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω τὰ ἐξῆς σχετικὰ μὲ τὸ ἔλλειμμα ἑλληνικότητας πὸν κυκλοφορεῖ ὡς ιδέες τοῦ διεθνοῦς ἀνθελληνικοῦ Συστήματος:

α) Ὁ παπποῦς σας Εὐάγγελος Βενιζέλος ὡς ἱερέας στὸ Τραχήλι, χωρὶς κοντινὸ τοῦ Ἀλιθερίου Εὐβοίας, δὲν ἦταν δυνατόν νὰ παρῆξη στοὺς γιουὺς του Βασίλειο (πατέρα σας) καὶ Νικόλαο (συμμαθητὴ μου στὸ Γυμνάσιο) τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ, ἄλλωστε, ἀπ' ὅ,τι ἐνθυμοῦμαι ἀλλὰ καὶ γνωρίζω ἀπὸ ἄλλους, δὲν συνέβη κάτι τέτοιο.

β) Συναφῶς ἀναφέρω, ὅτι στὸ Γυμνάσιο Ἀλιθερίου τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τοῦ '50 μᾶς δίδασκαν δύο σπουδαῖοι φιλόλογοι, ὁ Ρήγας Θεοχάρης, πατέρα τοῦ κατὰ περίεργο τρόπο θανόντος ἱκανώτατου ἀρχαιολόγου Δημητρίου Θεοχάρη, καθὼς καὶ ἡ Αἰκατερίνη Κεντρωτᾶ-Παλαιολόγου, τῆς ὁποίας ἡ μετάδοση σ' ἐμᾶς τῆς ὁμορφιάς τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος θὰ μᾶς μείνῃ ἀνεξίτηλη.

Κύριε ὑπουργέ, παίζετε ἀποκαρδιωτικὰ γιὰ ἐμᾶς μὲ τὴν παγκόσμια παντοειδῆ μόλυνση τοῦ Πλανῆτη, ὅταν ὑπάρχουν καὶ θὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι, πὸν τὰ μάτια τῆς ψυχῆς των ἀνοιξαν κάτω ἀπὸ τὸν Ἑρμῆ, τὸν Ἡνίοχο, τὶς Καρυάτιδες, τὴν Ἀφροδίτη, ὅπου καταργεῖται κάθε ἀσιατικὴ θεοκρατικὴ - μεταφυσικὴ θεώρηση τοῦ ὄντος ἄνθρωπος, μὴ καὶ αὐτὴ ὠρίσθηκε πλήρως καὶ ἀξεπέραστα, τόσο βιολογικὰ ὅσο καὶ ὄντολογικὰ, ἀπὸ τὶς ἐνωμένες κατὰ τὴν Ἀρχαιότητα Φιλοσοφία - Ἐπιστήμη - Τέχνη χωρὶς καμία μεταφυσικὴ ἀπειλὴ ἢ προπατορικὸ ἀμάρτημα· τὸ κέρδος δὲν μπορεῖ νὰ ἀποτελέσῃ πολίτευμα τοῦ Πλανῆτη!

Πιστεύω, ὅτι πολλοὶ μορφωμένοι Πέρσες, ἀκούγοντας ὅτι συζητᾶτε νὰ ἀνεγείρετε μνημεῖο τῶν εἰσβολέων στὸν Μαραθῶνα, θὰ γελοῦσαν εἰρωνικά, διότι τόσον οἱ Αἰγύπτιοι ὅσο καὶ οἱ Ἀραβες τέτοια κουλτουριάρικα εὐρήματα τὰ δάζουν στὴ θέση τους...

Μετὰ τιμῆς
Παντελῆς Γλᾶρος

Ταξίαρχος (ἱπτ.) Πολεμικῆς Ἀεροπορίας

Ἰπτάμενος, καὶ μερικὲς φορὲς ἐπικίνδυνα, γιὰ τὴν Ἑλλάδα, πὸν ἀνήκει σ' ὅλη τὴ Γῆ

Ένα είναι τὸ ὀλοκαύτωμα

Τί νά σᾶς πῶ, ρέ παιδιά. Θαυμάζω τήν νομική σας κατάρτιση. Ἐπιτέλους δώσατε τὸν ὀρισμὸ τῆς γενοκτονίας. Ἔτσι δηλαδή, γιὰ νά μὴ λένε ὅ,τι θέλουν μερικοὶ-μερικοὶ φασίστες καὶ ἐθνικιστές. Καὶ χαίρομαι ἰδιαίτατα, πού ἡ ἐξαφάνιση τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας δὲν ἦταν προῖον γενοκτονίας. Μπά, καλέ, τί λέτε; Κάτι μικροσφαγοῦλες ἔγιναν, γιὰ νά ἔχουν κάτι νά κάνουν στὸν ἐλεύθερο χρόνο τους οἱ τσέτες καὶ ὁ λοιπὸς εὐγενὴς τουρκικὸς ὄχλος. Ἄν εἶναι δυνατόν νά θεωρηθῇ γενοκτονία ἡ σφαγὴ ἑνὸς ἑκατομμυρίου Μικρασιατῶν κατὰ τὸν κ. Καψῆ, ἡ ἐξακοσίων σαράντα χιλιάδων κατ' ἄλλην πηγὴ. Ὅσο γιὰ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, αὐτὰ εἶναι πού οἱ τρισκατάρατοι ἐθνικιστές τὰ παραποίησαν, καθότι ἀντιδραστικοί. Ἀκούσατε τίποτε γιὰ τὰ Τάγματα Ἐργασίας τοῦ Κεμάλ; Τίποτε. Ἴσως γιατί κανεῖς δὲν γύρισε, γιὰ νά τὰ περιγράψῃ. Εἶδατε τίποτε σφαγὲς στὴν Σμύρνη, στὸ Ἀϊδίι καὶ ἄλλοι; Ἀκόμη καὶ ἡ φωτιὰ στὴν Σμύρνη μπῆκε κατὰ λάθος, ὅταν ὁ φιλέλληνας Νουρεντίν πασσᾶς ἀναψεν τσιγάρο δίπλα σὲ δεξαμενὴ κανσίμων.

Μὰ πάνω ἀπ' ὅλα σᾶς συγχαίρω γιὰ τὴν συνέπειά σας. Ὁ νόμος, πού ὥριζε τὴν «14ην Σεπτεμβρίου ὡς ἡμέραν ἐθνικῆς μνήμης τῆς γενοκτονίας τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὸ τουρκικὸν κράτος», ψηφίστηκε ὁμοφώνως. Καὶ πρὶν ἐκδοθῇ τὸ προεδρικὸ διάταγμα, μετὰ τρία χρόνια, θυμηθήκατε τὸν ὀρισμὸ τῆς γενοκτονίας. Καλά! Ἐντάξει γνωρίζω ὅτι μερικοὶ ἐξ ὑμῶν, ὅταν εἴστε εἰς τὸ Κοινοβούλιον, λειτουργεῖτε πολὺ χριστιανικά: «Μὴ γνώτω ἡ δεξιὰ σου, τί ποιεῖ ἡ ἀριστερά σου». Ἀλλωστε γιὰ μερικοὺς ἀπὸ σᾶς μιὰ καλὴ δημοκοπία στὸ Κάτω Κουτσοχώρι εἶναι ἀπείρως πιὸ ἐπωφελὴς ἀπὸ τὴν συντήρηση τῆς ἐθνικῆς μνήμης. Καὶ βέβαια, ὅπως εἶναι γνωστὸν, οἱ σφαγμένοι τῆς Μικρασίας δὲν ψηφίζουν.

Ὅμως, ὅπως καὶ νά τὸ κάνουμε, καλῶς ἀπαλείφθηκε ἡ λέξις «γενοκτονία» ἀπὸ τὸν νόμο. Ναί! Ναί! Στὴν Μικρασίαν δὲν ὑπῆρξε καμμιά γενοκτονία. Μιὰ καὶ μοναδικὴ εἶναι ἡ γενοκτονία: Τὸ ὀλοκαύτωμα τῶν Ἑβραίων. Γι' αὐτὸ αἰσθάνομαι ἀγαλλίαση, ὅταν σᾶς βλέπω νά διαγκωνίζεσθε, ποιὸς θὰ πρωτοπάῃ στὸ μνημόσυνο τῆς ἐν Ἀθήναις Ἰσραηλικῆς Κοινότητος.

Γιῶργος Πετρόπουλος

Η ΣΕΜΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ 16ΧΡΟΝΗΣ ΚΑΝΗΦΟΡΟΥ ΣΕ ΓΡΑΜΜΙΚΗ Α

Ἀποκρυπτογράφηση μιᾶς ἐπιγραφῆς ἐπάνω σὲ χρυσῇ μινωικῇ καρφίτσα

Μία ωραιότατη περόνη (καρφίτσα) δώρησε πρὶν δέκα πέντε χρόνια περίπου ὁ J.P. Olivier στὸ Μουσεῖο Ἀγίου Νικολάου (ἀριθ. 9675). Εἶχε ἀγορασθῇ ἀπὸ αὐτὸν στὸ Βέλγιο καὶ θεωρεῖται ὅτι προέρχεται ἀπὸ τὰ Μάλια, σίγουρα πάντως ἀπὸ περιοχὴ πού εἶχε δεχθῇ Ἀρκαδικὴ ἐπιρροή, δηλαδή τὸν σημερινὸ νομὸ Ἡρακλείου Κρήτης καὶ εἰδικὰ τὴν ἐπαρχία Πεδιάδος.

Ἡ φωνητικὴ τῆς ἀπόδοσης:

si-de-wa-si ka-ni-ja-ra se-ja za-qi-se-nu-ti si-pede.

Σὲ μεταγραφὴ:

Σιδεύνασι κανιζάρα σεῖα δαῖσέμνυσι σπενδές

Σὲ μετάφραση:

**«Δεκαεξάχρονη (ἢ δεκαπεντάχρονη) κανηφόρα, θὰ εἶσαι
σεμνυνόμενη (θὰ φαίνεσαι σεμνή) στὴ θυσία καὶ στὶς σπονδές.»**

Ἀναλυτικά:

si-de-wa-si = ἀπὸ τὸ *σιδεύνης*, ὁ: στὴ Λακωνικὴ διάλεκτο ὁ ἔφηβος ἡλικίας δεκαπέντε ἢ δεκαῆξι ἐτῶν. Ἑτυμολογία: Κατὰ μία ἄποψη πρόκειται γιὰ παρωνύμιο σχηματισμένο ἀπὸ τὰ *σίδη* = «ροδιὰ» + *εὔνης* (*εὐνή* = «κλίνη», πρὸβλ. *χλο-εὔνης*).

ka-ni-ja-ra = *κανηφόρος*, *ον*: 1. αὐτὸς πού φέρει κánιστρο, 2. (τὸ θηλ. ὡς οὐσιαστικὸ) ἢ *κανηφόρος* = α) τίτλος ἱέρειας, β) (στὸν πληθ.) αἱ *κανηφόροι* = 1) ὀνομασία τῶν παρθένων, πού κρατοῦσαν πάνω στὸ κεφάλι κánιστρα μὲ τὰ ἱερὰ σκεύη κατὰ τὴν τέλεση ἑορταστικῶν πομπῶν, 2) τὰ ἔργα τέχνης πού ἀναπαριστοῦσαν τὶς *κανηφόρους*. Ἑτυμολογία: *κανηφόρος* <*κανε-η-φόρος* (ἀντὶ τοῦ ἀναμενόμενου *κανεο-φόρος*) <*κάνεον* = «πανέρι» + *φόρος* (<*φέρω*), πρὸβλ.

ἄχθο-φόρος, κερδο-φόρος. Τὸ -η- εἶναι συνδετικό φωνῆεν, πού ἐμφανίζεται σὲ πολλές περιπτώσεις ἀντὶ τοῦ -ο- (πρὸβλ. δρεπαν-η-φόρος, ὀμφαλ-η-τόμος).

Κανὰ. Ἱερὰ κάνιστρα, μέσα στὰ ὁποῖα ὑπῆρχαν τὰ ἱερὰ σκεύη, τὰ χρησιμοποιούμενα στὶς ἐορτὲς τῆς Δήμητρας, τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Ἀθηνᾶς. *Κάνειον*, Ἰων. *κάνειον*, Ἀττ. συνηρ. *κανοῦν* = τὸ κάνιστρο, καλάθι πλεγμένο μὲ καλάμια· ἰδίως κάνιστρο, στὸ ὁποῖο ἐτοποθετοῦσαν ἄρτο, χρησιμοποιούμενο κυρίως πρὸς ἐναπόθεση σ' αὐτὸ τῆς ριπτόμενης κριθῆς (τῶν *οὐλῶν*) κατὰ τὶς θυσίεις. Ὑπῆρχε δὲ καὶ χάλκινο καὶ χρυσό.

Κανηφόροι, αἱ. Γυναῖκες πού ἔπαιρναν μέρος στὶς γιορταστικές πομπές πρὸς τιμὴν τῶν διαφόρων θεῶν καὶ μετέφεραν στὸ κεφάλι τους μικρὰ κάνιστρα, πού περιείχαν τὶς ἀπαρχές, δηλαδή τοὺς πρώτους καρποὺς τῆς χρονιάς, ἢ συνηθέστερα τὰ σκεύη πού ἦταν ἀπαραίτητα γιὰ τὴν τέλεση τῆς θυσίας καὶ τὸ ἱερὸ μαχαίρι. Οἱ κανηφόροι ἦταν κόρες εὐγενοῦς καταγωγῆς, πού διακρίνονταν γιὰ τὴν ὁμορφιά τους καὶ τὸν καλὸ τους χαρακτήρα. Ἡ κανηφορία ἀποτελοῦσε σημαντικό τιμητικὸ ἀξίωμα γιὰ τὴν Ἀθηναία γυναῖκα. Παράλληλα τιμοῦνταν καὶ ἡ οἰκογένεια τῆς κανηφόρου, καὶ ὁ πατέρας της ἔπαιρνε ὡς ἔπαινο ἓνα στεφάνι ἀπὸ κισσό. Ἀργότερα ἐκεῖνες πού εἶχαν πάρει πολλές φορὲς μέρος σὲ πομπές τιμοῦνταν μὲ ἐπιγραφές καὶ ἀγάλματα, πού τοὺς ἀφιέρωναν οἱ στενότεροι συγγενεῖς καὶ σὲ εἰδικές περιπτώσεις ἢ πόλη τους. Μεγάλος ἀριθμὸς κανηφόρων συμμετεῖχε κυρίως στὴν περίφημη πομπὴ τῶν Παναθηναίων πρὸς τιμὴ τῆς Ἀθηνᾶς. Πίσω τους ἀκολουθοῦσαν οἱ κόρες τῶν μετοίκων, πού ἔφεραν σκιάδια (ὀμπρέλλες) καὶ δίφρους καὶ ὠνομάζονταν *διφροφόροι*. Κανηφόροι συμμετεῖχαν καὶ στὴν πομπὴ τῶν Πλυντηρίων, κατὰ τὴν ὁποία μετέφεραν τὸ «ἔδος», δηλαδή τὸ ἄγαλμα τῆς Παλλάδος, στὴ θάλασσα. Ἦταν τρεῖς καὶ ὠνομάζονταν «*κανηφόροι ἀπὸ Παλλάδιου*» καὶ εἶχαν τιμητικὴ θέση στὸ Διονυσιακὸ Θέατρο. Κανηφόροι ὑπῆρχαν ἐπίσης στὴ λατρεία τοῦ Διὸς, τοῦ Διονύσου (ἰδιαίτερα στὰ Μεγάλα Διονύσια), τῆς Δήμητρας, τοῦ Ἀπόλλωνος, τῆς Ἀρτέμιδος (στὰ Βραυρώνεια), τῆς Ἥρας, τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τῆς Μητέρας τῶν Θεῶν καὶ τῆς Ἰσιδος.

se-ja = σεῖα· (φρ.) «*σεῖα δαΐς*» (κατὰ τὸν Ἡσύχιο) «*θυσία παρὰ Λάκωσιν*»: Ἐγκυκλοπαίδεια «Πάπυρος-Λαρούς-Μπριτάννικα»). Ἡ λέξη μεταφράζεται σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἐπόμενη, *δαῖσέμνυσι*, ἀκριβῶς ὅπως τὴν ἀναφέρει ὁ Ἡσύχιος, ἀλλὰ κοσμημένη μὲ τὴ λέξη *σέμνυσι* τοῦ ρήματος *σέμνυμι*.

za-qi-se-nu-ti = Δαϊ-σέμνυσι. Δαῖς, ἡ (δαῖς, δαῖδος καὶ Ἀττικὸ δᾶς, δᾶδος). Περιληπτικὸ ὄνομα γιὰ τὰ δαδιά, τὰ πεύκινα ξύλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα γίνονταν οἱ πυρσοί. Ἑτυμολογία: Ὁ τύπος δαῖς <δαFίς (πρβλ. δαίω = «καίω», ἐνῶ ὁ τύπος δᾶς πιθ. <δαι-Fίς πρβλ. δαίω). Ἐπίσης: δαῖς, -τός, ἡ (δαίω = κόπτω, διανέμω), κυρ. μερίς. ὅθεν ἔπειτα ἐν γένει τὸ κόσμιον δεῖπνον, γεῦμα «ἐν ᾧ ἕκαστος τὴν μερίδα του λαμβάνει, περὶ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων θυσία» («Ὀμηρικὸν Λεξικόν» I. Πανταζίδου). σεμνύνω, (μέσ.) σεμνύνομαι = 1) ἐπαινώ, ἐξαιρῶ, καυχίεμαι, 2) εἶμαι σοδαρός, 3) (γιὰ νεαρὴ γυναῖκα) εἶμαι συνεσταλμένη, ντροπαλή. Σεμνός, ἡ, ὄν (σέδω), σεδαστός, σεθάσμιος, ἱερός· περὶ τῆς Δήμητρος, ἀκόμη δὲ καὶ περὶ τῆς Περσεφόνης καὶ Ρέας καὶ Δήμητρος.

si-pe-de = σιπένδε = σπένδε. Σπονδή, ἡ· (φρ.) α) «σπονδῶν μετέχω καὶ εὐχῶν» ἢ «σπονδῶν κοινωνῶ» = μετέχω στὶς ἐορταστικὰς ἐκδηλώσεις ἢ στὶς τελετὰς τῆς ξενίας· β) «περὶ σπονδὰς ἔχω» = ἀσχολοῦμαι μὲ εὐωχίαις (Ἡρωδιανός)· ἔκχυση κρασιοῦ ἢ ἄλλου ὑγροῦ ἀπὸ ποτήρι στὴ γῆ κατὰ τὶς ἀρχαῖες ἱεροτελεστίαι, κυρίως στὶς θυσίαις, στὶς κηδεῖαις καὶ στὶς συνθηκολογήσεις.

Ἐπειδὴ τὰ παραπάνω εἶναι γραμμένα στὴν Λακωνικὴ, δηλαδὴ στὴν Ἀρκαδικὴ διάλεκτο τῆς ἐποχῆς, δὲν ἔπεται ὅτι αὐτὸ ἐπηρεάζει τὴν ἀρχικὴ ὑπόθεση γιὰ τὴν προέλευση τῆς περόνης, ἴσως μόνο τὴν χρονολογία κατασκευῆς της, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ὅτι ἔχει γραφτῇ σὲ Γραμμικὴ Α. Ἀκριδῶς ἡ Λακωνικὴ διάλεκτος ἦταν αὐτὴ ποὺ δυσκόλεψε τὸν John Chadwick, καὶ δὲν μπόρεσε νὰ μεταφράσῃ τὴν ἐπιγραφή τῆς περόνης, ἀποκαλώντας τὴν «σκοτεινὴ» (John Chadwick, «Γραμμικὴ Β καὶ Συγγενικὲς Γραφές», μετάφραση Ν. Κονομῆ σελ. 61). Ἐπίσης καὶ ὁ μέγας ἑλληνολάτρης Πῶλ Φῶρ δὲν ἔδωσε τὴν ἀπαραίτητη προσοχὴ στὰ συλλαβογράμματα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ διαβάξῃ μερικὰ λανθασμένα καὶ ὥς συνήθως νὰ μεταφράξῃ λάθος («Ἀρχαιολογία & Τέχνη», τεῦχος 60).

Ἡ λεπτὴ κατασκευαστικὴ τεχνικὴ τῆς περόνης δείχνει καὶ αὐτὴ Κρητικὴ προέλευση. Μὲ τὰ Μάλια εἶχαν σχέση οἱ Ἀρκάδες. Στὴν πόλη αὐτὴ παρατηροῦμε χρῆση καθαρὰ Ἑτεοκρητικῆς καὶ Πελασγολακωνικῆς διαλέκτου, τὴν ὁποία καὶ σήμερα ἀκοῦμε στὰ ὄρεινά χωριά τοῦ νησιοῦ. Παράδειγμα ἡ ἐπιγραφή μὲ τὰ ἱερογλυφικὰ τῆς «Πέτρας τῶν Μαλίων» στὸ Μουσεῖο Ἡρακλείου, ἡ ὁποία διαβάζεται ἀμφίδρομα, μὲ ἄλλο νόημα κάθε φορὰ. Ἀπὸ πάντα πρὸς τὰ κάτω διαβάζεται (μὲ τὸ Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο): YEI-EPOEA-TE-LAI-

ΤΕ-ΟΡΕΙ και από κάτω πρὸς τὰ πάνω ΙΕΡΟ-ΙΑΛ-ΑΕΟΡΕ-ΙΕΥ, και μεταφράζεται στην πρώτη περίπτωση: «Ἐς βρέξι εἰς τὸν ἀξιέραστον, εἰς τὸν κερδῶν, εἰς τὸν διαυγῆ» (ἔχομε δηλαδή τὰ λόγια ποὺ ἔλεγε ἡ ἱέρεια, ὅταν ἔκανε σπονδὴ στὸν Ἑρμῆ), και στὴ δεύτερη: «Ἱερὸ τοῦ προπομποῦ (Ἑρμῆ) τῶν ψυχῶν, ποὺ νὰ πάη στὰ βουνά, γιέ». Ὅπως λέμε σήμερα γιὰ τὸν Μιχαὴλ Ἀρχάγγελο, «νὰ λείπῃ ἀπὸ μᾶς». Αὐτὸ τὸ ΙΕΥ = γιέ εἶναι μία γνήσια Ἑτεοκρητικὴ (Κρητικὴ μποροῦμε νὰ ποῦμε) ἔκφραση. Στὰ Μάλια ἐπίσης ἔχομε τὸ ἱερὸ τέμενος τοῦ Ἑρμῆ στὴ θέση Τάρμαρος ἢ Τάρμαρως, ὅπως δείχνει ἡ ἐτυμολογία αὐτῆς τῆς λέξης.

Τὰ ἱερογλυφικά ὁμως διαβάζονται και ὡς συλλαβογράμματα, τὰ ὁποῖα δίνουν κείμενο πρωτοελληνικῆς γλώσσας, τὴν ὁποία συναντοῦμε στὴν Γραμμικὴ Α, πάλι με ἐπίδραση δυτικῶν Ἑλληνικῶν διαλέκτων ὅπως ἡ Λακωνικὴ. Π.χ. τελειώνει ἀπὸ πάνω πρὸς τὰ κάτω με τὴν ὀνομαστικὴ πληθ. τοῦ θηλυκοῦ τοῦ ὀριστικοῦ ἄρθρου ὁ/ή/τό με ἄρκτηκὸ ὀδοντικὸ σύμφωνο τό -τ-, και γίνεται -ται-.

Αὐτὰ ὁμως μαρτυροῦνται σὲ τμῆμα τῆς Αἰολικῆς διαλέκτου και γενικά σὲ ὅλη τὴν ὁμάδα τῶν Δυτικῶν διαλέκτων ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Κρήτη. Ἔτσι και ἀπὸ τὴ διάλεκτο τῆς ἐπιγραφῆς αὐτῆς ἀποδεικνύεται ἡ ντόπια προέλευση τῆς περόνης (καρφίτσας) τοῦ Μουσείου Ἀγίου Νικολάου.

Βιβλιογραφία

1. Ἑγκυκλοπαίδεια «Πάπυρος-Λαρούς-Μπριτάννικα».
2. John Chadwick, «Γραφικὴ Β και Συγγενικὲς Γραφές», μετάφραση Ν. Κονομῆ, σελ. 61.
3. Πῶλ Φῶρ, «Ἡ καθημερινὴ ζωὴ στὴν Κρήτη τῇ Μινωικῇ Ἐποχῇ», σελ. 29-33.
4. J.T. Hooker, «Εἰσαγωγὴ στὴ Γραμμικὴ Β» (Μορφωτικὸ Ἰδρυμα Ἑθνικῆς Τραπέζης).
5. Ι.Προμπονά, «Σύντομος Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Μυκηναϊκὴν Φιλολογίαν».
6. Πῶλ Φῶρ, ἄρθρο «Τρεῖς ἐνεπίγραφες περόνες τῆς Μινωικῆς Κρήτης», «Ἀρχαιολογία & Τέχνης», τεῦχος 60, σελ. 96-98.
7. Ἄρθρο «Ἡ ἀποκρυπτογράφηση τῆς Γραμμικῆς Β Γραφῆς», περιοδικὸ «Περὶσκόπιο τῆς Ἑπιστήμης», τεῦχος 88, σελ. 12-17.
8. «Λεξικὸν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης»: α. Ι. Σταματάκου, β. Liddell-Scott.
9. Ι. Πανταζίδου, «Ὀμηρικὸν Λεξικόν».
10. Jan de Groot, «Ὀμηρικὸ Λεξικόν».
11. «Λεξικὸ Ρημάτων», 1. Π. Διαμαντάκου, 2. Κονταίου, 3. Ι. Ρώσση, 4. Β.Π. Βλάχου.
12. Walter Burkert, «Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Θρησκεία».
13. M.P. Nilsson, «Ἱστορία τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Θρησκείας».
14. M.P. Nilsson, «Ἡ Μυκηναϊκὴ προέλευσις τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολογίας».
15. J.E. Harrison, «Ἀρχαῖες Ἑλληνικὲς Γιορτές».
16. Ἀντ. Θ. Βασιλάκη, «Οἱ 147 πόλεις τῆς ἀρχαίας Κρήτης», σελ. 125.

Ἀντώνιος Θ. Βασιλάκης

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ «ΑΡΡΗΤΩΝ» ΑΡΙΘΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

Οί συνέπειες στὴ Θεωρία τοῦ Χάους καὶ ἡ ἀνατροπὴ τῶν ἰδεῶν τῆς Βίβλου

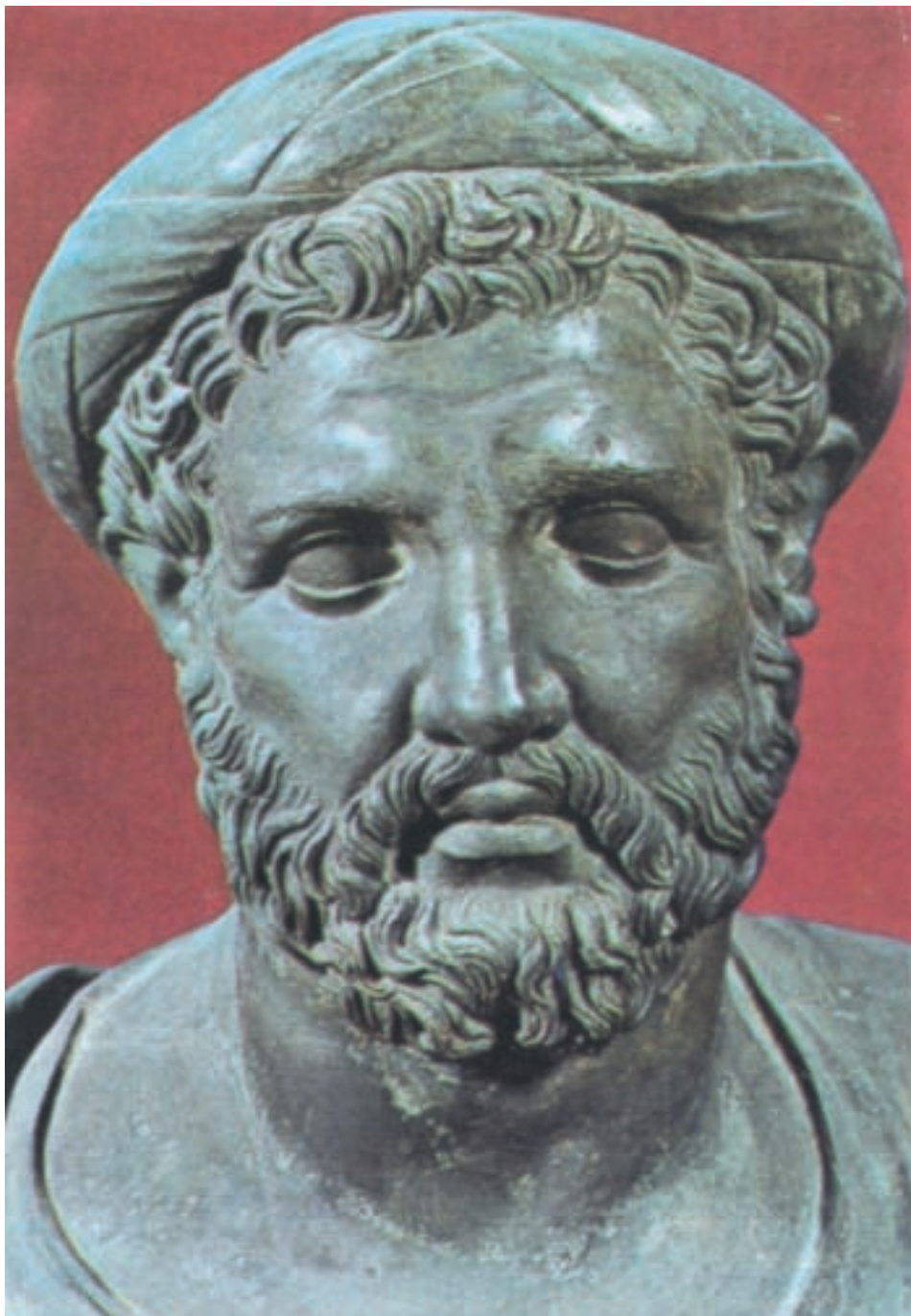
Ἐάν για τὴν κατανόηση τῆς ἐξέλιξης τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς θρησκείας εἶναι ἀπαραίτητη ἡ γνώση τῆς πάλης τῆς πόλεως-κράτους κατὰ τῶν μεγάλων γενῶν καὶ ἡ οἰκαιοποίηση τῆς προγονολατρίας τους, για τὴν ἐξήγηση τῆς φιλοσοφίας τῆς ἀρχαίας θρησκείας εἶναι ἀναγκαία ἡ γνώση τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὅπως ἡ ἀρχαία πόλις ἐγίνε κράτος πολεμώντας καὶ περιορίζοντας τὸ ἐθιμικὸ δίκαιο τῶν μεγάλων γενῶν, ἔτσι καὶ τὸ ἰδεολογικὸ πλαίσιο τῆς ἀρχαίας θρησκείας διαμορφώθηκε ἐν μέρει ἀπὸ τὴν ἀνάδειξη καὶ ἐπίλυση τῶν γεωμετρικῶν προβλημάτων, ποὺ ἤλθαν νὰ ἐπιβεβαιώσουν ὅτι εἶχε γεννήσει ἡ «σύμμειξη» ὀμηρικοῦ Δωδεκάθεου καὶ προ-ομηρικῶν χθονίων λατρειῶν.

Τὴν στιγμή ποὺ ἡ τραγωδία ἀνιχνεύει τὴν «Υῤῥιν» («Οἰδίπους Τύραννος», «Βάκχαι» κ.λπ.) ὡς ἀδυναμία ἀναγνώρισης τῶν ὁρίων τῶν πράξεών μας, οἱ Πυθαγόρειοι ἀνακαλύπτουν ὅτι ἡ διαγώνιος τοῦ τετραγώνου εἶναι ἀσύμμετρη μὲ τὴν πλευρά του καὶ ὅτι ἡ σχέση τους δὲν εἶναι «ρητὴ». Στὴν συνέχεια ἀνακαλύπτεται ἀπὸ μαθηματικούς –ποὺ εἶναι καὶ φιλόσοφοι–, πόσο δίκιο εἶχε ὁ Ἡσίοδος: ὄχι μόνο ἡ ρίζα τοῦ 2 ἀλλὰ καὶ τοῦ 3, τοῦ 5, ὡς τὸ 11 εἶναι «ἄρρητοι» ἀριθμοί, πράγμα ποὺ ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ἄπειρο συννύαρχε μέσα στὸ πέρας¹. «Πέρας δὲ καὶ ἀπειρίαν ἐν ἑαυτοῖς σύμφυτον ἐχόντων» (Πλάτων, «Φίληδος» 16 c).

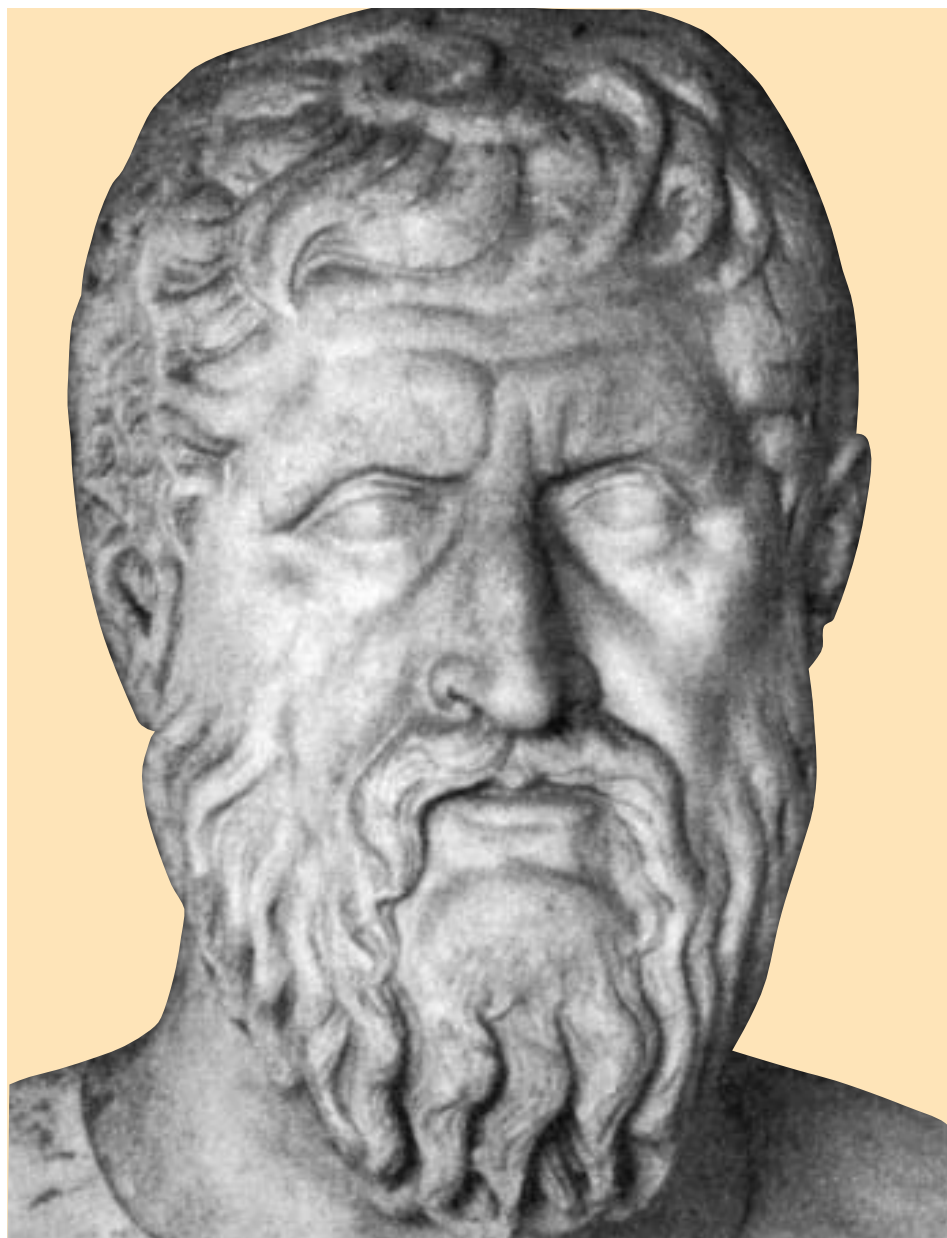
Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥΣ

Εἶναι γνωστὸ ἀπὸ τὴν παράδοση, ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι ἀνακάλυψαν τὴν σημασία τῶν ἀριθμῶν «μετρώντας» τὰ κατάλληλα διαστήματα μιᾶς παλλόμενης χορδῆς καὶ διαπιστώνοντας ὅτι οἱ ἤχοι καὶ τὰ κύρια μουσικὰ διαστήματα μποροῦν νὰ ἐκφραστοῦν μὲ ἀπλές ἀριθμητικὲς ἀναλογίες μεταξὺ τῶν τεσσάρων πρώτων ἀκεραίων ἀριθμῶν. Λέγεται, ὅτι ὁ Ἴππασος κατασκεύασε τέσσερις χάλκινους δίσκους μὲ τὴν ἴδια διάμετρο ἀλλὰ μὲ διαφορετικὸ πάχος: ὁ α' ἦταν 3 φορές παχύτερος τοῦ δ'.

1. Κ. Καστοριάδης, «Ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Δημοκρατία καὶ ἡ σημασία της γιὰ μᾶς σήμερα», ἐκδ. Ὑψίλον, Ἀθήνα 1986, σελ. 43· ἐπίσης J. Hambidge, «The Elements of Dynamic Symmetry», N.Y. Dover Publ. 1976· ἐπίσης T.L. Heath, «History of Greek Mathematics», vol. I, Oxford Univ. Press, N.Y. 1981.

Ὁ Πυθαγόρας καὶ ἡ σχολή του προκάλεσαν ἐπανάσταση στὴν καθ' ὅλου Ἑλληνικὴ Σκέψη μὲ τὴν ἀνακάλυψη τῶν «ἀρρήτων» ἀριθμῶν. (Ἐθνικὸ Μουσεῖο Νεαπόλεως.)

Ὁ Πλάτων, ὁ ὁποῖος ἀντελήφθη ὅτι μέσα στοῦ πέρας ὑπάρχει τὸ ἄπειρον («Φίληδος» 16 c), προεξέτεινε τὴν ἐπαναστατικὴ ἀνακάλυψη τῶν «ἀρρήτων» ἀριθμῶν στὸν τομέα τῆς φιλοσοφίας. (Προτομὴ τοῦ 380 π.Χ. στὸ Μουσεῖο Νόρφολκ.)

Κτυπώντας αυτούς τους χάλκινους δίσκους ο Ίππασος έδινε έναν άρμονικό ήχο στους παρισταμένους «άκουσματικούς» μαθητές. Ανακαλύπτοντας οί Πυθαγόρειοι ότι ή άρμονία συνίσταται στο να μεταφράσουμε σέ ήχους τους άριθμητικούς λόγους, ταύτισαν τη Μουσική με τὰ Μαθηματικά.

Το σχέδιο τών Πυθαγορείων ήταν, να δώσουν σ' ολόκληρη τη Φύση ένα μαθηματικό υπόβαθρο, πιστεύοντας ότι ανακάλυψαν στους άριθμούς την Ουσία του Όντος, την όποία την ίδια περίπου εποχή αναζητούσαν οί περίφημοι Προσωκρατικοί φιλόσοφοι¹. Για να τó πετύχουν αυτό οί Πυθαγόρειοι, έπρεπε να μελετήσουν την ίδια την φύση τών άριθμών εκτός Λογιστικής, ανυψώνοντας τη Λογιστική πάνω και πέρα από τις ύπολογιστικές ανάγκες τών έμπόρων. Ο τρόπος ένασχόλησης τών Πυθαγορείων με τους άριθμούς ούδεμία σχέση έχει με τη σημερινή άλγεβρική συμβολική. Έπρόκειτο για έναν καθαρά **όπτικό** και **παραστατικό** τρόπο. Κάθε άριθμός συμβολιζόταν με μία τελεία (στιγμή ή «*ψηφο*»), πού δίνει ένα όπτικό σήμα στην παράσταση τών άριθμών².

Έτσι έχουμε:

1	2	3	4	6	κ.λπ.
•	••	•	••	•	
		••	••	••	
				•••	

Με τη μέθοδο αυτή δινόταν πρωταρχική σημασία στη λειτουργία της όρασης, γιατί τὰ σχήματα ήσαν τὰ πιό κατάλληλα, για να δείξουν τις σχέσεις ανάμεσα στους άριθμούς. Η πρώτη κατηγοριοποίηση τών άριθμών από τους Πυθαγόρειους άφωροῦσε στο χωρισμό περιττών και άρτίων. Άρτιος είναι ο άριθμός, πού, παριστάμενος με μία σειράν «*ψηφών*», μπορεί να χωριστῇ σέ δύο ίσα μέρη. Π.χ.

4	6
•• / ••	••• / •••

Άντίθετα, στους περιττούς άριθμούς πάντα «περισσεύει» κάτι. Π.χ.

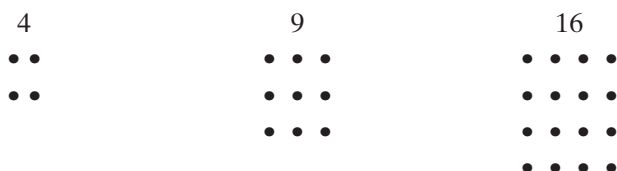
3	5	7
• / • / •	•• / • / ••	••• / • / •••

1. W. Guthrie, «A History of Greek Philosophy», vol. 6, Cambridge 1962-1981· W. Windelband - H. Heimsöeth, «Έγχειρίδιο της Ίστορίας της Φιλοσοφίας», έκδ. Μ.Ι.Ε.Τ., μετφ. Ν. Σκουτερόπουλος, τ. Ι, Αθήνα 1980· G.S. Kirk - J.E. Raven - M. Schofield, «Οί Προσωκρατικοί Φιλόσοφοι», έκδ. Μ.Ι.Ε.Τ., μετφ. Δ. Κούρτοβιζ, Αθήνα 1988· E. Zeller - W. Nestlé, «Ίστορία της Έλληνικής Φιλοσοφίας», έκδ. «Έστια», μετ. Χ. Θεοδωρίδης, Αθήνα 1980· J. Burnet, «Early Greek Philosophy», London 1930.

2. Οί Πυθαγόρειοι άντιλαμβάνονταν τους άριθμούς (έτυμ. εκ ρίζας *αρ-ι > *άραρίσχω* = τακτοποιώ) ως ώρισμένα πλήθη ώρισμένων αντικειμένων. Βλ. B.L. van der Waerden, «Math. Annalen», vol. 120 / 1948, pp. 127-53, 676-700· W. Burket, «Love and Science in Ancient Pythagoreanism», άγγλ. μετφ. (Cambridge, Mass, 1972).

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο παράστασης τῶν ἀριθμῶν εἶναι φανερό, πῶς οἱ Πυθαγόρειοι ἀνέπτυξαν τὰ γνωστὰ θεωρήματα: τὸ ἄθροισμα ἀρτίων εἶναι ἄρτιος ἢ τὸ ἄθροισμα περιττοῦ πλήθους περιττῶν εἶναι περιττὸς κ.λπ.

Μὲ τὴν ἴδια παραστατική συμβολική οἱ Πυθαγόρειοι ἔκαναν λόγο γιὰ πρῶτους, τέλειους, φίλιους, τρίγωνους, τετράγωνους κ.λπ. ἀριθμούς. Ἡ σύγχρονη ἔκφραση «τετράγωνο ἀριθμοῦ» προέρχεται ἀπὸ τὶς Πυθαγόρειες θεωρήσεις γιὰ «τετράγωνους ἀριθμούς»:

Τὸ πιὸ σημαντικό ἀποτέλεσμα, στὸ ὁποῖο κατέληξαν οἱ Πυθαγόρειοι μὲ τὴ μελέτη τῶν παραστατικῶν ἀριθμῶν, εἶναι ἡ μέθοδος γιὰ τὴν εὕρεση τῶν «Πυθαγορείων Τριάδων» (τρεῖς φυσικοὶ ἀριθμοὶ α , β , γ ἀποτελοῦν πυθαγόρεια τριάδα, ἂν ἱκανοποιοῦν τὴ σχέση $\alpha^2 + \beta^2 = \gamma^2$).

Ὁ Πρόκλος στὸ βιβλίο του «Υπόμνημα εἰς Εὐκλείδην» ἀποδίδει στὸν Πυθαγόρα τὴν εὕρεση τῶν Πυθαγορείων Τριάδων τῆς μορφῆς n , $\frac{n^2-1}{2}$, $\frac{n^2+1}{2}$,

ὅπου n περιττὸς μεγαλύτερος τοῦ 1.

Ἐπειδὴ ἔδω, ὅτι τὸ «Μεγάλο Θεώρημα τοῦ Φερμά» – πού, ἐπειδὴ ἀκόμα δὲν ἔχει ἀποδειχθῇ ἂν ἰσχύη $x^n + y^n = z^n$ γιὰ κάθε n , λέγεται «Εἰκασία Fermat» – εἶχε ἀφετηρία τὶς Πυθαγόρειες Τριάδες, ὅπως τὶς διέσφζε ὁ Διόφαντος¹. Οἱ ἱστορικοὶ τῶν μαθηματικῶν ἔχουν ἀποδείξει, ὅτι εὐρέσεις τέτοιου εἴδους μαθηματικῶν τύπων μποροῦν νὰ δικαιολογηθοῦν μὲ βάση τὴν Πυθαγόρεια θεωρία τῶν παραστατικῶν ἀριθμῶν.

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ «ΑΡΡΗΤΩΝ»

Ὡστόσο ἡ μεγαλύτερη ἀνακάλυψη τῶν Πυθαγορείων εἶναι ἐκείνη τῶν «ἀρρήτων» (ἀσύμμετρων) ἀριθμῶν, πού συγκλόνισε ἐκ θεμελίων ὁλόκληρη τὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Σκέψη καὶ καθώρισε τὴν πορεία τῆς ἐπιστήμης σ' ὁλόκληρο τὸν ἀρχαῖο ἑλληνικὸ κόσμο. Αὐτὸ ἔγινε μὲ τὴν ἀπόδειξη τῆς ὑπαρ-

1. Ὁ Φερμά εἶχε γράψει στὸ περιθώριο τοῦ βιβλίου τοῦ Διόφαντου δίπλα στὸ τμήμα II, 8 «Νὰ διασπασθῇ ἓνας τετράγωνος ἀριθμὸς σὲ δύο ἄλλους τετράγωνους ἀριθμούς» τὰ ἑξῆς: «Εἶναι ἀδύνατο νὰ βρεθῇ λύση στὴν ἐξίσωση $x^3 + y^3 = z^3$ ἢ στὴν ἐξίσωση $x^4 + y^4 = z^4$ παρὰ μόνον στὴν ἐξίσωση $x^2 + y^2 = z^2$. Ἐχὼ βρεῖ τὴν ἀπόδειξιν, ἀλλὰ τὸ περιθώριον εἶναι πολὺ στενὸ γιὰ νὰ τὴ χωρέσῃ.»: D. J. Struik, «Συνοπτικὴ Ἱστορία τῶν Μαθηματικῶν», ἐκδ. «Ζαχαρόπουλος», Ἀθήνα 1982, σ. 173.

ξης εὐθυγράμμων τμημάτων, πού δὲν ἔχουν κοινὸ μέτρο μέτρησης. Πιθανῶς τὸ κίνητρο γι' αὐτὴ τὴν ἀνακάλυψη ἦταν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Πυθαγορείων γιὰ τὸν γεωμετρικὸ μέσο ($\alpha:\beta = \beta:\gamma$), πού ἦταν καὶ σύμβολο τῆς ἀριστοκρατίας. Τὸ ἐρώτημα γιὰ τὸ ποιὸς εἶναι ὁ γεωμετρικὸς μέσος τῶν δύο ἱερῶν συμβόλων 1 καὶ 2 ὁδηγεῖ στὴ μελέτη τοῦ λόγου τῆς πλευρᾶς καὶ τῆς διαγωνίου τοῦ τετραγώνου. Ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ λόγος αὐτὸς δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ἐκφραστῇ μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς πού σήμερα ἀποκαλοῦμε «ρητοὺς» (= ἀκέραιοι ἢ κλάσματα).

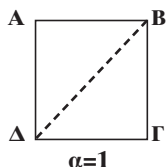
Ἐτσι τετράγωνο μὲ πλευρὰ $\alpha=1$ ἔχει διαγώνιο $\sqrt{2}$ (ἄρρητος), μὲ πλευρὰ $\alpha=2$ ἡ διαγώνιος εἶναι $\sqrt{8}$ (ἄρρητος), μὲ πλευρὰ $\alpha=3$ ἡ διαγώνιος εἶναι $\sqrt{18}$ (ἄρρητος) κ.ο.κ.¹ Ἄν ἡ πλευρὰ τετραγώνου εἶναι ρητὸς ἀριθμὸς (δηλ. ἀκέραιος ἢ κλάσμα), τότε ἡ διαγώνιος τοῦ εἶναι ἄρρητος (δηλ. «ἀριθμὸς» χωρὶς πέρους). Οἱ Πυθαγόρειοι ἀνακάλυψαν, ὅτι ἡ πλευρὰ καὶ ἡ διαγώνιος τοῦ τετραγώνου εἶναι **ἀσύμμετρες**.

Τὸ ἐκπληκτικὸ στὴν ἀνακάλυψη αὐτὴ δὲν εἶναι μόνο ὅτι γκρέμιζε τὴν ἀντίληψή τους γιὰ τὸν κόσμο καὶ τοὺς ἀριθμοὺς· ἔφερνε ἐπίσης τὸ παράλογο στὸν κόσμο (=τάξη) τῶν Πυθαγορείων καὶ τῆς μαθηματικῆς λογικῆς: Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν μπορῇ νὰ μετρηθῇ ἡ πεπερασμένη διαγώνιος τοῦ τετραγώνου;

Ἡ ἀσύμμετρία δὲν φαίνεται· εἶναι ἀόρατη: Τὸ πεπερασμένο εὐθύγραμμο τμήμα, πού ἀποτελεῖ τὴ διαγώνιο, ἔχει ὥστόσο ἄπειρο μήκος!

Πῶς εἶναι δυνατόν, ἐνῶ ἡ πλευρὰ τοῦ τετραγώνου ἔχει μήκος 1 (ὅποιασδήποτε μονάδας μέτρησης), ἡ διαγώνιος νὰ ἔχῃ τὸ ἄπειρο μέγεθος τῆς $\sqrt{2}$ ($= 1,4142135\dots$), ἐνῶ ὅλοι παρατηροῦμε ὅτι εἶναι πεπερασμένο εὐθύγραμμο τμήμα; Ἄρα τὸ ἄπειρο ἐνυπάρχει μέσα στὸ πεπερασμένο καὶ τὸ χάος/παράλογο μέσα στὸν κόσμο/λογικὴ! Τὰ μεγέθη αὐτά, γιὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὑπῆρχε (ρητὸς) ἀριθμὸς πού νὰ τὰ μετρᾷ, οἱ Πυθαγόρειοι τὰ ὠνόμασαν «ἄλογα», δηλ. ἀνέκφραστα. (Σήμερα τὰ λέμε «ἄρρητα».)

1. Ἡ εὕρεση τῆς διαγωνίου γίνεται εὐκόλα μὲ βάση τὸ Πυθαγόρειο θεώρημα. Ἐστὼ τετράγωνο

Κατὰ τὸ Πυθαγόρειο θεώρημα $\Delta B^2 = \Delta \Delta^2 + \Delta \Gamma^2$ τὸ τετράγωνο τῆς ὑποτείνουσας ἰσοῦται μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν τετραγώνων τῶν δύο ἄλλων πλευρῶν. Ἐτσι $\Delta B^2 = \Delta \Delta^2 + \Delta \Gamma^2 = 1^2 + 1^2 = \sqrt{2}$.

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

Τὴν ἀνακάλυψη τῆς ἀσυμμετρίας οἱ Πυθαγόρειοι προσπάθησαν νὰ τὴν κρατήσουν μυστική (ἄρρητη). Δὲν τὸ κατάφεραν· ὁ Ἴππασος ὁ Μεταποντῖνος διέδωσε τὸ τρομερὸ μυστικὸ καὶ βρῆκε κατὰ τὴν παράδοση οἶκτρο διὰ πνιγμοῦ θάνατο... Ἔτσι πιά τὸν 5ο αἰ. π.Χ. ὅλοι οἱ Ἕλληνες γνῶριζαν, ὅτι δὲν εἶναι τὸ πᾶν ἀριθμητὸν καὶ ὑποταγμένο στὸ Λόγο, δὲν εἶναι «ρητόν». [Οἱ Πυθαγόρειοι, ὅπως λέει ὁ Ἀριστοτέλης¹, ἀπέδειξαν τὴν ἀσυμμετρία μὲ τὴν «εἰς ἄτοπον ἀπαγωγήν» τοῦ Ἱπποκράτη τοῦ Χίου²: Ἔστω ὁ λόγος δ:α, ὅπου δ=διαγώνιος καὶ α=πλευρὰ τετραγώνου, δηλ. ἔστω $\sqrt{2}$ =ρητός. Σύμφωνα μὲ τὸ Πυθαγόρειο θεώρημα: $\delta^2=2\alpha^2$, ὅπου τὸ δ^2 , ἄρα καὶ τὸ δ, θὰ εἶναι ἄρτια. Τὸ α λοιπὸν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι περιττό, ἀφοῦ τὸ κλάσμα δ:α τῶν συμμετρῶν εἶναι ἀνάγωγο (δὲν ὑπάρχει ἀριθμὸς ποὺ νὰ διαιρῇ ταυτόχρονα καὶ τοὺς δύο ὄρους του). Ἀρα, ἂν $=2r$, τότε $\alpha^2=2r^2$. Συνεπῶς καὶ τὸ α εἶναι ἄρτιος – ὅπερ ἄτοπον!]

Ἡ ἀνακάλυψη τῆς ἀσυμμετρίας ἦταν «λογικὸ σκάνδαλο» δόμδας μεγάλωνων γιὰ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες. Ἀφοῦ ὑπάρχουν εὐθύγραμμα τμήματα πεπερασμένου μήκους, ποὺ ὅμως δὲν εἶναι μετρήσιμα, ἦταν ἐπόμενο νὰ μπορῇ νὰ διασπαστῇ ἓνα πεπερασμένο τμήμα σὲ ἀπειράριθμα μικρὰ τμήματα, ὅπου τὸ καθένα νὰ ἔχῃ πεπερασμένο μήκος. Ὁ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης προσπαθώντας ν' ἀποδείξῃ τὴ θεωρία τοῦ Παρμενίδη γιὰ τὴν ἀνυπαρξία τῆς κίνησης διατύπωσε τὰ τέσσερα «Παράδοξα» του («Ἀχιλλεύς», «Βέλος», «Διχοτομία», «Στάδιον») δημιουργώντας μιὰν ἀναταραχὴ, ποὺ ὁ ἀντίκτυπός της μπορεῖ καὶ σήμερα νὰ παρατηρηθῇ: «Ἔστω ὅτι θέλω νὰ πάω ἀπὸ τὸ Α σημεῖο στὸ Β περπατώντας πάνω σὲ μιὰ νοητὴ γραμμὴ ποὺ τὰ συνδέει. Γιὰ νὰ φτάσω στὸ Β, πρέπει πρῶτα νὰ διασχίσω τὸ μισὸ τῆς ἀπόστασης

$\frac{AB}{2}$ καὶ κατόπιν τὸ $\frac{AB}{4}$, τὸ $\frac{AB}{8}$ κ.ο.κ., χωρὶς ποτὲ νὰ μπορῶ καὶ νὰ ξεκινή-

σω!» (διχοτομία)¹.

Τὰ παράδοξα τοῦ Ζήνωνος μαζί μὲ τὴν Πυθαγόρεια ἀνεκάλυψη τῆς ἀσυμμετρίας διαγωνίου καὶ πλευρᾶς τετραγώνου θέλουν νὰ τονίσουν (παρμενδικῶς!) ἐπίσης τὶς ἀντιφάσεις τῶν ἐννοιῶν τῆς κίνησης καὶ τοῦ χρόνου. Καμμιὰ ἱκανοποιητικὴ ἀπόπειρα δὲν ἔχει γίνῃ μέχρι σήμερα γιὰ τὴν ἄρση αὐτῶν τῶν ἀντιφάσεων².

Ἀπὸ τὸ ὅλο μαθηματικὸ οἰκοδόμημα τῶν Πυθαγορείων τρεῖς εἶναι οἱ ἀρχές

1. Ἀριστοτέλης, «Ἀναλυτικὰ Πρότερα» Ι, 23.

2. T.L. Heath, «A history of Greek Mathematics», 2 vol., NY 1981· ἐπίσης W.A. Heidel, «The Pythagoreans and Greek Mathematics», AJP 61/1940, 1-33.

πού ἐπηρέασαν τὴ φιλοσοφικὴ καὶ θρησκευτικὴ σκέψη τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων:

α) Ἡ ἀνυπαρξία τῆς ἔννοιαι τοῦ μηδενός, πού ἀπέκλειε ὁ συμβολισμὸς τῶν ἀριθμῶν ὡς «τελειῶν» (ψηφῶν), πού ἀκολουθοῦσαν οἱ Πυθαγόρειοι. (Τὸ μηδὲν ὡς 0) – ἐκ τῆς λέξεως «Οὐδὲν» – ἐμφανίζεται γιὰ πρώτη φορὰ στοὺς πίνακες τοῦ Κλαύδιου Πτολεμαίου, 2ος αἰ. μ.Χ. Π.χ. Ο, μζ', η'', δηλ.: 0°, 47', 8".)

Ἡ ἀνυπαρξία αὐτὴ τῆς ἔννοιαι τοῦ μηδενός ἐξωστράκιζε κάθε θεωρία γιὰ Δημιουργία *ex nihilo* (Βίβλος) ἀπὸ τὶς κοσμολογικὲς ἀντιλήψεις τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

β) Ἡ μὴ θεώρηση τοῦ 1 ὡς ἀριθμοῦ. «Ἀριθμὸς δὲ τὸ ἐκ μονάδων συ-
γκείμενον πλήθος» (Εὐκλ. Ζ', ὁρ. 2). Γι' αὐτὸ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι τὸν ἀριθμὸ 1, συμβολιζόμενο ἀπὸ μία τελεία (•), δὲν μπορούσαν νὰ τὸν κατατά-
ξουν οὔτε στοὺς ἄρτιους οὔτε στοὺς περιττοὺς καὶ τὸν ταύτιζαν μὲ τὸ σύμβολο
τῆς θεότητας.

γ) Ἡ ἀνακάλυψη τῆς ἀσυμμετρίας ἐπανεφέρε –μὲ ἐπιστημονικὸ πιά τρόπο
– τὸ παράλογο καὶ τὸ χαοτικὸ στὶς ἀντιλήψεις τῶν ἀρχαίων Ἑλλή-
νων. Τὸ Χάος ἦταν ἡ πηγὴ τοῦ παντός ὅπως εἶχε πεῖ ὁ Ἡσίοδος.

Οἱ χθόνιες λατρεῖες καὶ τὰ τερατόμορφα ὄντα (Γοργόνες, Μέδουσες, Κῆρες, Σφίγγες, Τιτάνες κ.λπ.) δὲν χάθηκαν μὲ τὴν ἐπικράτηση τοῦ Λόγου καὶ τοῦ Διός... Ὅλη ἡ τραγικὴ ποίηση τῆς ἐποχῆς περὶ τὸν Πελοποννησιακὸ Πόλε-
μο αὐτὴ τὴν ἀλήθεια ἐρχεται νὰ διακηρύξῃ. Αὐτὸ πού **φαίνεται** πεπερασμέ-
νο κρύβει μέσα του τὸ χάος καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι μὴ μετρήσιμο. Κι ὅπως λέει
ὁ Χορὸς στὴν «Ἀντιγόνη»: «τὸ κακὸν δοκεῖν ποτ' ἐσθλὸν τῷ δ' ἔμμεν ὅτῳ
φρένας θεὸς ἄγει πρὸς ἅταν» (622-624). [Μετ.: Τὸ κακὸ φαντάζει καλὸ στὸ
νοῦ ἐκείνου πού θεὸς στὴ συμφορὰ τὸν πάει.]

Διαμαντῆς Κούτουλας

Φιλόλογος

[Σὲ προσεχὲς τεύχος: Οἱ ἄρρητοι ἀριθμοὶ στὴν Ἑλληνικὴ Κοσμολογία.]

1. P. Tannery, «La Géométrie Grecque», Paris 1887, p. 217-61· καὶ B.L. van der Waerden στὰ «Math. Annalen», vol. 117 (1940).

2. A. Grünbaum, «Modern Science and Zeno's Paradoxes», Λονδίνο 1968. Ἡ σύγχρονη ἀνάπτυξη τῶν ἡλε-
κτρονικῶν ὑπολογιστῶν στὸν τομέα τῶν Μαθηματικῶν καὶ ἰδιαίτερα τῶν ἀρρήτων ἀριθμῶν ἔχει στραφῇ
στὴν προσπάθεια προσέγγισης τοῦ π μέχρι 1.000.000 καὶ πλέον δεκαδικῶν ψηφίων, ἐρευνώντας τὴν ὁμα-
λότητα ἢ τὴ μὴ ὁμαλότητά του –ἢ καὶ τὸ ἂν ὑπάρχῃ τέλος κάποτε σὲ κάποιον ἀρρητὸ ἀριθμὸ... Βλ. H.
Eves, «Μεγάλες Στιγμὲς τῶν Μαθηματικῶν», τ. Β., σελ. 274, ἐκδ. Τροχαλία, Ἀθήνα 1990.

μη. Ἡσίοδος

«Χαῖρε, Ἡσίοδε, δις ἡθήσας καὶ δις τάφον ἀντιβολήσας», ἔλεγε τὸ δῆθεν πινδαρικὸν ἐπίγραμμα! Πράγματι δυὸ φορὲς ἔζησε καὶ δυὸ φορὲς κατῆλθε στὸν τάφο ὁ γνωστός μας ποιητής, ἀφοῦ πρόκειται περὶ δύο διαφορετικῶν προσώπων μὲ τὸ ἴδιο ὄνομα, πὺν μὲ τὸν χρόνον συγχωνεύθηκαν· καὶ ὁ μὲν παλαιὸς ὑπῆρξε Λοκρὸς καὶ συνέγραψε δίδλους ἑκαίδεκα (16), μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ «Θεογονία», αἱ «Ῥοῖαι» καὶ ἡ «Ἀσπίς Ἡρακλέους», ὁ δὲ νεώτερος, πὺν κατήγετο ἀπὸ τὴν Κύμη τῆς Αἰολίδος, κατοικοῦσε στὴν Ἀσκρα τῆς Βοιωτίας καὶ συνέγραψε τὸ «Ἔργα καὶ Ἡμέραι», ἕνα διδακτικὸ ἔπος μὲ προτροπὲς καὶ παραινήσεις γιὰ ἐργασία καὶ δικαιοσύνη, ἀπευθυνόμενες φαινομενικὰ μὲν πρὸς τὸν ἀδελφὸ του Πέρσην, οὐσιαστικὰ δὲ πρὸς ὅλους μας.

Ὁ τάχα ἀγὼν μεταξὺ Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου, πὺν ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου, ἀποτελεῖ εἶρημα τῶν Ἀθηναίων δασκάλων, οἱ ὁποῖοι τὸ χρησιμοποιοῦσαν γιὰ διδακτικὸν λόγον· στηρίζεται ὡστόσο καὶ στὸ προοίμιον τῆς «Θεογονίας», ὅπου ὁ ποιητὴς ἀντιδιαστέλλει τὸν κόσμον, πὺν εἶναι ὁ κόσμος τῆς «ἐνκνελὸς ἀληθείας», ἀπὸ τὸν κόσμον τῆς ποικιλόχρωμης πολυμορφίας καὶ τῆς ἀπατηλῆς πιθανότητος, τὸν κόσμον προφανῶς τοῦ Ὀμήρου. Οἱ Ἐλικωνιάδες Μοῦσες, πὺν «ξέρον» νὰ ἐμφανίζον τὰ ψεύδη ὡς ἀληθινὰ, ὑπόσχονται στὸν Λοκρὸ ποιητὴ νὰ τοῦ ἐξιστορήσουν τὴν καθαρὴν «Ἀλήθεια» ὅπως ἀκριβῶς ἡ θεὰ στὸν Παρμενίδην... Πρόκειται γιὰ τὴν ἀποφασιστικὴν στιγμήν τῆς γενέσεως τῆς παγκοσμίου φιλοσοφίας, πὺν ἔφεραν στὸ φῶς τὰ ἀγλαὰ τέκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης, οἱ Ὀλυμπιάδες Μοῦσες. Ὁ ποιητὴς ζητεῖ νὰ μάθῃ τὸ «τί ἦν, ἐστὶ καὶ ἔσται ἐξ ἀρχῆς»· τί ὑπῆρχε ἐξ ὑπαρχῆς καὶ ἐξ αὐτοῦ δημιουργήθηκαν τὰ πάντα· ποῖο εἶναι τὸ ἀπόλυτον πρωταρχικόν, ἀναλλοίωτον καὶ ἀμορφοποίητον ὄν, πὺν μέσα του φέρει τὴν δυνατότητα νὰ γίνεταί τὰ πάντα... Δυὸ ἔννοιες ἀπορρίπτονται ἐξ ὑπαρχῆς· ἡ ἔννοια τοῦ μηδενὸς καὶ ἡ ἔννοια τοῦ δημιουργοῦ θεοῦ ἢ ἀνθρώπου. Ἄν καὶ τὸ ποίημα θὰ μπορούσε νὰ χαρακτηρισθῇ καὶ ὡς «Ὑμνος στὸν Δία», ἐν τούτοις, γίνεταί σαφές, ὁ Ζεὺς δὲν εἶναι παρὰ τὸ ὄργανον τῆς παγκοσμίου τάξεως καὶ ὁ ἐγγυητὴς τῆς Εἰρήνης, τῆς Εὐνομίας καὶ τῆς Αἰδοῦς σ' ἕναν κόσμον τελειωμένο. Ἡ ἀρχή, τὴν ὁποία ἀναζητεῖ ὁ ποιητής, λέγεται Χάος καὶ σημαίνει τὸν χωρὸν καὶ τὴν ὕλη σὲ κατάστασιν ἐσχάτης ἀμορφίας. Μέσα στὸ χάος ἐνπάρχον ὅλες οἱ ποιότητες καὶ προπάντων ὁ κοσμογονικὸς Ἔρως, ἡ δημιουργικὴ δύναμις τοῦ παντός, πὺν παράγει ξενύγη ἀντιθετικῶν δυνάμεων καὶ μορφώνει κόσμους. Τὸ Χάος καὶ ὁ Ἔρως ἀποτελοῦν ἡσιόδειες ἔννοιες καὶ ἔκτοτε οἰοσδήποτε ὁμιλεῖ γι' αὐτὰς ἄμεσα ἢ ἔμμεσα, εἶν' ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὸν ποιητὴ συνειδητὰ ἢ ἀσυνειδητὰ.

Τὸ «Ῥοῖαι» ἢ «Γυναικῶν κατάλογος» ἢ ἀπλῶς «Κατάλογος» ἀποτελεῖ ἑκτενὴ γενεαλογικὸν πίνακα ἐκ μητρικῶν ῥιζῶν. Πρόκειται περὶ ἡρωογονικοῦ ποιήματος, πὺν ἐξυμνεῖ τὰ πολύφημα δωρικὰ καὶ αἰολικὰ γένη, ἐνῶ παράλληλα ἀπηχεῖ μνήμης τῆς παμπάλαιας μητριαρχικῆς περιόδου, λείψανα τῆς ὁποίας πιθανὸν νὰ διασφύζονται ἀκόμη στὴν Λοκρίδα καὶ τὴν Αἰολίδα. Ἡ «Ἀσπίς Ἡρακλέους» τέλος ἀποτελεῖ κακότεχνον ἀπομίμηση τῆς «Ἀσπίδος Ἀχιλλέως»· καὶ αἱ μὲν «Ῥοῖαι» προδίδουν τὸν τόπον καταγωγῆς τοῦ ποιητοῦ, ἡ δὲ «Ἀσπίς» τὸν χρόνον πὺν ἔζησε, ὁ ὁποῖος εἶναι πλησιέστερα πρὸς ἡμᾶς ἐν σχέσει πρὸς ἐκεῖνον τοῦ Ὀμήρου καὶ μάλιστα κατὰ 400 ἔτη, σύμφωνα μὲ τὸν Ἡρόδοτον.

Ἡ Αἰολεύς Ἡσίοδος προσπάθησε νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τῆς παρακμῆς καὶ τοῦ ἐκφυλισμοῦ, πὺν προσβάλλον τὸν ἄνθρωπο κατὰ περιόδους, ἓνα πρόβλημα γενετικῆς φύσεως, ἄρα ἄλλτο διὰ τῆς λογικῆς. Ἡ ἐρμηνεία τέτοιων προβλημάτων ἐπιβάλλει τὴν μεταβολὴ τῶν λογικῶν στοιχείων καὶ δεδομένων σὲ σταθμοὺς χρονικῆς διαδοχῆς, τὴν εἰσαγωγὴ δηλαδὴ τῆς κίνησης καὶ τῆς δράσης, πράγματα πὺν ἀποτελοῦν τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τοῦ μύθου, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐγκυρότης ἐξαργτᾶται ἀπὸ τὴν ἐρμηνευτικὴ τους πληρότητα καὶ τὴν ἐσωτερικὴ τους ἀλληλουχία.

Ἡ ποιητὴς πραγματεῦνται δὺο μύθους, πὺν εἶναι ἀλληλένδετοι καὶ ἀλληλοσυμπληρούμενοι. Τὸν μῦθο τῆς Πανδώρας καὶ τὸν μῦθο τῶν γενῶν, οἱ ὁποῖοι ἀναφέρονται στὴν παλιὰ-καλὴ ἐποχὴ, ὅταν οἱ ἄνθρωποι ζοῦσαν ἄνευ κόπων, βασάνων καὶ δυστυχίας, μιὰ ἐποχὴ πὺν χάθηκε ὀριστικὰ ἐξαιτίας τῆς πονηρίας καὶ τῆς δολίης τέχνης τοῦ Προμηθέως, ὁ ὁποῖος προκάλεσε τὴν ὀργὴν τοῦ Διὸς, ἐξαπατώντας τον μὲ τὸ γνωστὸ τέχνασμα. Ἡ Ζεὺς γιὰ τιμωρία ἔστειλε στὸν Ἐπιμηθέα καὶ τοὺς ἀνθρώπους τὴν Πανδώρα, φορτωμένη μὲ τὸ πλήρες κακῶν πιθάρι, τὸ ὁποῖο, ὡς γνωστὸν, ἄφησε νὰ ἐκκενωθῇ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ἐκτοτε ὅλες οἱ κακίες κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων πλὴν τῆς ἐλπίδος, πὺν μόνῃ ἔμεινε στὸν πνθμένα τοῦ πιθαριοῦ.

Ἡ δεῦτερος μῦθος, πὺν δίκαια ἀνέδασε τὸν ποιητὴ στὸ στερέωμα τῶν ἀθανάτων, ἀναφέρεται στὴν διαδοχὴ τῶν γενῶν καὶ τὴν προοδευτικὴ παρακμὴ τους, ἡ ὁποία εἶναι ἀνάλογη πρὸς τὴν ἀξία τῶν μετὰλλων, τῶν ὁποῖων φέρουν τὰ ὀνόματα: χρύσειον γένος, ἀργυροῦν, χάλκεον καὶ σιδηροῦν. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ χρυσοῦ γένους ζοῦσαν αἰώνια ἄνευ κόπων καὶ βασάνων ἄρα, μποροῦμε νὰ ὑποθέσουμε, ἔζησαν πρὸ τῆς τιμωρίας! Οἱ τοῦ ἀργυροῦ γένους ἐχαρακτηρίζοντο ἀπὸ μόνιμη καὶ ἄδολη παιδικότητα, ἀφοῦ ζοῦσαν ὡς νήπιοι ἐκατὸν ἔτων καὶ μόλις ἀπεπειρῶντο νὰ ἡδῆσουν κατεστρέφοντο ἀπ' τὴν ἀνοησίαν τους. Πρόκειται πιθανὸν περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς μητριαρχίας. Οἱ τοῦ χάλκινου γένους ἀντίθετα μὲ τοὺς προηγούμενους δὲν γνώριζαν παιδικὴν ἡλικία, ἀλλ' ἐνεφανίζοντο στὴν γῆ ὡς ὥριμοι ἄνδρες καὶ μάλιστα ἐτοιμοπόλεμοι, ὅπως οἱ Γίγαντες καὶ οἱ Σπαρτοὶ τοῦ Κάδμου καὶ τοῦ Αἰήτου, καὶ κατεστρέφοντο γιὰ ἀσήμαντες ἀφορμές. Οἱ τοῦ σιδηροῦ γένους τέλος ζοῦσαν σ' ἓναν κόσμον ἀνάλογο μὲ τὸ δικὸ μας, ὅπου λειτουργοῦσαν καὶ φυσικοὶ καὶ ἠθικοὶ νόμοι (κληρονομικότης, σεβασμὸς γονέων, φιλοξενία) καὶ τὰ κακὰ ἦσαν ἀνάμικτα μὲ τὰ καλὰ... Ἡ εὐδαιμονία καὶ ἡ κακοδαιμονία τους ἐξηρτῶντο ἀπ' τοὺς ἴδιους καὶ τοὺς βασιλεῖς τους, πὺν, ἂν ἦσαν ἀγαθοὶ καὶ τιμοῦσαν τὴν Εἰρήνην, τὴν Εὐνομίαν καὶ τὴν Αἰδῶν, ἀπέτρεπαν τὴν Ὑβριν. Οἱ μελετητὲς ἐρμηνεύουν τὸν μῦθο διαχρονικὰ, παραβλέποντας δὺο βασικά του στοιχεῖα: τὴν ὑπαρξὴ ἑνὸς πέμπτου γένους, τοῦ τῶν ἡρώων, πὺν δρᾷ σ' ὅλες τὶς ἐποχές, καὶ τὴν εὐχὴ του, πρᾶγμα πὺν σημαίνει ὅτι ἡ πτωτικὴ πορεία δὲν εἶναι προοδευτικὴ καὶ ὁ χρόνος δὲν εἶναι εὐθύγραμμος ἀλλὰ κυκλικός. Ἡ παρακμὴ καὶ ἡ ἀκμὴ ἐναλλάσσονται ὅπως ἀκριδῶς καὶ ἡ πορεία τοῦ Σισύφιου Βράχου. Οἱ ἥρωες ἄλλωστε, πὺν ἀποτελοῦν δικαιοτέρον καὶ ἀνδρειότερον γένος, ἀναστέλλουν συχνὰ τὴν πτωτικὴ πορεία καὶ ἀποκαθιστοῦν τὸν κόσμον τῆς δίας τάξεως, πρᾶγμα πὺν σημαίνει ὅτι ὁ μῦθος λειτουργεῖ συγχρονικὰ καὶ ὅλα τὰ γένη συνυπάρχουν ὅλες τὶς ἐποχές, οἱ ὁποῖες μπορεῖ νὰ εἶναι εὐδαιμονικὲς ἢ κακοδαίμονες ἀνάλογα μὲ τὴν ὑπαρξὴ ἢ μὴ ἡρώων καὶ ἀγαθῶν ἀνθρώπων.

Σαράντος Πάν

Η ΕΞΟΝΤΩΣΗ ΤΩΝ «ΑΛΙΤΗΡΙΩΝ» ΚΑΙ «ΜΥΣΑΡΩΝ» ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Συνέντευξη τοῦ συγγραφέα κ. ΜΙΧ. Θ. ΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ συγγραφέας Μιχάλης Θ. Καλόπουλος παρουσιάζει στὸν «Δαυλὸ» ἐνδιαφέρουσες συγκρίσεις μεταξὺ ἀρχαιοελληνικῶν φυσικῶν ἀντιλήψεων καὶ τῆς θρησκευτικῆς μυθοπλασίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ ἐξηγεῖ τὰ «θαύματα» τῶν Ἑβραίων προφητῶν. Παραθέτοντας ἀποσπάσματα κειμένων-νόμων τῆς ἰουδαιογενοῦς θρησκείας καταρρίπτει, μὲ τὰ ὅποια θεσπίσθηκαν πρωτοφανοῦς σκληρότητας διωγμοὶ καὶ γενοκτονία κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ὁλοσχερῶς τὸ σύγχρονο ἐπιχείρημα τῆς δήθεν ἱστορικῆς προσφορᾶς τῆς Ὁρθοδοξίας στὸν Ἑλληνισμό.

ΕΡ.: *Υπάρχουν σήμερα νεο-μυθοπλάστες;*

– Σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ βιβλία μου καταγγέλλω τὸν πατέρα Γ. Μεταλληνὸ ὡς νεο-μυθοπλάστη. Σὲ τηλεοπτικὴ ἐκπομπὴ περὶ θανμάτων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης υἱοθέτησε τὴν ἄποψη, ὅτι ἓνα παλιρροιακὸ κύμα, ποὺ δημιουργήθηκε ἀπὸ τὴν ἔκρηξη τῆς Θήρας, ἔπνιξε τὴν κατάλληλη στιγμή τὸν διώκτη τοῦ Μωυσῆ Φαραὼ στὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα. Τὸ «κατὰ Μεταλληνὸν» αὐτὸ παλιρροιακὸ κύμα ταξίδεψε δηλαδὴ 750 χλμ. μέσα στὴ Μεσόγειο, πέρασε τὰ δουνὰ καὶ τὰ λαγκάδια τῆς Ἀφρικανικῆς ἡπείρου γιὰ περίπου 250 χλμ. (!), ὥστε νὰ πνίξῃ στὴν ἀντίπερα θάλασσα, τὴν Ἐρυθρὰ, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Μωυσῆ. Ἡ ἱστοριο-γεωγραφία ὅμως τοῦ Στράδωνα (Στράδων, «Γεωγραφικά», 17.1.24.16.) μᾶς λύνει κάθε ἀπορία γιὰ τὸ ἀξιόλογο μὲν στρατήγημα, ἀλλὰ ὄχι θαῦμα τοῦ Μωυσῆ.

Πλήρης παρεξήγηση τῆς Ἑλληνικῆς Θρησκείας

ΕΡ.: Κατὰ τὴν ἀποψή σας τί ἐξέφραξε τὸ Δωδεκάθεο; Ὑπάρχει σήμερα λανθασμένη ἐρμηνεία τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Θρησκείας;

– Ὁχι ἀπλῶς κακὴ, ἀλλὰ ἀπολύτως δαιμονοποιημένη εἶναι σήμερα ἡ ἐρμηνεία τῆς ἀρχαίας θρησκείας. Στὴν ἑλληνικὴ ἀρχαιότητα ἡ ἴδια ἡ φύση εἶχε ἱεροποιηθῇ. Στὴν ἑλληνικὴ θεολογία σεβαστὲς ὀντότητες ὅπως ὁ Χρόνος ἢ Κρόνος καὶ ἡ Γῆ-Γαῖα ἢ Ρέα γέννησαν τοὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων. Κάτι τέτοιο ὅμως στὴν φυσικὴ προέκτασή του σημαίνει, ὅτι τὸ Πάνθεον τῶν Ἑλλήνων καὶ οἱ ἀτελείωτοι συνοδευτικοὶ μῦθοι του ἦταν καὶ παραμένουν ἀκόμα οἱ πολυτιμώτεροι κώδικες προσέγγισης καὶ κατανόησης τῆς φιλοσοφικο-ιστορικῆς ἐξέλιξης τῶν Ἑλλήνων. Ἡ σημερινὴ ὅμως θρησκοκρατούμενη παιδεία μας, γιὰ νὰ μὴ χάσῃ τὸ γόνιμο μονοπώλιό της στὶς ψυχὲς τῶν Ἑλλήνων, ἀποφεύγει νὰ διδάξῃ στὰ ἑλληνόπουλα τὰ φυσιολατρικὰ καὶ πολιτισμογόνα στοιχεῖα τῆς μυθολογημένης προχριστιανικῆς ἱστορίας τους. Διαβάζοντας ἓνα μικρὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν ὕμνο τοῦ Ὁρφέα στὴν φύση, νομίζω, ἀρκεῖ, γιὰ νὰ διαπιστώσουμε, ὅτι τὸ μεγαλεῖο τῆς ἑλληνικῆς φυσιολατρίας εἶναι ξεκάθαρο: «*ᾧ Φύση, πολυμήχανη μητέρα, περίπλοκη, μέγιστη, φιλική, πάντροφη κόρη, γῆς καὶ θάλασσας βασιλεύουσα. Πάντων μὲν σὺ καὶ πατὴρ καὶ μήτηρ, κραταιή, ἀθάνατη, αἰώνιας ζωῆς πρόνοια, πάντων ἐσὺ βασίλισσα. Σὺ πὺν μόνη ὅλα αὐτὰ κατέχεις, ὁδήγησέ μας σὲ εἰρήνη, υἱεὶα καὶ αὔξησι πάντων*». (Ὁρφικά, «Ὁρφεὺς πρὸς Μουσαῖον» 10).

Ὁ ἱεροπρεπὲς σεβασμὸς τῶν Ἑλλήνων στὴν μητέρα Φύση χάνεται κυριολεκτικὰ στὰ δάθη τῶν χιλιετιῶν. Μὲ τὸν καιρὸ ὁ Ἑλληνας προσωποποίησε τὴν γονιμοποιὸ δύναμη τῆς Φύσης καὶ ἀνέδειξε ἀρχηγὸ τῶν σεβασμάτων του τὸν γιὸ τῆς Γῆς (Ρέας-Γαίας), τὸν Δία. Μ' αὐτὴν ἀκριδῶς τὴν ἐπίγνωση οἱ ἀρχαῖοι ἔψελναν: «*Ζεῦ φύσεως ἀρχηγέ, μετὰ νόμον τὰ πάντα κυδερνῶν, χαῖρε, ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμέν*». (Στοβαίου, «Ἀνθολόγιον»).

Ὁ Ζεὺς λοιπόν, τὰ ἀδελφία του καὶ τὰ παιδιὰ τῆς μυθολογημένης πληθωρικῆς γονιμότητάς του δὲν ἦταν καρπὸς ἄνομων παθῶν οὔτε θεοὶ ἢ ἄγγελοι ἐβραϊκοῦ τύπου, ἀλλὰ αὐθεντικὴ θεοποίηση τῆς ὁλοσέβαστης, πολὺπλευρης καὶ πολυπρόσωπης Φύσης. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ ὀνόματα Ζεὺς καὶ Δίας εἶχαν στὴν ἀρχαιότητα τὶς κατάλληλες ἐξηγήσεις. «*Ζεὺς μὲν ὀνομάσθη ἀπὸ τοῦ πᾶσι δεδωκέναι τὸ ζῆν, Δία δὲ αὐτὸν λέγουσιν, ὅτι (ἐπειδὴ) πάντων ἐστὶν αἴτιος καὶ Δι' αὐτοῦ τὰ πάντα*» (Χρῦσιππος εἰς Στοβαίου, «Ἀνθολόγιον»). Ἡ, ὅπως ἀκόμα καλύτερα τὸ διέσωσε κάποι-

ος ἐκκλησιαστικός: «*Ὁ δὲ νοῦς τοῦ κόσμου κατὰ τοὺς Ἕλληνας λέγεται Ζεὺς*» (Εὐστάθιος ὁ Ἐκκλησιαστικός). Ὅπως βλέπουμε λοιπόν, ἡ «θεοποίηση» τῆς μητρὸς Φύσης ὄχι μόνο ὠδήγησε στὴν οὐσία τῆς Ἑλληνικῆς Σκέψης δημιουργώντας τὸν ἐκρηκτικώτερο πολιτισμὸ τῆς ἀρχαιότητος, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ σήμερα παραμένει τὸ οὐσιαστικώτερο ζητούμενο γιὰ τὴν ἐπιδίωξη τοῦ πολιτισμένου κόσμου.

Τὰ ἀποσπασματικά κείμενα, ποὺ διασώθηκαν ἀπὸ μισαλλόδοξους καλόγερους μὲ ἀπώτερο σκοπὸ τὴν διαρκὴ δυσφήμιση τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, προσφέρονται δυστυχῶς ἀπολύτως γιὰ τὴν ἐπιτυχή διαστροφή καὶ κακοπαράσταση τῆς πολυπρόσωπης ἀρχαιοελληνικῆς φιλευσέδειας. Προσέξτε, πῶς διασαφηνίζει τὴν φυσιολατρία τῶν Ἑλλήνων ὁ Αἰσχύλος, ὅταν ξεκάθαρα λέει: «*ἐμοὶ δὲ μήτηρ Θέμις καὶ Γαῖα, πολλὰ τὰ ὀνόματα, μορφή μία*» («Προμηθεὺς Δεσμώτης» 221). Τὸ δίκαιο (δηλαδή ἡ Θέμις) τῆς Γῆς εἶναι ὑπόθεση ἰερή γιὰ τὸν φολοσοφημένο Ἕλληνα, ἔχει ὀνόματα καὶ πρόσωπα πολλὰ, ἡ τελικὴ ὅμως μορφή, τὸ τελικὸ δηλαδή ζητούμενο, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα, ἦταν ἓνα: οἱ δίκαιες τιμὲς πρὸς τὴ μητέρα Γαῖα-Γῆ. Ὑπῆρχε λοιπὸν μία πολυωνυμία τοῦ θεοῦ καὶ ὄχι πολυθεϊσμός.. θεοποίηση ἰδεῶν καὶ ὄχι εἰδωλολατρία.

Ἡ ἐξοντωτικὴ κατὰ τῶν Ἑλλήνων βυζαντινὴ νομοθεσία

ΕΡ.: Κύριε Καλόπουλε, μὲ ἀφορμὴ τὶς πρόσφατες ἐξελίξεις περὶ ταυτοτήτων ἀκούγεται συνεχῶς τὸ ἐπιχείρημα τῆς ἱστορικῆς προσφορᾶς τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τὸν Ἑλληνισμό...

– ...Οἱ προσβάσεις μας σήμερα στὰ κείμενα τῆς ἱστορίας δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν νεφελώδη συμπεράσματα στὸ κρίσιμο αὐτὸ ἐρώτημα. Ἡ ἀπάντηση εἶναι ξεκάθαρη. Ἡ νέα θρησκεία, χρησιμοποιώντας τὴν ἐξοντωτικὴ σφύρα τῆς τότε Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, κατεδάφισε τὸν Ἑλληνισμό μεθοδικά! Διαθέτουμε τὴν ἐξοντωτικὴ νομοθεσία τῶν πρωτοχριστιανικῶν ρωμαϊκῶν χρόνων, ὅπως τὸν ἀνθελληνικὸ Θεοδοσιανὸ Κώδικα καθὼς καὶ τὸν συντριπτικὸ Ἰουστινιανὸ Κώδικα, μὲ τοὺς ὁποίους μπορούμε εὐκόλα καὶ χωρὶς περιστροφές νὰ ἀποδείξουμε τὸν ἀπάνθρωπο νομικὸ πειθαναγκασμὸ, ποὺ ὠδήγησε στὸν βίαιο ἐκχριστιανισμὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν ἀναγκαστικὴ ἀποκήρυξη οἰουδήποτε ἑλληνικοῦ.

Νομίζω, ὅτι χωρὶς κανένα ἀπολύτως σχόλιο – τὰ λαλίστατα αὐτὰ κείμενα - νόμοι περιγράφουν ἀνάγλυφα τὴν ἀπίστευτὴ ἔκταση τῆς συμφορᾶς, ποὺ μὲ τὴν μορφή ὑποστηρικτικῆς νομοθεσίας μιᾶς ἰουδαιογενοῦς σωτηριακῆς θρησκείας χτύπησε ἀφανιστικά ὅτιδήποτε Ἑλληνικὸ. Σᾶς δίνω γιὰ τοὺς ἀναγνώστες σας μία περίληψή τους:

- «Διατάσσουμε, ὅλα τὰ ἱερὰ καὶ οἱ ναοὶ τοὺς (τῶν Ἑλλήνων), ὅσα θρίσκονται ἀκόμα ἄθικτα, νὰ καταστραφοῦν μὲ διαταγὴ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καὶ νὰ ἐξαγνιστοῦν μὲ τὴν ὑψωση τοῦ σημείου τῆς σεβαστῆς χριστιανικῆς θρησκείας... Ἄν μὲ ἐπαρκεῖς ἀποδείξεις ἐνώπιον ἱκανοῦ δικαστῆ ἐμφανιστῇ κάποιος πὺν ἔχει παραβλέψει αὐτὸν τὸν νόμο, θὰ τιμωρηθῇ μὲ τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου». (Αὐτοκράτορες Θεοδόσιος καὶ Βαλεντιανὸς πρὸς Ἰσίδωρον Ἐπαρχον τοῦ Πραιτωρίου, 14 τοῦ Νοεμβρίου 435 μ.Χ.)
- «Νὰ κλείσουν ὅλοι οἱ ναοὶ σὲ ὅλες τὶς πόλεις καὶ σὲ ὅλους τοὺς τόπους τῆς οἰκουμένης... Ἄν κάποιος μὲ ὁποιαδήποτε δύναμη παραβῇ (αὐτὸν τὸν νόμο), θὰ τιμωρηθῇ μὲ ἀποκεφαλισμό». (Ἰουστινιάνιος Κώδικας 1.11· αὐτοκράτωρ Κωνστάντιος Α' πρὸς Ταῦρον Ἐπαρχον τοῦ Πραιτωρίου, Δεκέμβριος τοῦ 534 μ.Χ.)
- «Τέτοιον εἶδους πράξεις («εἰδωλολατρίας») ἂν ἐξακολουθοῦν νὰ συμβαίνουν (σ.σ.: ἢ καταγγελθῇ ὅτι συμβαίνουν!) ἀκόμα καὶ σὲ κάποιο λιβάδι ἢ σπίτι, τὸ λιβάδι ἢ τὸ σπίτι αὐτὸ θὰ προσαρχτηθῇ στὸ ταμεῖο τῶν ἱερωτάτων ἀνδρῶν (δηλαδὴ τῶν ἱερέων τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας), ἐνῶ ὁ ἰδιοκτήτης τοὺς, πὺν ἔδωσε τὴν συγκατάθεσή του νὰ μιανθῇ ὁ τόπος, θὰ ἀποπεμφθῇ ἀπὸ τὸ (ὁποιοδήποτε) ἀξίωμά του, θὰ χάσῃ τὴν περιουσία του καὶ ἀφοῦ ὑποστῇ σωματικὸ βασανισμό μὲ μεταλλικὰ ὄργανα, θὰ ὀδηγηθῇ σὲ διαρκῆ ἐξορία». (Ἰουστινιάνιος Κώδικας 1.11.8, αὐτοκράτορες Λέων καὶ Ἀνθέμιος πρὸς Διόσκουρον Ἐπαρχον τοῦ Πραιτωρίου. Παρεδόθη τὸ 472 μ.Χ.)
- «Διατάσσουμε τοὺς ἄρχοντές μας, ἀλλὰ καὶ ὅσους διδάσκονται ἀπὸ τοὺς θεοφιλέστατους ἐπισκόπους, νὰ ἀναζητοῦν σύμφωνα μὲ τὸν νόμο ὅλες τὶς περιπτώσεις ἀσέβειας ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς θρησκείας ἔτσι, ὥστε νὰ μὴν συμβαίνουν, ἀλλὰ καὶ ἂν συμβαίνουν, νὰ τιμωροῦνται... Κανεῖς νὰ μὴν ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ κληροδοτῇ μὲ διαθήκη (περιουσίες) ἢ νὰ χαρίξῃ μὲ δωρεὰ ὅτιδήποτε σὲ πρόσωπα ἢ τόπους, πὺν ἔχουν ἐπισημανθῇ ὅτι διαπράττουν τὴν ἀσέβεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ... ὅσα δίδονται ἢ κληροδοτοῦνται μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ ἀφαιροῦνται... Μὲ τὴν παροῦσα εὐσεβῆ νομοθεσίαν νὰ διατηρηθοῦν σὲ ἰσχὺ ὅλες οἱ τιμωρίες, μὲ τὶς ὁποῖες

οἱ προηγούμενοι βασιλεῖς εἶχαν ἀπειλήσει νὰ τιμωρήσουν τὴν ἐλληνικὴ πλάνη, μὲ τὶς ὁποῖες προσπαθοῦσαν (οἱ προγενέστεροι χριστιανοὶ βασιλεῖς) νὰ διασφαλίσουν τὴν Ὁρθόδοξη πίστη». Ἰουστινιάνιος Κώδικας» 1.11.9· ἐπίσης B1, 1, 19· καὶ Νομοκάνων 6, 3. Ὁ συγκεκριμένος νόμος θεωρεῖται νομοθέτημα τοῦ Ἰουστινιανοῦ.)

- «Ἐπειδὴ μερικοὶ συνελήφθησαν (ἂν καὶ ἀξιώθηκαν τὸ χριστιανικὸ δάπτισμα) διακατεχόμενοι ἀπὸ τὴν πλάνη τῶν ἀνόσιων μυσαρῶν Ἑλλήνων νὰ διαπράττουν ἐκεῖνα ποὺ δικαιολογημένα ἐξοργίζουν τὸν φιλόανθρωπο Θεό μας... αὐτοὶ θὰ ὑποβληθοῦν στὴν ἀντίστοιχη τιμωρία καὶ μάλιστα μὲ πνεῦμα ἐπιείκειας... ἂν ἐπιμείνουν στὴν πλάνη τῶν Ἑλλήνων, θὰ ὑποβληθοῦν στὴν ἔσχατη τῶν ποινῶν. Ἄν δὲν ἔχουν ἀξιώθῃ ἀκόμα τὸ σεβαστὸ δάπτισμα, θὰ πρέπει νὰ παρουσιαστοῦν σὺν ἱερώτατες ἐκκλησίες μαζί μὲ τὶς συζύγους καὶ τὰ παιδιά τους καὶ μαζί μὲ ὅλους τοῦ οἴκου τους καὶ νὰ διδαχθοῦν τὴν ἀληθινὴν πίστη τῶν Χριστιανῶν. Ἀφοῦ διδαχθοῦν καὶ ἀποβάλουν τὴν πλάνη ποὺ τοὺς διακατεῖχε προηγουμένως, θὰ πρέπει νὰ ζητήσουν τὸ σωτήριον δάπτισμα. Διαφορετικὰ ἂς γνωρίζουν, ὅτι, ἂν παραμελήσουν νὰ τὸ κάνουν (νὰ ζητήσουν μόνοι τους δηλαδὴ τὸ σωτήριον δάπτισμα), δὲν θὰ ἔχουν κανένα πολιτικὸ δικαίωμα, οὔτε θὰ τοὺς ἐπιτραπῇ νὰ εἶναι ιδιοκτῆτες περιουσίας, οὔτε κινητῆς οὔτε ἀκίνητης. Θὰ τοὺς ἀφαιρεθοῦν τὰ πάντα καὶ θὰ ἐγκαταλειφθοῦν στὴν ἔνδεια καὶ ἐπιπλέον θὰ ὑποβληθοῦν σὺν ἔσχατες τιμωρίες. Θὰ παρεμποδίσουμε δὲ κάθε μάθημα ποὺ διδάσκεται ἀπὸ ὅσους πάσχουν ἀπὸ τὴν νόσο καὶ τὴν μανία (μάθησης) τῶν ἀνόσιων Ἑλλήνων, ὥστε προσποιούμενοι ὅτι διδάσκουν νὰ μὴ διαφθείρουν πιά τὶς ψυχὰς τῶν μαθητῶν τους μὲ δῆθεν ἀλήθειες. Ἄν φανῇ (λοιπὸν) κάποιος τέτοιος ἄνθρωπος καὶ δὲν τρέξῃ σὺν ἁγίαις ἐκκλησίαις μας μαζί μὲ ὅλους τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς οἰκείους του, θὰ τιμωρηθῇ μὲ τὶς προαναφερθεῖσες ποινές. Θεσπίζουμε δὲ καὶ νόμο, σύμφωνα μὲ τὸν ὅποιο τὰ παιδιά, ὅταν εἶναι σὲ μικρὴ ἡλικία, θὰ πρέπει νὰ βαπτίζονται ἀμέσως καὶ χωρὶς ἀναβολή, ὅσα δὲ εἶναι μεγαλύτερα στὴν ἡλικία θὰ πρέπει νὰ συγχνάζουν σὺν ἱερώταταις ἐκκλησίαις μας καὶ νὰ διδάσκονται τὶς θεῖες γραφές καὶ τοὺς θείους (ἐβραϊο-βιβλικούς) κανόνες. Ἀφοῦ

δὲ ἐννοήσουν καὶ ἀποβάλουν τὴν παλαιὰ (ἄρχαιο-ἐλληνικὴ) πλάνη, θὰ μπορέσουν νὰ δεχθοῦν τὸ βάπτισμα καὶ στὴ συνέχεια νὰ διαφυλάξουν τὴν ἀληθινὴ πίστι τῶν Ὁρθόδοξων χριστιανῶν. Ὅσων δὲ ἔχουν κάποιο στρατιωτικὸ ἢ ἄλλο ἀξίωμα ἢ περιουσία μεγάλη καὶ γιὰ νὰ κρατήσουν τὰ προσχήματα (προσποιούμενοι τοὺς πιστοὺς) ἤλθαν ἢ πρόκειται νὰ ἔλθουν νὰ βαπτισθοῦν, ἀλλὰ ἀφήνουν τὶς γυναῖκες τους καὶ τὰ παιδιά τους καὶ τὰ ὑπόλοιπα μέλη τοῦ οἴκου τους μέσα στὴν ἐλληνικὴ πλάνη, διατάσσουμε νὰ δημευθῇ ἡ περιουσία τους, νὰ ἀποκλεισθοῦν ἀπὸ τὰ πολιτικὰ δικαιώματά τους καὶ νὰ ὑποβληθοῦν σὲ ἀντάξεις τιμωρίες, ἀφοῦ εἶναι φανερὸ ὅτι πῆραν τὸ βάπτισμα χωρὶς καθαρὴ πίστι. Θεσπίζουμε αὐτοὺς τοὺς νόμους γιὰ τοὺς ἀλιτήριους Ὑλληνες.» (᾿Ιουστινιάνιος Κώδικας» 1.11.10.)

ΕΡ.: Πῶς σχολιάζετε τὴν παιδεία πὺν παρέχεται στὰ σχολεῖα μας στὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν;

Ἡ ἀρχαιοελληνικὴ στάση ζωῆς διεστρεβλώθη καὶ ἀνετράπη ἀπὸ τὴν Ἰουδαιοχριστιανικὴ ἐλπίδολογία ἐδῶ καὶ δύο περίπου χιλιετίες. Οἱ λαμπρὲς λεπτομέρειες τῆς φιλοσοφημένης ἀρχαιοελληνικῆς φιλευσέβειας δὲν ἔφτασαν ποτὲ μέχρι σὲ ἐμᾶς. Ὅ,τι διεσώθη ἀπὸ τοὺς διῶκτες τῆς παρουσιάζεται ἐπιμελῶς καὶ ἐντέχνως **δαιμονοποιημένο**. Τὸ λαμπρὸ πνεῦμα τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ πολιτισμοῦ προσφέρεται στὰ σχολεῖα ἐπιτηδευμένα δύσληπτο, προκαλώντας τὴν ἀναμενόμενη ἀποστροφή στὴν συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν μαθητῶν.

Ἡ θρησκεία ἀποτελεῖ τὸ ἀόρατο κοινωνικὸ κέντρο, γύρω ἀπ' τὸ ὁποῖο σὲ ὁμόκεντρος κύκλους διευθετοῦνται ὅλες οἱ ὑπόλοιπες κοινωνικὲς δομές. Νόμοι, ἥθη, ἔθιμα, προνόμια καὶ ἐξουσίες καθορίζονται ἀπὸ τὸ εἶδος τῆς ἐπικρατοῦσας θεολογίας. Ἡ ἀρχαιοελληνικὴ φιλοσοφία δίδαξε τὴν ἐξερεύνηση τῆς ἀρετῆς καὶ τὸ ἰδεῶδες τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, πὺν ὁδηγοῦν στὸν ὑγιὲ πόθο τῆς ὑστεροφημίας, πάνω ἀπ' ὅλα ὁμῶς ἀνέδειξε τὸν ἔρωτα τῆς γνώσης καὶ τῶν ἐρωτήσεων.

Ἀθανάσιος Τριβωνιανὸς

Περὶ ...ἀρχαίας Τουρκίας

Τὸν παρελθόντα Μάρτιο διωργανώθηκε ἀρχαιολογικὴ ἔκθεση στὴ Στοντγάρδη τῆς Γερμανίας μὲ εὐρήματα ἀπὸ τὴν ἀρχαία πόλιν τῆς Τροίας. Τὴν ἔκθεση ἐγκαινίασαν οἱ πρόεδροι τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Τουρκίας, προσδίδοντας σ' αὐτὴν ἰδιαίτερη αἴγλη. Μάλιστα ὁ πρόεδρος τῆς Γερμανίας Γιохάννες Ράον δήλωσε: «Στόχος τῆς ἔκθεσης εἶναι νὰ προβάλῃ τὴν Τροία ὅχι ὡς μιὰ ὠχυρωμένη πόλιν ποὺ ἔχει τὶς ρίζες της στὸν ἀρχαῖο ἑλληνικὸ πολιτισμὸ, ἀλλὰ ὡς ἓνα ἀνθηρὸ ἐμπορικὸ κέντρο, ἀναπόσπαστο κομμάτι τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Χετταίων τῆς ἀρχαίας Τουρκίας»!!! (ἐφημερίδα «Μετρόραμα» 20/3/01).

Μπορεῖ λοιπὸν ἡ ἱστορία νὰ ἐπιστρατεύεται καὶ νὰ διαστρεβλώνεται, ὥστε νὰ ἐκυπηρετῇ διπλωματικὸν σκοπὸν (ἐν προκειμένῳ τῆς Γερμανίας), ὅμως κάποια πράγματα δὲν ἀλλάζουν ὅπως: α) Τὴν Τροία καὶ εὐρύτερα τὴν ἀρχαία Ἰωνία δὲν τὴν δημιουργήσαν οὔτε Χετταῖοι οὔτε Μογγόλοι καὶ Τοῦρκοι. β) Ἡ Τουρκία σήμερον ἀποτελεῖ φερέφωνο τῆς ἀμερικανικῆς πολιτικῆς στὴ Μεσόγειο καὶ τὸ Αἶγαῖο, κι αὐτὸ ὁ Γερμανὸς πρόεδρος εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀνατρέψῃ μὲ ἱστορικὰ ψεῦδη. Καὶ γ) ὅση ἰσχὺν κι ἂν προσπαθῇ νὰ ἀντλήσῃ ἀπὸ τέτοιες ἱστορικὲς «ἐρμηνεῖες» ἡ Γερμανία, δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ἀλλάξῃ οὔτε τὸν πολιτισμὸ της, ποὺ εἶναι ἡ ἐβραϊκὴ Βίβλος καὶ τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα, οὔτε τὴν συνεισφορά της στὸν πολιτισμὸ τοῦ 20οῦ αἰῶνα, ποὺ ὅσοι τὴν ἐνίωσαν στὸ πετσί τους, σίγουρα τὴ γνωρίζουν.

Π.Α.Κ.**Στὰ πεταχτά**

Ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος Fireside σαφῶς πρωτοτύπησε ὡς πρὸς τὴν κακοποίηση τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας ἐκδίδοντας τὸ διβλίον (κάποιον Γκρέγκ Ντάκαν) «The Five-Minute Iliad and Other instant Classics: Great Books for the short Attention Span» (Ἡ Ἰλιάδα σὲ πέντε λεπτά καὶ ἄλλα στιγμιαῖα κλασσικά: Μεγάλα διβλία γιὰ μικρὰ περιθώρια προσοχῆς.) Τὸ διβλίον, πρῶτο μιᾶς σχετικῆς σειρᾶς, φιλοδοξεῖ μὲ πέντε μόνο λεπτῶν ἀνάγνωση νὰ προσφέρῃ ἀρκετὲς πληροφορίες γιὰ τὸ Ὀμηρικὸ Ἔπος.

Ἔτσι ὅπως τὸ πᾶν ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀπίθανοι τύποι, ποὺ δὲν ξέρεις ποῦ ἀρχίζει ἡ ἐπιχειρηματικὴ τους δραστηριότητα καὶ ποῦ σταματᾷ ὁ σκοταδισμὸς τους, δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐκδώσουν ὅλη τὴν Ἑλληνικὴ Γραμματεία σὲ δίπερο.

Στὴν προαλειφόμενη ὑπὸ τῶν ἐξουσιαστῶν ἀφύσικη τεχνοκρατικὴ ἄδυσσο δὲν χρειάζονται σκεπτόμενοι ἄνθρωποι· οἱ ἀνεγκέφαλοι πειθήνιοι κι ἀποκτηνωμένοι δοῦλοι εἶναι ἀρκετοί.

Γ.Β.Π.**Ἱερὰ ἐκεχειρία**

Ἱερὰ ἐκεχειρία ὑπῆρξε καὶ πραγματοποιήθηκε στὴν ἀρχαιότητα, ὅταν οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἀργότερα ἦταν ἀφιερωμένοι στὸν Δία καὶ στοὺς θεοὺς μας. Ὅσοι παίρναν μέρος στοὺς ἀγῶνες τιμοῦσαν τοὺς ἴδιους θεοὺς, σταματώντας τοὺς πολέμους.

Σήμερα για ποιά ιερή έκεχειρία μιλάμε και σέ τίνος όνομα θα εἶναι ιερή. Θα εἶναι στο όνομα του Γιαχβέ, στο όνομα του Μωάμεθ ή στο όνομα του Βούδα; Ἐς λογι-
κευτοῦμε λοιπόν και ἄς μὴν μιλάμε πλέον για ιερή έκεχειρία ἀλλά για σκέτη έκεχει-
ρία, πὸν μπορεῖ δέβαια, ἂν πραγματοποιηθῇ, νὰ όνομασθῇ έκεχειρία του χρήματος,
γιατι αὐτό εἶναι σήμερα ό κοινός θεός.

Α.Α.

Νεφεριτίτη και Βίβλος

Ντύνουν την κατάντια τῆς Ἐπιστήμης (τὴν Τεχνολογία) με Σουμέριους και Βί-
βλο, ἐνῶ παίρνουν και μιὰ δόση ἀπὸ πυραμίδες, για νὰ ἐνισχύσουν τὴν θεολογία
τους μεταφυσικά, γιατι οἱ μάγοι και οἱ προφῆτες πέφτουν κομμάτι ἀχαμνοί.

Ὅμως ἐδῶ πρέπει νὰ προσέξωμε τὸ ἀνίερο τῆς κατήλευσης. Οἱ αἰγυπτιολόγοι
πολλές φορές ἐξανέστησαν με τὴν κατήλευση αὐτή, ιδιαίτερα με τὸν ἐορτασμό του
2000 μ.Χ., δηλώσαντες ὅτι τὸ Αἰγυπτιακὸ Πνεῦμα δὲν ἔχει καμμία σχέση με τὸν Ἰου-
δαϊσμό του Γιαχβέ. Καὶ πράγματι ὁ Αἰγυπτιακὸς Πολιτισμὸς ἔχει δικό του στὺλ με
τὰ ἀπομεινάριά του, εἶναι ἕνας διαφορετικός κόσμος. Πώς ἐσύ, Κύριε, τὸν ἀρπάζεις
και τὸν κάνεις δική σου μαϊμού; Νεφεριτίτη και Βίβλος δὲν πᾶνε μαζί...

Π.Γ.

Προσδοκοῦν τόσα...

Οἱ ἄρχοντες του ρωμαϊκὸν κρατιδίου τῶν Ἀθηνῶν, μόλις διάβασαν ἢ ἔλαβαν
γνώση τῶν ὧν ὁ ἄθλιος κύριος ...Μέρι δήλωσε σὲ ἐφημερίδα του Λὸς Ἀντζελες περὶ
τρομοκρατίας στη χώρα μας, πρὸ του κινδύνου νὰ ἀναδληθοῦν οἱ ἀγῶνες (κάθε ἄλλο
παρὰ Ὀλυμπιακοί) ἀντέδρασαν λάθροι και ἀπάντησαν με σκληρὴ γλῶσσα. Ἐ! δέ-
βαια προσδοκοῦν τόσα και τόσα οἱ ἄνθρωποι, πάει πολὺ νὰ τοὺς τὸ χαλάση ὁ ἀμε-
ρικανάνθρωπος...

Γιὰ ὅσα ὅμως ἔλεινὰ και κατάπτυστα λέγονται ἢ γίνονται στὰ ΑΕΙ («Δαυλός», τεύ-
χη 228 και 226) τηροῦν αἰδήμονα σιωπή. Κατὰ τὰ ἄλλα οἱ πολιτικὲς και πανεπιστη-
μιακὲς ἀρετὲς στὸν τόπο μας ἀποτελοῦν, ιδιαιτέρως σήμερα, παγκόσμιο φαινόμενο...

Δ.Α.

Σοῦπες λογοκλοπίας

Πολλαπλασιάζονται συνεχῶς οἱ ἐκδόσεις (διβλία και περιοδικά), πὸν ἀναφέ-
ρονται σὲ πρόσωπα, γεγονότα και ἀξίες τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας. Ὅμως αὐτὸ πὸν
διαπιστώνει ὁ ἀναγνώστης εἶναι ἡ προχειρότητα και ἡ ἀπλοϊκότητα, με τὴν ὁποία
ἀντιμετωπίζουν οἱ ἐκδόσεις αὐτὲς μεγάλης ἱστορικῆς σημασίας θέματα. Σκοπεύ-
οντας στὴν ἐμπορικότητα και τὸ κέρδος ἀναζητεῖται μόνο ἕνας ἡχηρὸ τίτλο, ἕνα
ἐντυπωσιακὸ ἐξώφυλλο, για νὰ «τραβήξῃ». Ὅσο για τὸ περιεχόμενο, κάτι ὑπάρ-
χει στὶς ἐγκυκλοπαίδειες, και δέβαια κάτι ἔχει γραφτὴ παλιότερα στὸν «Δαυλό»,
με λίγη λογοκλοπία φτειάχεται ἡ «σούπα» και τὸ τεῦχος δολεύεται τελικὰ ἀπὸ θέ-
ματα...

Π.Α.Κ.

Ο ΠΑΝΑΡΧΑΙΟΣ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ ΑΠΟ ΚΡΗΤΕΣ

Πληροφορίες τῶν ἀρχαίων καὶ σημερινὰ στοιχεῖα

Στὰ τεύχη 222 καὶ 223 τοῦ «Δαυλοῦ» δημοσιεύτηκαν δύο ἄρθρα, πὺν εἶχαν σχέση με τοὺς πρὸς Ἀνατολὰς ἀποικισμοὺς τῶν παναρχαίων Κρητῶν μέσω τῆς σημερινῆς διώρυγας τοῦ Σουέζ, ἡ ὁποία στὰ προϊστορικά χρόνια ἦταν πορθμός, τὸν ὁποῖο διέπλευσαν ὁ Δίας, ἡγούμενος ἀποικίας στὰ νησιὰ τῶν Παγχαίων, ὁ Περσεὺς καὶ ὁ Μενέλαος ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου. Τὸ ἐρώτημα πὺν τίθεται σημερὰ πρὸς ἔρευναν εἶναι, ποιά ἦταν ἡ τοπογραφία τῶν νησιῶν τῶν Παγχαίων καὶ τί ἔκαμαν οἱ Κρητες ἐκεῖ. Μία πιὸ ἐκτεταμένη ἔρευνα τοῦ θέματος ἀκολουθεῖ στὴ συνέχεια τοῦ παρόντος.

1. ΤΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΟΥ

Κάποιες σχετικὲς παραδόσεις διασφύζονται ἀπὸ τὸν Διόδωρο τὸν Σικελιώτη, ὁ ὁποῖος στὴν «Ἱστορικὴ Βιβλιοθήκη» του (μτφρ. Α. Παπανδρέου, ἐκδ. Γεωργιάδη, διδλὸν Ε, παρ. 41) γράφει: «*Τώρα θὰ ἱστορήσουμε τὰ νησιὰ πὺν θρίσκονται στὸ νότο, στὸν ὠκεανό, ὁ ὁποῖος ἐκτείνεται στὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τῆς Ἀραβίας· ἀπέναντι τῆς Εὐδαιμονος Ἀραβίας, ὑπάρχουν πολλὰ νησιὰ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τρία ἀξίζουν τὴν ἱστορικὴ μνεία. Τὸ ἓνα εἶναι τὸ “ἱερὸ νησί” (πιθανῶς τὸ σημερινὸ νησι Νιάς νοτιοδυτικὰ τῆς σημερινῆς Σουμάτρας), στὸ ὁποῖο δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ταφή τῶν νεκρῶν. Σὲ ἀπόσταση ἑπτὰ σταδίων (ἢ 1.500 μέτρων) ἀπὸ τὸ ἱερὸ νησι ὑπάρχει ἓνα δεύτερο, ὅπου μεταφέρουν καὶ θάβουν τοὺς νεκρούς.*» Στὴν παρ. 42 συμπληρώνει, ὅτι: «*Λένε ὅτι “ἱερὸ νησι” ἔχει πλάτος διακόσια στάδια (ἢ 37 χλμ.). Ἐκεῖ κατοικοῦν οἱ Παγχαῖοι. Ὑπάρχει κι ἄλλο μεγάλο νησι (τὸ τρίτο), πὺν ἀπέχει τριάντα στάδια (ἢ 5.5 χλμ.) ἀπὸ τὸ προηγούμενο (τὸ δεύτερο) καὶ θρίσκεται πρὸς ἀνατολὰς στὸν ὠκεανό, ἔχοντας μῆκος πολλὰ στάδια. Εἶναι πιὸ μεγάλο, καὶ λένε ὅτι ἀπὸ ἓνα ἀκρωτήριό του, πὺν εἶναι στὰ ἀνατολικά, μπορεῖ κανεὶς νὰ διακρίνῃ τὴν Ἰνδία, ἀγνὴ λόγῳ τῆς ἀποστάσεως. Ἡ Παγχαία ἔχει πολλὰ θέματα ἄξια τῆς ἱστορικῆς ἀναγραφῆς. Κατοικεῖται ἀπὸ τοὺς λεγομένους Παγχαίους, πὺν εἶναι αὐτόχθονες ἀλλὰ καὶ μετανάστες Ὠκεανίτες, Ἰνδοὺς, Σκύθες καὶ Κρητες.*»

Τὰ νησιὰ ἐντοπίζονται στὸ νότο καὶ στὸν ὠκεανό, ὁ ὁποῖος ἐκτείνεται στὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τῆς Ἀραβίας. Μάλιστα ἀπέναντι τῆς Εὐδαιμονος Ἀραβίας, πὺν, ὅπως εἶναι γνωστόν, ἦταν ἡ Νότιος Ἀραβία τῶν ἀρχαίων, ὑπάρχουν πολλὰ νησιὰ. Δὲν ἀναφέρεται σὲ ἓνα ἢ δύο, γιὰ νὰ ὑποτεθῇ ὅτι εἶναι τὸ νησι τῆς

σημερινής Σρι Λάγκα (ή Κεϋλάνης), πού βρίσκεται στο νότιο μέρος της Ίνδίας.

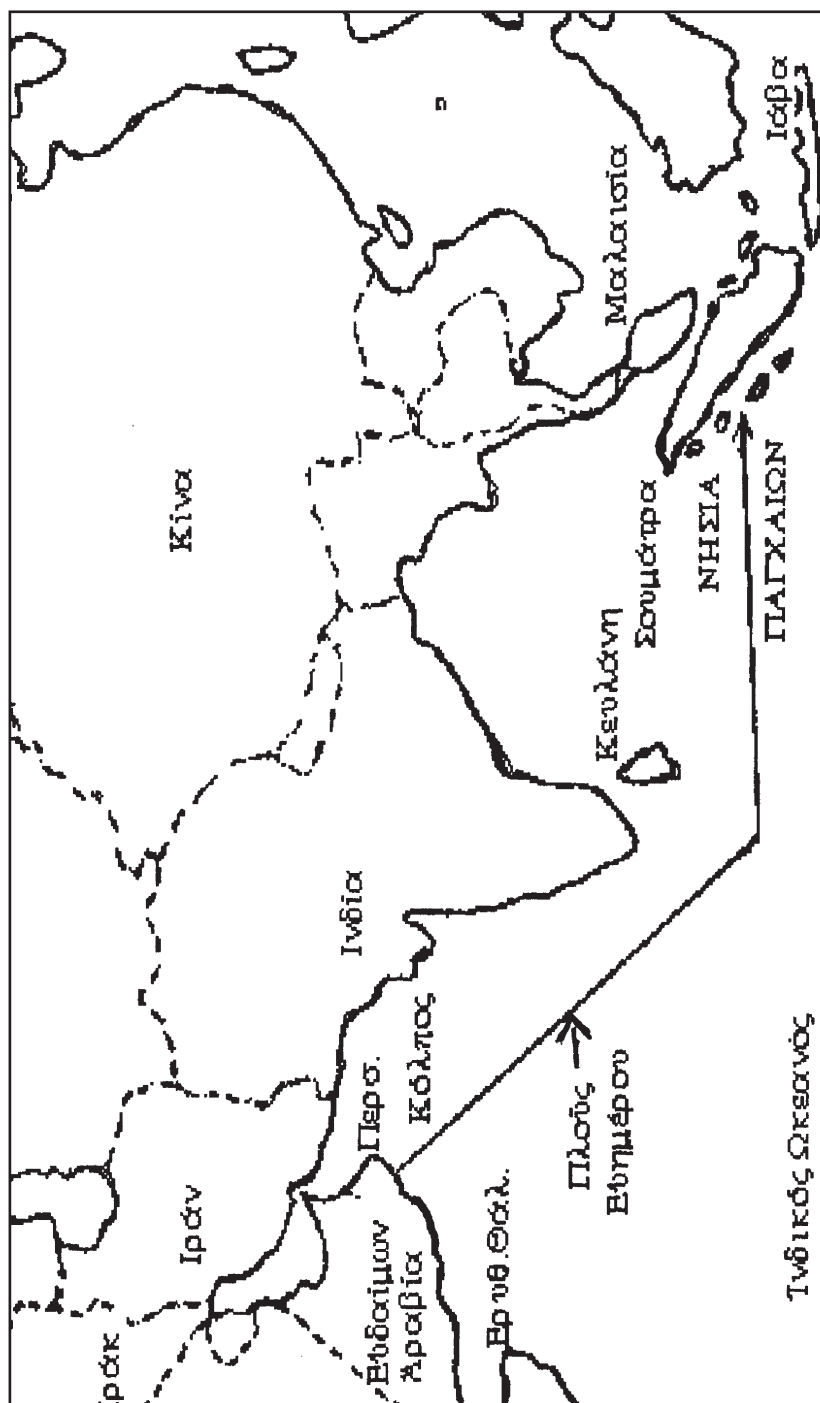
Ἀναφέρεται σὲ πολλά, ὁπότε μᾶς ὁδηγεῖ στὰ «πολλὰ νησιὰ τῆς Ἰνδονησίας καὶ τῆς Πολυνησίας», ξεχωρίζοντας μόνο τὰ τρία πρῶτα, πού ἦταν ἄξια ἱστορικῆς μνείας γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Καὶ αὐτὸ τὸ νησί, τὸ μεγάλο, βρισκόταν πρὸς ἀνατολὰς τῶν προηγουμένων δύο, στὸν ὠκεανό, καὶ ἀπὸ ἓνα ἀκρωτήριό του, πού πρέπει νὰ βρισκόταν στὰ δυτικά του καὶ ὄχι στὰ ἀνατολικά του, φαινόταν ἀμυδρὰ ἡ Ἰνδία, ὅπως εἶναι καὶ φυσικό, ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸ ἄκρο τῆς σημερινῆς Σουμάτρας, ἀλλὰ εἶναι ἀπίθανο.

Καὶ συνεχίζει: «Στὸ (μεγάλο) νησί ὑπάρχει μία ἀξιόλογη πόλη, πού ὀνομάζεται Πανάρα καὶ διακρίνεται γιὰ τὸν πλοῦτο της. Οἱ κάτοικοί της ὀνομάζονται “Ἰκέτες τοῦ Τριφυλίου Διὸς” καὶ εἶναι οἱ μόνοι κάτοικοι τῆς Παγχαίας, πού εἶναι αὐτόνομοι καὶ δὲν ἔχουν βασιλιά. Σὲ ἀπόσταση 60 σταδίων (ἢ 11 χιλ.) ἀπὸ τὴν πόλη, σὲ μία πεδιάδα, εἶναι κτισμένος ὁ ναὸς τοῦ Τριφυλίου Διὸς, ὁ ὁποῖος θαυμάζεται γιὰ τὴν ἀρχαιότητά του, τὴν πολυτέλεια τῆς κατασκευῆς καὶ τὴν ἐξυπνὴ ἐπιλογὴ τῆς τοποθεσίας.» Στὴ συνέχεια, στὴν παρ. 43, ἀναφέρεται στὰ εἶδη τῶν διαφόρων φυτῶν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι κατάφυτη ἡ χώρα, ὅπως καὶ στὴν ἀφθονία τῶν ὑδάτων πού πηγάζουν ἀπὸ τὴ γῆ.

Στὴν παρ. 44 συνεχίζει: «Στὴν συνέχεια τοῦ πεδίου τοῦ ἱεροῦ ὑπάρχει ἓνα ὑψηλὸν ὄρος ἀφιερωμένο στοὺς θεοὺς, πού ὀνομάζεται Θρόνος τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ ἀργότερα ὀνομάσθη Τριφύλιος Ὀλυμπος, γιὰτὶ οἱ κάτοικοι προήρχοντο ἀπὸ τρία ἔθνη. Καὶ ὀνομάζοντο ἄλλοι Παγχαῖοι, ἄλλοι Ὀκεανίτες καὶ ἄλλοι Δῶοι (ἢ μᾶλλον Δῖοι, ἐκ τοῦ Διὸς).» Στὴν παρ. 45 συνεχίζει: «Μετὰ τὸ ὄρος αὐτὸ καὶ στὴν ὑπόλοιπὴ Παγχαίτιδα χώρα ζοῦν πάρα πολλὰ ζῶα, ἐλέφαντες, λιοντάρια, παρδάλεις, δορκάδες καὶ πολλὰ ἄλλα θηρία μὲ διαφορετικὰ ὄψεις καὶ δυνάμεις. Ἐπίσης ὑπάρχουν τρεῖς ἀξιόλογες πόλεις, ἡ Ὑρακία, ἡ Δαλὶς καὶ ἡ Ὀκεανίς.»

Τέλος στὴν παρ. 46 συμπληρώνει: «Σύμφωνα μὲ τίς παραδόσεις πού σώζουν οἱ ἱερεῖς, οἱ θεοὶ κατάγονται ἀπὸ τὴν Κρήτη, ἀπὸ ὅπου ὁ Ζεὺς τοὺς μετέφερε στὴν Παγχαία, ὅταν ἦταν ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους καὶ ἦταν (ὁ Ζεὺς) βασιλεὺς τῆς οἰκουμένης. Καὶ ὡς ἀπόδειξη ὅλων αὐτῶν προβάλλουν τὴν γλῶσσα, παρατηρώντας ὅτι τὰ περισσότερα πράγματα διατηροῦν τὰ Κρητικὰ τοὺς ὀνόματα. Καὶ προσθέτουν, ὅτι ἡ συγγένεια πού ἔχουν μὲ τοὺς Κρητες καὶ ἡ ἀγάπη τοὺς πρὸς αὐτοὺς ξεκινάει ἀπὸ τοὺς προγόνους τοὺς, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν παράδοση τίς μεταδιδάξουν συνεχῶς στοὺς μεταγενεστέρους. Καὶ πρὸς ἐπιβεβαίωση τῶν ἰσχυρισμῶν τοὺς ἔδειχναν καὶ ἐπιγραφές, τίς ὁποῖες, ἔλεγαν, χάραξε ὁ Ζεὺς, ὅταν ἔμενε ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους καὶ ἴδρυνε τὸν ναό. Ἡ χώρα εἶναι πλούσια σὲ μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ χαλκοῦ καὶ κασσιτέρου καὶ σιδήρου, ἐκ τῶν ὁποίων τίποτα δὲν ἐξάγεται ἐκ τῆς χώρας (ἢ ἐκ τῆς γῆς). Τὰ γράμματα πού χρησιμοποιήθηκαν ἦσαν τὰ “ἱερὰ”, ὅπως τὰ λένε οἱ Αἰγύπτιοι (δηλαδὴ τὰ ἱερογλυφικά τῆς Κρήτης).» Ἡ τοπογεωγραφικὴ ἀνάλυση τῆς περιοχῆς τῶν Παγχαίων νήσων καὶ ἡ σύγκρισή της μὲ τὴ σημερινή κατάσταση θὰ ἐρμηνευθῇ πιὸ κάτω.

Μία ἄλλη μαρτυρία κατὰ τὸν Διόδωρο (βιβλίον ΣΤ', σελ. 10) προέρχεται ἀπὸ

Σχήμα 1. Ὁ πλοὺς τοῦ Εὐνήμερου.

τὸν Εὐήμερο (330-240 π.Χ.) ἐκ τῆς Μεσσηνίας, φίλο τοῦ βασιλέως Κασσάνδρου, ποὺ ἔκανε μεγάλα ταξίδια γιὰ ὑποθέσεις τοῦ βασιλέως. Συνέγραψε τὴν «Ἱερὰν Ἀναγραφὴν», ὅπου μεταξὺ τῶν ἄλλων γράφει, ὅτι: «ταξίδεψε πρὸς νότον καὶ ἔφθασε στὸν (Ἰνδικὸ) ὠκεανό. Ξεκινώντας ἀπὸ τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβία τοῦ νότου (τὸ σημερινὸ Ὀμάν ἢ τὴν Ὑμένη) ταξίδεψε στὸν ὠκεανὸ ἐπὶ ἀρκετὲς ἡμέρες καὶ προσήγγισε στὰ νησιὰ τοῦ ἀνοικτοῦ πελάγους, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔνα ὀνομαζόταν Παγχαία, ὅπου εἶδε τοὺς κατοίκους τῆς, τοὺς Παγχαίους.» Καὶ πρὸ κάτω συμπληρώνει: «στὸ νησί ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ἀξιοθαύμαστα πράγματα, τόσο γιὰ τὴν παλαιότητά τους ὅσο καὶ γιὰ τὴν καλλιτεχνική τους ἐπεξεργασία. Ἐπίσης πάνω σ' ἓνα ψηλὸ λόφο θρίσκεται τὸ ἱερὸ τοῦ Τριφυλίου Διός. Μέσα σ' αὐτὸ ὑπάρχει χρυσὴ στήλη, ὅπου εἶναι γραμμένες μὲ γράμματα τῶν Παγχαίων οἱ πράξεις τοῦ Οὐρανοῦ, τοῦ Κρόνου καὶ τοῦ Διός.»

Καὶ ὁ Α. Σταγειρίτης στὸ βιβλίο Α' τῆς «Ὠγυγίας» (σελ. 24) συμπληρώνει: «Κατὰ τὸν Ἀραβικὸν ὠκεανὸν (ἐννοεῖ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν) ὁ Εὐήμερος ἔφθασεν εἰς τὴν νῆσον Παγχαίαν. Ἐκεῖ εἶδεν μεγάλας οἰκοδομὰς τῆς ἀρχαιότητος καὶ ἀρχαιοτάτους ναοὺς. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐνὸς λόφου ὑπῆρχεν ἱερὸν τοῦ Τριφυλίου Διός.» Τὸ σημαντικὸ τῆς παραγράφου αὐτῆς εἶναι, ὅτι ὁ Εὐήμερος ταξίδεψε, προφανῶς μὲ πλοῖο, γι' ἀρκετὲς ἡμέρες, γιὰ νὰ πάη ἀπὸ τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβία (τὸ σημερινὸ Ὀμάν ἢ τὴν Ὑμένη) στὰ νησιὰ τῶν Παγχαίων. Τὸ πόσες ἡμέρες ταξίδεψε δυστυχῶς εἶναι ἄγνωστο.

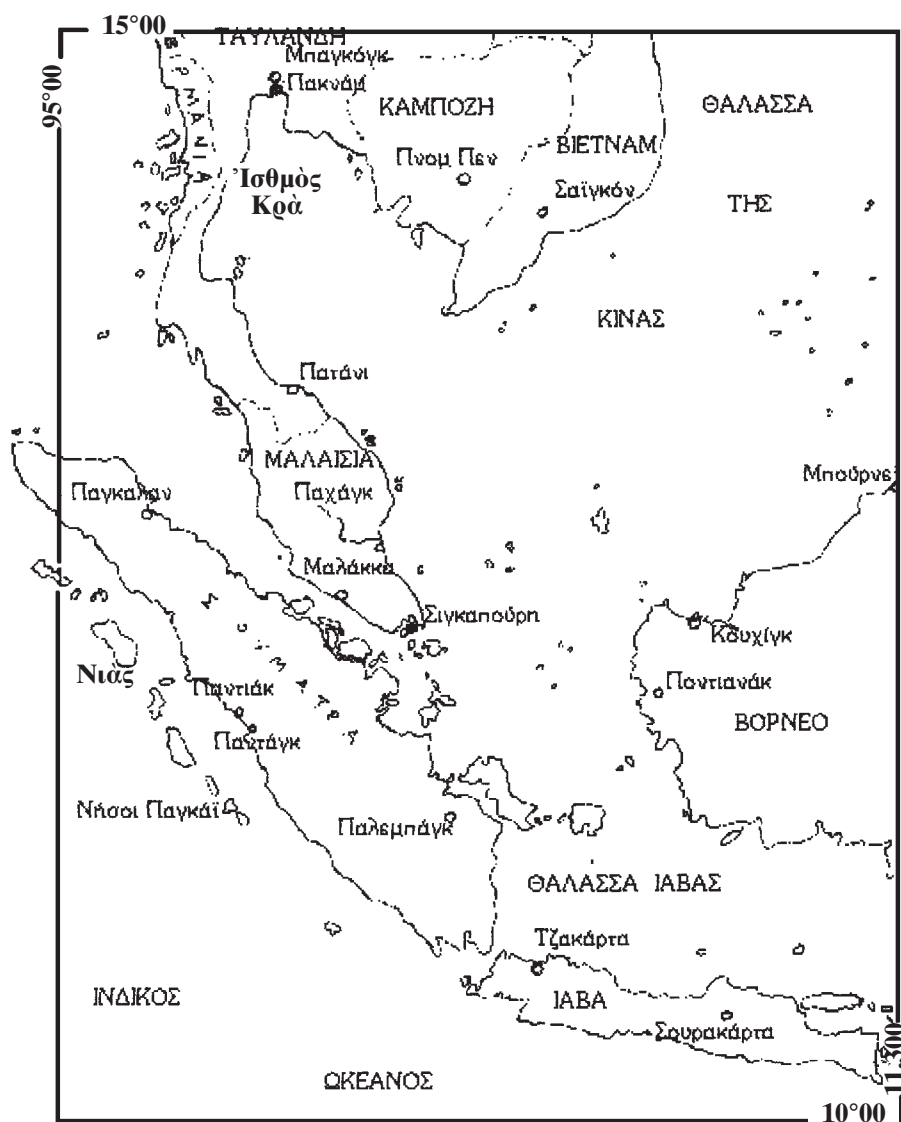
Ἄν ὁμως γίνῃ ἓνας ἀνάλογος ὑπολογισμὸς τῆς ἀποστάσεως ποὺ ἀντιστοιχοῦν οἱ 35° γεωγραφικοῦ μήκους, οἱ ὁποῖες χωρίζουν τὸ ἀνατολικὸ ἄκρο τῆς σημερινῆς Ἀραβίας ἀπὸ τὸ νησί τῆς Παγχαίας (ἢ Σουμάτρας), δηλ. 35° X 110 χιλμ. = 3.850 χιλμ., καὶ ἂν υἱοθετηθῇ μία μέση ταχύτητα πλεύσεως τῶν πλοίων τοῦ 300 π.Χ. 10 χιλιομέτρων τὴν ὥρα, ἡ διαδρομὴ θὰ ἐχρειάζετο 16-18 ἡμέρες, ὅσες μπορεῖ νὰ ἦσαν οἱ «ἀρκετὲς» τοῦ Εὐήμερου.

2. ΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΩΝ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ, ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ, ΕΥΣΕΒΙΟΥ κ.λπ.

Ὁ Πλούταρχος στὸ ἔργο του «Περὶ Ἰσίδος καὶ Ὀσίριδος» (μετ. Α. Φιλιππίδου, ἐκδ. Πάπυρος 1975, σελ. 68) γράφει: «μεγάλες πόρτες ἀνοίγονται στὸν ἄθεο λαό, ὅταν ἐξανθρωπίζονται τὰ θεῖα, ἀπὸ τίς ἀπάτες τοῦ Εὐήμερου τοῦ Μεσσηνίου, ὁ ὁποῖος ὅλους τοὺς νομιζομένους θεοὺς τοὺς διαγράφει καὶ τοὺς ἀποδίδει σὲ ὀνόματα στρατηγῶν, ναυάρχων καὶ βασιλέων ποὺ ὑπῆρξαν παλιά, ἀναγεγραμμένα μὲ χρυσὰ γράμματα στὸν Παγχόντα (στὴν Παγχαία), τοὺς ὁποῖους Παγχόντες (Παγχαίους) κανεῖς, οὔτε δάρδαρος οὔτε Ἑλληνας, ἀλλὰ μόνος του ὁ Εὐήμερος, ὅπως φαίνεται, πλεύσας συνάντησε τοὺς ἀνύπαρκτους Παγχαίους καὶ Τριφύλους.»

Ὁ Ἡρόδοτος στὸ Γ' βιβλίο του (παρ. 106) δεδαιώνει, ὅτι ἡ Ἰνδικὴ ἦταν ἡ τελευταία πρὸς ἀνατολὰς κατοικημένη χώρα, ὅπου κανένας Ἑλληνας συγγραφέας δὲν ἔφθασε πρὶν ἀπὸ τὸν Μέγα Ἀλέξανδρο. Ἄρα κανεῖς δὲν γνώριζε, ποιοὶ λαοὶ ζοῦσαν ἀνατολικώτερα καὶ νοτιώτερα τῶν Ἰνδιῶν.

Ὁ Εὐσέβιος στὸ ἔργο του «Προπαρασκευὴ Εὐαγγελίων» (ἐκδ. Λειψίας 1913, 2.2.54) γιὰ τὸ ἴδιο θέμα λέγει: «Περὶ δὲ τῶν ἐπιγείων θεῶν πολλὰ καὶ ποικίλα

Σχήμα 1. Χάρτης των Παγχαίων Νήσων του Ευημέρου.

έχουν διατηρηθῇ ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς καὶ τοὺς μυθογράφους. Ἐκ τῶν ἱστορικῶν ὁ Εὐήμερος ἔγραψε τὴν “Ἱερὰν Ἀναγραφὴν”. Ὁ Εὐήμερος ἐκπλεύσας ἀπὸ τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν ἔκανε ἓνα ταξίδι πολλῶν ἡμερῶν καὶ ἔφθασε στὰ νησιὰ τοῦ Πελάγους. Ἐνα ἐκ τούτων ὠνομάζετο Παγχαία, στὸ ὁποῖο εἶδε τοὺς κατοικοῦντες σ’ αὐτὸ Παγχαίους διαφορετικούς στὴν εὐσέβεια καὶ τιμῶντες τοὺς θεοὺς μὲ μεγαλοπρεπεῖς θυσίαι καὶ ἀξιόλογα ἀναθήματα ἀργυρὰ καὶ χρυσᾶ. Κοντὰ στὸ ἱερὸ νησὶ τῶν θεῶν ὑπάρχουν καὶ ἄλλα πολλὰ θαυμαζόμενα καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν πολυτεχνία τῶν κατασκευῶν, περὶ τῶν ὁποίων γράψαμε. Σὲ αὐτό, σὲ ὑψηλὸ λόφο, ὑπάρχει τὸ ἱερὸν τοῦ Τριφυλίου Διὸς ἰδρυμένο ὑπὸ αὐτοῦ, ὅταν βασιλεύει ὅλης τῆς οἰκουμένης, εὐρισκόμενος μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Σὲ αὐτὸ τὸ ἱερὸ ὑπάρχει χρυσὴ στήλη, στὴν ὁποία μὲ κεφαλαῖα γράμματα τῶν Παγχαίων εἶναι γραμμένες οἱ πράξεις τοῦ Οὐρανοῦ, τοῦ Κρόνου καὶ τοῦ Διὸς.» Ὁ Εὐσέβιος, ἐνῶ κατὰ κανόνα ἀποκηρύσσει καὶ κατακρίνει κάθε τι ἀρχαιοελληνικό, διασφίξει μὲ λίγα λόγια τὴν παράδοση τοῦ Εὐήμερου γιὰ τὰ νησιὰ τῶν Παγχαίων, ποὺ σημαίνει ὅτι ἡ παράδοση διετηρεῖτο μέχρι τῆς ἐποχῆς του.

Ἡ κατὰληξη περνáει στὸν Στράβωνα, ὁ ὁποῖος στὰ «Γεωγραφικά» του (μετ. Α. Ἀρβανιτοπούλου, ἐκδ. Πάπυρος 1975, τόμος Α΄, σελ. 349) γράφει: «Ὁ Ἑρατοσθένης (276-195 π.Χ.) λέγει, ὅτι εἶναι πολὺ προτιμώτερο νὰ πιστέψῃ κανεὶς τὸν Μεσσήνιο (Εὐήμερο) παρὰ τὸν Πυθέα. Ὁ Εὐήμερος λέγει, ὅτι ἔπλευσε μόνον σὲ μία χώρα, τὴν Παγχαία. Ἐνῶ ὁ Πυθέας λέγει, ὅτι εἶδεν ὁ ἴδιος ἕως τὰ πέρατα τοῦ κόσμου ὁλόκληρη τὴν δόρυα πλευρὰ τῆς Εὐρώπης (πρᾶγμα ἀπίστευτο).»

Καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἑρατοσθένης ἔζησε πιὸ κοντὰ στὰ χρόνια τοῦ Εὐήμερου, θεωρεῖται πλέον πειστικός, δεδομένου ὅτι τὰ ἴδια λέγει καὶ ὁ Πολύβιος στὴν «Ἱστορία» του (βιβ. 34, παρ. 5). Ὅποτε ἀκολουθώντας τὰ δεδομένα τοῦ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτη εἶναι δυνατόν σήμερα μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς χάρτη νὰ ἐπιχειρηθῇ ἡ ἀναπαράσταση τοῦ ταξιδιοῦ καὶ ἡ περιγραφή τῶν νήσων τῶν Παγχαίων, ὅπως φαίνεται στὸ **Σχῆμα 1**.

3. Η ΤΟΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΑΓΧΑΙΑΣ

Στὰ προηγούμενα καταχωρίσθηκαν οἱ ἀναφορὲς τῶν ἀρχαίων συγγραφέων περὶ τοῦ ἀποικισμού τῶν νησιῶν τῆς Παγχαίας, ἐκ τῶν ὁποίων καταδεικνύεται ἡ σχετικὴ διαφοροποίηση ἑνὸς ἐκάστου στὴ μεταβίβαση τῆς διατηρούμενης ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες παραδόσεως.

Στὴν ἀνατολικὴ καὶ στὴ νότια πλευρὰ τοῦ νοτίου Ἀραβίας (στὸ σημερινὸ Ὅμαν) ἐκτείνεται ὁ Ἰνδικὸς ὠκεανὸς καὶ στὴ συνέχεια τούτου ἡ θάλασσα τῆς Κίνας καὶ στὴ συνέχεια ὁ Εἰρηνικὸς ὠκεανός, ὅπως δείχνει ὁ χάρτης τοῦ **Σχήματος 1**. Ὑστερα ἀπὸ ἓνα ταξίδι ἀρκετῶν ἡμερῶν κατὰ τὸν Διόδωρο ἢ πολλῶν κατὰ τὸν Εὐσέβιο ἢ 16-18 ἡμερῶν, ὡς ὑπολογίσθηκε πιὸ πάνω, ὁ Εὐήμερος συνάντησε «τὰ πάρα πολλὰ νησιὰ τῶν Παγχαίων». Τὰ πάρα πολλὰ νησιὰ, ὅπως εἶναι γνωστό, ὑπάρχουν στὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανό, καὶ ὁ ἐντοπισμὸς τῆς σημερινῆς Πολυνησίας ἀρχίζει ἀπὸ τὰ πρῶτα νησιὰ τῆς Ἰνδονησίας, ποὺ

συναντάει κανείς όταν έρχεται εκ δυσμών: είναι ή Σουμάτρα και τὰ γύρωθεν αὐτῆς νησάκια, ή χειρόνησος τῆς Μαλάκκας ή Μάλαισίας (πὺν ὁμοιάζει καὶ μὲ νησί), τὸ Βόρνεο, ή Ἰάβα κ.λπ., ὅπως φαίνεται στὸ χάρτη τοῦ **Σχήματος 2**. Ἐκτὸς τούτων στὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Σουμάτρας ὑπάρχουν 13 νησιά, καὶ μπορεῖ κάποιο ἐξ αὐτῶν νὰ εἶναι τὸ ἱερὸ νησί πὺν συνάντησε ὁ Εὐήμερος.

Σημειωτέον, ὅτι ἓνα ὀνομάζεται Νιάς, ἐνῶ δύο ἐξ αὐτῶν φέρουν τὸ ὄνομα Παγκαί (ή Παγκαί, ή Παγχαί), ὅπως δείχνει καὶ ὁ χάρτης τοῦ **Σχήματος 2**. Καὶ ἀκόμη μεταξὺ Μαλάκκας - Σουμάτρας - Ἰάβας καὶ Βόρνεο ὑπάρχουν ἄλλα 38 περίπου νησιά καὶ νησίδες, πὺν συμπληρώνουν «τὰ πάρα πολλά» τοῦ Εὐήμερου. Γιατί εἶναι ἀδύνατο, ἐὰν δὲν εἶδε προσωπικὰ τὴν γεωγραφικὴ κατάσταση τοῦ χώρου, νὰ καταγράψῃ τὰ προηγούμενα ἀποδεικτικὰ γεωγραφικὰ στοιχεῖα, ἀφοῦ κανεὶς ἄλλος προηγούμενος συγγραφέας δὲν εἶχε ἔως τότε καταγράψῃ παρόμοιες πληροφορίες.

Ἡ σημερινή πραγματικότητα, ὅπως γράφει ή «Παγκόσμια Λαογραφικὴ καὶ Γεωγραφικὴ Ἑγκυκλοπαίδεια» (σελ. 283), ἔχει ὡς ἑξῆς: «*Τὸ ἀρχιπέλαγος τῆς Ἰνδονησίας, τὸ ὁποῖον ἀπλώνεται μεταξὺ τῶν παραλλήλων 6° Βόρειο πλάτος καὶ 16° Νότιο πλάτος, ἀποτελεῖται συνολικὰ ἀπὸ 3.000 περίπου νησιά. Ἐξ αὐτῶν πέντε εἶναι πολὺ μεγάλα, ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τῆς γῆς, ὅπως ή Νέα Γουϊνέα, ή Κελέδη, τὸ Βόρνεο, ή Ἰάβα καὶ ή Σουμάτρα (κατατασσόμενα ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς).*» Ὁ Εὐήμερος ἐρχόμενος ἐκ δυσμῶν ξεχώρισε τὰ τρία πρῶτα ἦτοι τὴν Νιάδα, τὸ «ἱερὸ νησί», τὴν Σουμάτρα, τὴν Μαλάκκα, τὴν ὁποία ἐξέλαβε κατὰ λάθος γιὰ νησί καὶ τὸ Βόρνεο· ή τὴν Νιάδα, τὴν Σουμάτρα, τὴν Ἰάβα καὶ τὸ Βόρνεο. Ἡ Κελέδη, εὐρισκόμενη ἀνατολικὰ τοῦ Βόρνεο, δὲν φαινόταν, ὅπως καὶ ή Νέα Γουϊνέα.

Ἐὰν ἀφαιρεθῇ ή Μαλάκκα (Μάλαισία), τότε ὁ Εὐήμερος ἀναφέρεται στὰ τρία πρῶτα νησιά πὺν συναντάει κανεὶς ἐρχόμενος ἐκ δυσμῶν, πὺν εἶναι ή Νιάδα, ή Σουμάτρα καὶ ή Ἰάβα ή τὸ Βόρνεο.

Δὲν ἀποκλείεται ὁμως νὰ ἀναφέρεται στὰ νησιά Μπάμπι, Νιάς, Παγκαί, πὺν βρίσκονται νοτιοδυτικὰ τῆς Σουμάτρας καὶ ἀποτελοῦν τὸ σύμπλεγμα τῶν νησιῶν τῶν Παγχαίων μαζὶ μὲ τὴν Σουμάτρα. Προξενεῖ μεγάλη ἐντύπωση, ὅτι μερικὰ σημερινὰ τοπωνύμια τῆς περιοχῆς ἔχουν μία ἡχητικὴ συγγένεια προφορᾶς μὲ τὴν Παγκαία, ὅπως ή περιοχὴ Παχάγκ τῆς Μάλαισίας. Ἐπίσης τὰ τοπωνύμια Πανγκαλάν (Πάγκαλον), Πάντιαγκ καὶ Παντάγκ τῆς Σουμάτρας, καθὼς καὶ τὰ νησιά Παγκαῖ (ή Παγκαί ή Παγχαί), πὺν ἀναφέρθηκαν καὶ πιὸ πάνω. Τὸ ἐρώτημα εἶναι, μήπως ή Σουμάτρα τότε εἶχε ἄλλο ὄνομα ἐκτὸς ἀπὸ Παγχαία, π.χ Σουμαίρ ή Σουμέρ ή Σουμέρα ή κάτι παρόμοιο;

Ἡ ἀναφερόμενη πληροφορία περὶ τῆς ὁρατότητος τῆς Ἰνδίας ἀπὸ ἓνα ὄρος τῆς δεύτερης νήσου, πιθανῶς τῆς Μάλαισίας ή τῆς Σουμάτρας, δὲν εὐσταθεῖ, διότι ή ἀπόσταση ἀπὸ τὴν Ἰνδία ξεπερνάει τὰ ὅρια ὑπολογισμοῦ τῆς ἀμοιβαίας ὁρατότητας μεταξὺ δύο σημείων. Ἄρα ή πληροφορία εἶναι λανθασμένη.

Σὲ κάποιο ἀπὸ αὐτὰ τὰ νησιά, καὶ μὲ πρώτη προτίμηση τὴ σημερινή Σουμάτρα ή Παγχαία τότε, πὺν πρέπει νὰ ἦταν τὸ «μεγάλον νησί» τοῦ

Ευήμερου, ἐπῆγε ὁ Ζεὺς ὁρμώμενος ἀπὸ τὴν Κρήτη διὰ μέσου τοῦ ὑπάρχοντος τότε πορθμοῦ τοῦ Σουέζ, συνοδευόμενος ἀπὸ ἄνδρες τῶν τριῶν φυλῶν τῆς Κρήτης (Κουρήτες, Κορύβαντες ἢ Καβείρους καὶ Ἰδαίους Δακτύλους). Οἱ κάτοικοι τῶν νησιῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων γύρω χωρῶν ἢ νησιῶν, ἀποτελοῦντο ἐξ αὐτοχθόνων καὶ μεταναστῶν. Οἱ αὐτόχθονες ἦσαν οἱ Παγχαῖοι καὶ οἱ Ὠκεανίτες, ὄνομα ποὺ ταιριάζει ἀπόλυτα μὲ τὸ χῶρο τῆς περιοχῆς, ἀπὸ τὸν ὠκεανό. Οἱ μετανάστες προήρχοντο ἀπὸ τὴν Ἰνδία καὶ τὴν Σκυθία, ποὺ ἐκτείνονταν πρὸς βορρᾶν τῆς Ἰνδίας. Σὲ ἓνα ἄλλο σημεῖο γίνεται ἀναφορὰ καὶ γιὰ μία ἄλλη φυλὴ, τῶν Δῶων (τῶν Δίων, ἐκ τοῦ Διός;). Ἀλλὰ κατὰ τὸ Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν «Ἥλιος», τόμος «Οἱ Λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς» (σελ. 596), ζοῦσαν καὶ μερικὲς μικρὲς φυλές, ὅπως τῶν Κουρίντσι, Λεμπόνγκ, Γκάζος καὶ Ἄλας. Ἡ φυλὴ τῶν Κουρίντσι ἔχει προφανῆ ἠχητικὴ συγγένεια προφορᾶς μὲ τοὺς Κουρήτες τῆς Κρήτης. Ἐπίσης οἱ φυλές Γκάζος καὶ Ἄλας συγγενεύουν μὲ ἐλληνικὲς λέξεις. Σ' αὐτὰ ἡ «Παγκόσμια Ἐγκυκλοπαίδεια Νέων» τῆς πρώην ΕΣΣΔ (τόμος «Γῆ», σελ. 357 καὶ 433, ἐκδ. Γ. Γιαννίκος 1961) συμπληρώνει: «*Στὰ δασωμένα ὄροπέδια τῆς Σουμάτρας ζοῦσαν οἰνομαδικὲς φυλές Μπατάκι, Ἄλα, Γκαντζοῦ, Ἀτσίν καὶ Σακάι, ποὺ δὲν ξέρανε οὔτε τὸν χαλκὸ οὔτε τὸν προῦντζο οὔτε τὸ σίδερο. Μὴ μπορῶντας νὰ καλλιεργήσουν τὴ γῆ, ζοῦσαν ἀπὸ τὸ κυνήγι καὶ τὸ μάζωμα τῶν αὐτοφυῶν καρποφόρων.*» Τοῦτο ἀποτελεῖ σαφὲς ἀποδεικτικὸ στοιχεῖο γιὰ ὑπαρξὴ ἀνθρώπων ποὺ ζοῦσαν κατὰ τὴν Παλαιολιθικὴ ἢ Μεσο-παλαιολιθικὴ ἐποχὴ (10.000-8.000 π.Χ.), τῶν κυνηγῶν καὶ τῶν συλλεκτῶν τῆς τροφῆς, πρὶν ἀνακαλυφθοῦν τὰ μέταλλα.

Ἡ τρίτη φυλὴ τῶν μεταναστῶν ἦσαν οἱ Κρήτες. Σ' αὐτὸ τὸ νησί κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ευήμερου ὑπάρχει μία ἀξιόλογη πόλη, ποὺ λέγεται Πανάρα (ἐκ τοῦ *Πᾶν - ἀρά* ἢ *ἀρή* (Πανευχή ἢ Πανπροσευχή;) καὶ οἱ κάτοικοί της ὠνομάζοντο «Ἰκέτες τοῦ Τριφυλίου Διός», πρᾶγμα ποὺ σημαίνει, ὅτι οἱ Κρήτες ἐπιβλήθηκαν ἐπὶ τῶν αὐτοχθόνων καὶ τῶν ἄλλων κατοίκων τῆς περιοχῆς.

Τὸ ἐπίθετο «*Τριφύλιος Ζεύς*» δὲν συγκαταλέγεται στὰ 265 τοιαῦτα ποὺ καταχωρίζει ὁ Α. Σταγειρίτης στὴν «Ὠγυγία» του (τόμος Ε', σελ. 81-82) οὔτε στὸ Ἑλληνικὸ Πάνθεον. Κατὰ συνέπειαν εἶναι τοπικὸ ἐπίθετο τῆς Παγχαίας, καὶ ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὴ λέξη *τρίφυλος* (Ἡρόδοτος, Δ' 161) καὶ σημαίνει τρεῖς φυλές ἀνθρώπων, ποὺ ἀκολούθησαν τὸν Δία ἀπὸ τὴν Κρήτη καὶ ἦσαν οἱ Κουρήτες, οἱ Κορύβαντες ἢ Κάβειροι καὶ οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι.

Σὲ ἀπόσταση 60 σταδίων ἀπὸ τὴν Πανάρα (60 στάδια X 185 μ. = 11.000 μ.) ὑπῆρχε τὸ ἱερὸ τοῦ Τριφυλίου Διός σὲ ἓναν ἐπίπεδο χῶρο, θαυμαστὸ γιὰ τὴν ἀρχαιότητά του, τὴν πολυτέλεια τῆς κατασκευῆς καὶ τὴν ἐξυπνὴ ἐπιλογὴ τοῦ τόπου. Μετὰ τὸ χῶρο τοῦ ἱεροῦ ὑπάρχει ἓνα ὄρος ὑψηλό, ἀφιερωμένο στοὺς θεούς, καὶ ὠνομάζεται «Θρόνος τοῦ Οὐρανοῦ», διότι κατὰ τὴν ὑπάρχουσα παράδοση ὁ Οὐρανός, ὅταν ἦταν βασιλιάς τῆς οἰκουμένης, τοῦ ἄρесе νὰ μένη σὲ αὐτὸ τὸ μέρος. Ἀργότερα ὠνομάστηκε «Τριφύλιος Ὀλυμπος», γιὰ τὴν οἱ κάτοικοι προήρχοντο ἀπὸ τρεῖς ἔθνη, τοὺς Παγχαίους, τοὺς Ὠκεανίτες καὶ τοὺς Κρήτες ἢ τρεῖς φυλές τρεῖς προερχόμενες ἀπὸ τὴν Κρήτη. Μετὰ ἀπὸ τὸ ὄρος

τοῦτο, κατὰ τὴν ὑπόλοιπη χώρα τῆς Παγγαίας, λένε ὅτι ὑπάρχουν πολλά ζῶα, ὅπως ἐλέφαντες καὶ λιοντάρια, λεοπαρδάλεις καὶ δορκάδες καὶ πολλά ἄλλα θηρία μὲ διαφορετικὲς ὄψεις καὶ θαυμαστά στὴ δύναμη. Τὰ ἴδια ζῶα ὑπάρχουν καὶ σήμερα στὶς περιοχὲς τῆς Μαλαισίας καὶ τῆς Ἰνδονησίας. Ἐπίσης οἱ πεδιάδες εἶναι κατάφυτες ἀπὸ ὑψηλὰ δένδρα ὅλων τῶν εἰδῶν, περιβόλια καὶ λειβάδια μὲ πλούσια τροπικὴ βλάστηση, ὅπως συμβαίνει καὶ σήμερα στὶς παραπάνω περιοχὲς. Ὑπάρχουν ἀκόμη τρεῖς ἀξιόλογες πόλεις, ποὺ ὀνομάζονται Ὑρακία, Δαλὶς καὶ Ὁκεανίς. Ἡ χώρα εἶναι πλούσια σὲ μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, κασσιτέρου καὶ σιδήρου, τὰ ὅποια ὑπάρχουν καὶ σήμερα, ἀλλὰ τότε τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτὰ δὲν ἐπιτρεπόταν νὰ ἐξαχθῇ ἔξω ἀπὸ τὸ νησί ἢ ἀπὸ τὸ χῶμα τῆς γῆς, ἐπειδὴ οἱ ἰθαγενεῖς φυλὲς δὲν γνώριζαν τὴν κατεργασία τους. Καιρὸς ἦταν νὰ τὴν μάθουν ἀπὸ τοὺς Κρητες, ἀφοῦ αὐτοὶ εἶχαν ἀνακαλύψει τὰ μέταλλα καὶ τὴν κατεργασία τους πρὶν ἀπὸ τὸ ἔτος 7.350 μ.Χ., ὅπως ἀναλύεται στὴ σελ. 215 τοῦ βιβλίου μου «Ἡ Ἀναχρονολόγησις τῆς Προϊστορίας», ἔκδ. «Δαυλὸς» 1999.

4. ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ

Ἀνθρωπολογικὰ οἱ Μαλαῖσιοι κατέλαβαν μία ἰδιαίτερη θέση καὶ ἀποτελέσαν μίαν ὅλως ξεχωριστὴ φυλὴν ἀνθρώπων, ὅπως τοὺς κατέταξεν ὁ διάσημος ἀνθρωπολόγος Μπλούμενμπαχ, χωρὶς νὰ δώσῃ χρωματικὸ χαρακτηρισμό, ὅπως γράφει ἡ Παγκόσμια Λαογραφικὴ καὶ Γεωγραφικὴ Ἑγκυκλοπαίδεια (σελ. 127). Καὶ συνεχίζει πρὸς κάτω: «*Εἶναι μία φυλὴ μικροσώμων μελαχροινῶν ἀνθρώπων μὲ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά, ποὺ δὲν μοιάζουν μὲ τὰ ἀσιατικὰ οὔτε μὲ τὰ νεγροειδῆ, ἀλλὰ τείνουν πρὸς ἀμφοτέρωτα.*» Ἐπὶ αὐτοῦ ἡ «Ἱστορία τῆς Ἀνθρωπότητος τῆς Unesco» (ἔκδ. Χ. Τεγόπουλος - Ν. Νίκας 1970, σελ. 70) γράφει: «*Ἡ ἔκτη καὶ τελευταία ἀπὸ τὶς φυλετικὲς ομάδες εἶναι ἡ Πολυνησιακὴ καὶ Μικρονησιακὴ. Οἱ περισσότεροι εἶναι μετρίου ἀναστήματος, ἀλλὰ ὑπάρχει μία γενεαλογικὴ σειρὰ μὲ ἐξαιρετικὰ ὑψηλὸ ἀνάστημα. Ὁ ὥραϊος αὐτὸς τύπος προήλθε πιθανῶς ἀπὸ μία ἐπιμειξία μογγολοειδῶν λαῶν μὲ ντόπιο αὐστραλοειδῆ στοιχεῖο ἢ μὲ ὁμοίους πρὸς τοὺς κατοίκους Ἐνοῦ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, τῶν Φιλιππίνων καὶ ἄλλων νησιῶν, ποὺ θρῖσκονται στὰ ἀνοικτὰ τῶν Ἀσιατικῶν ἀκτῶν τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ.*»

Ὁ δρ P. Bosch - Gimpera σημειώνει, ὅτι πολλοὶ συγγραφεῖς περιλαμβάνουν τοὺς Πολυνησίους στὶς Εὐρωποειδεῖς φυλές, ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ E. V. Eicktedt στὸ βιβλίο του «Τὸ Βιοδυναμικὸ τῶν Εὐρωποειδῶν» (ἔκδ. Istoria Mundi, Berne 1952, σελ. 115-134).

Τὸ Ἑγκ. Λεξ. «Ἡλιος» (τόμος I, σελ. 574) ἀναφέρει, ὅτι: «*Οἱ Νεομαλαῖοι ἢ οἱ κυρίως Μαλαῖοι, ποὺ ζοῦν εἰς τὴν Μαλαισίαν ἀπὸ τὰ παράλια τῆς Μαλάκκας μέχρι τοῦ ἰσμοῦ τοῦ Κρά, εἶναι μειονότης πολὺ ἀναμεμιγμένη, μάλιστα μετὰ παλαιοευρωπαίων (λευκῶν) ἀποίκων.*» Καὶ συνεχίζει πρὸς κάτω: «*Ὁ Παλαιὸς πλοίαρχος τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ Κολαΐτης ἀπὸ τὴν Ἰθάκην, ἐκτελέσας τὸν περίπλουν τῆς γῆς, εἰς εἰδικὸν τευχίδιον γράφει, ὅτι εἰς τὸ μεγαλύτερον νησί τῶν Φιλιππίνων, εἰς τὴν βορεινὴν Λουσόν, ὑπάρχει ἀπομονωμένη φυλὴ λευκῶν*

ἀγνώστων, ἀλλὰ παναρχαίας προελεύσεως καὶ ἐγκαταστάσεως. Ἀπόδειξις, ὅτι κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους εἶχαν εἰσχωρήσει μέχρις ἐκεῖ ομάδες λευκῶν.» Ὁ A. Montagu στὸ βιβλίο του «Man: His first million years» (ἐκδ. Mentor Books, 1960, σελ. 84) σημειώνει: «ὑπάρχουν πολλές κατατάξεις τῶν φυλῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Πρέπει ὅμως νὰ ὑπενθυμίζεται, ὅτι ὅλες οἱ κατατάξεις εἶναι αὐθαίρετες καὶ ἀνὰ πᾶσα στιγμήν χρήζουν τροποποιήσεως.» Ἐκ τῶν στοιχείων αὐτῶν προκύπτει μία σύγχυση γιὰ τὴν ἀνθρωπολογικὴ κατάταξη τῶν λαῶν τῆς περιοχῆς, ὅπου, ὅπως ὑποστηρίζουν πολλοὶ ἐπιστήμονες, συνέβησαν παρὰ πολλές καὶ συνεχεῖς ἀναμίξεις. Ἡ ἐπιγραμματικὴ λύση τοῦ θέματος παρέχεται ἀπὸ τὸν καθηγητὴ I. Γ. Κούμαρη (Ἑγκ. Λεξ. «Ἡλιος», τόμος «Οἱ Λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς», σελ. 586): «Ἰνδονήσιοι ὀνομάζονται οἱ κάτοικοι τῶν νήσων τοῦ Μαλαϊκοῦ Ἀρχιπελάγους ἢ τοῦ Ἰνδικοῦ Ἀρχιπελάγους ἢ τῆς Ἰνδονησίας ἢ τῆς Μαλαισίας. Εἰδικῶς τὰ πρὸς τὴ δύσιν νησιὰ Σουμάτρα, Βόρνεο, Ἰάβα καὶ Φιλιππῖναι συνδέονται πέραν τῶν ἄλλων καὶ ἀνθρωπολογικῶς μὲ τὴν Μαλαϊκὴν χερσόνησον. Οἱ Ἰνδονήσιοι εἶναι διαφορετικὴ φυλὴ τῶν Μαλαίων μὲ κυρίους ἐκπροσώπους τοὺς Νεαγνάκ (Βόρνεο), Μπατάκ (Σουμάτρα) κ.λπ. Κύρια χαρακτηριστικὰ τῶν Ἰνδονησίων εἶναι τὸ μέσον ἀνάστημα, ἡ χαρακτηριστικὴ **δολιχοκεφαλία** (σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν βραχυκεφαλία τῶν Μαλαίων), τὸ ὠσειδὲς πρόσωπον, ἡ λεπτὴ μύτη, ἡ εὐθύτης καὶ τὸ μαῦρον χρῶμα τῶν τριχῶν καὶ τὸ μελαχροινὸν χρῶμα τοῦ δέρματος (σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ ἐλαιῶδες τῶν Μαλαίων).

Ἡ φυλὴ αὕτη φέρει ἀποδεδειγμένη ἐπίδραση παλαιοευρωπαϊκῶν λευκῶν ἀποίκων, ὅπως λέγει πιὸ πάνω ἡ Π.Λ. καὶ Γ. Ἑγκ., ὁ δρ. P. Bosch - Gimpera καὶ ὁ πλοίαρχος Κολαΐτης. Αὐτοὶ οἱ ἄποικοι προσδιορίζονται ἀπὸ τὸν Διόδωρο καὶ τὸν Εὐήμερο, καὶ δὲν εἶναι ἄλλοι ἀπὸ τοὺς Κρήτες τῆς ἐποχῆς τοῦ 8.000 πρὸ Χριστοῦ, ὅπως ἀναλύεται καὶ πιὸ κάτω.

Αὕτη εἶναι ἡ τοπογεωγραφικὴ καὶ ἡ ἀνθρωπολογικὴ περιγραφὴ τῶν νησιῶν τῶν Παγχαίων, ὅπως τὴν μεταφέρουν στὸ σήμερα, στὸ ἔτος 2001 μ.Χ., ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχαῖοι Ἑλληνες συγγραφεῖς, πού ἀναφέρθηκαν πιὸ πάνω, καὶ ἀνάγονται κατὰ βάση στὸ ἔτος 300 περίπου πρὸ Χριστοῦ, ὅταν ζοῦσε ὁ Εὐήμερος. Ἐκεῖ τότε εἶδε τέσσαρες πόλεις μὲ μεγάλες οἰκοδομὲς καὶ ἀρχαιοτάτους ναοὺς. Ἡ τοπογεωγραφικὴ σύγκριση τῶν ἀνωτέρω στοιχείων μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα τῶν νησιῶν τῶν τροπικῶν περιοχῶν, ὅπως εἶναι ἡ Σουμάτρα, ἡ χερσόνησος τῆς Μαλάκκας, ἡ Ἰάβα, τὸ Βόρνεο καὶ ἡ γύρω εὐρεῖα νησιωτικὴ περιοχή τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, δὲν ἀφήνει περιθώρια ἀμφιβολιῶν γιὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Εὐήμερου.

Τὸ ἐρώτημα εἶναι, σὲ ποιά ἐποχὴ ἀνάγονται τὰ ὑπόλοιπα στοιχεῖα τῶν ἀρχαίων, πού ἔχουν σχέση μὲ τὰ «μυθολογούμενα τῶν ἱερέων» περὶ τῶν νησιῶν τῶν Παγχαίων, δηλαδὴ μὲ «τὰ δεδομένα πού ἔχουν προϊστορικὴ σημασία.»

Κων. Β. Κουτρουβέλης

Ταξίαρχος Γεωγραφικῆς Ὑπηρε. Στρατοῦ

[Σὲ ἐπόμενο τεῦχος: Ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ γραφὴ τῆς Κρήτης στὴν Παγχαία.]

Μόνο τὸ ἐλεύθερο ἄτομο, ποτὲ ἢ ὀργάνωση

“Όταν ἡ διεθνὴς προπαγάνδα συναντιέται μὲ τοὺς ἡμιμαθεῖς τῆς σήμερον, τοὺς ὁποίους ἡ ἴδια διαμόρφωσε καὶ τροφοδοτεῖ, αὐτοὶ σάν κυνηγημένα πουλιὰ συνωθοῦνται στὴ μόδα τῆς θολοκουλτούρας· καταπίνουν ὅ,τι τοὺς σερβίρουν, γιατί δὲν ἔχουν ἐνημέρωση καὶ διασταυρωτικὴ κρίση, ποὺ θὰ τοὺς ἔκανε εὐκόλα νὰ σταθοῦν στὰ πόδια τους.

Λένε: ‘Ο πολιτισμὸς ἔρχεται ἐξ Ἀνατολῶν! Ἀκόμα ὅμως μέχρι σήμερα ἡ κοινωνικὴ, πνευματικὴ καὶ θρησκευτικὴ κατάσταση τῆς Ἀνατολῆς μόνο θυμηδία γεννᾷ. Ἐχει στοιχεῖα μεταφυσικά, δὲν ἔχει τὴ δόση τῆς Φύσης που εἶχε Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα. Τὸ Ἰουδαϊκὸ πνεῦμα μὲ τὴν ἀλυσίδα του: μεσαίωνας, καπιταλισμὸς, μαρξισμὸς, σοσιαλισμὸς, πλανηταρχία ἔρχεται σὲ σκοταδιστικὴ σύγκρουση μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα. Ἀπὸ πολιτικὴ ἄποψη ἓνας Περικλῆς μὲ τὴν Ἀθηναϊκὴ Δημοκρατία μὲ ποιούς νὰ συγκριθῇ; Οἱ καταπληκτικὲς θεότητες τῆς Ἀρχαιότητος θὰ συγκριθοῦν μὲ τὸν Γιαχβέ; Ὁ Ἀπόλλων, ἡ Ἀθηνᾶ, ὁ Δίας, ἡ Ἀφροδίτη – καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ποιοί; Οἱ ἄγιοι ἢ οἱ ἀνώμαλοι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης; Ὁχι, ἂς ἔρθουν νὰ σταθοῦν μπροστά τους. Ἀλλωστε οἱ θεότητες στὴν Ἀρχαιότητα περνοῦσαν μέσα ἀπὸ τὴ μεγάλη Τέχνη, ὅπου γίγαντες τοὺς ἐφτείαξαν ὡς ἀξεπέραστα ἀνθρώπινα πλάσματα αἰσθητικά.

Μήπως ὁ φτωχὸς τοῦ χριστιανισμοῦ ἢ ὁ προλετάριος τοῦ μαρξισμοῦ θὰ ἀνταχθοῦν στὸν ἐλεύθερο πολίτη τῆς Ἀθήνας; Θλιδερὲς ἀνθρώπινες φιγοῦρες, γιὰ νὰ σταθῇ ἡ ἀχαμνὴ κοσμοθεωρία τους, ἢ ὁποία στὸν πυρῆνα τῆς εἶναι οἰκονομίστικη καὶ καταναγκαστικὴ, καλύπτοντας μὲ τὴν τρίτη τῆς διάσταση, τὸν δόλο, τὴ μεγαλοσύνη τῆς Ἀρχαιότητος.

Εἶναι γεγονὸς, ὅτι ὠργίασε ἡ ἐβραιοχριστιανικὴ προπαγάνδα ὑπὸ τὶς μορφὲς τοῦ δυζαντινισμοῦ καὶ τῆς ρωμιοσύνης τὶς ἡμέρες τοῦ ξενόφερτου Πάσχα, ποὺ ἀντικατέστησε βίαια ἀσύλληπτες ἀπὸ τὰ δικά μας μυαλὰ ἀνοιξιάτικες γιορτὲς τῆς Ἀρχαιότητος. Θὰ πρέπει νὰ καταλάβουν οἱ γραικύλοι αὐτοί, ὅτι οὐδεμία διάσταση τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς ἀνέπτυξε ὁ χριστιανισμὸς ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνη τῆς καταπίεσης, τοῦ ἀμαρτήματος, τοῦ δόλου. Ψαρεύουν στὰ θολὰ νερὰ τῆς ἀπανταχοῦ χριστιανικῆς «κουλτούρας» συγκείμενης ἀπὸ νομπελίστες (τὸ βραβεῖο τῆς νιτρογλυκερίνης) ἕως θρησκευτικοὺς μουσικούς, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα ἐμπρὸς στὸν προμηθεϊκὸ Μπετόδεν, τὸν τιτάνα αὐτὸν τοῦ

πνεύματος, είναι ύποδεῃ. Κύριο χαρακτηριστικό τῆς προπαγάνδας τους εἶναι τὸ ἀνύπαρκτο ὑπερέραν τῆς μεταφυσικῆς, ὅπου ἡ ἀνικανότης των γιὰ παραγωγή πολιτισμοῦ λέει ὅ,τι θέλει, ἀντλώντας ἀπὸ παραποιημένες πρωτογενεῖς ἀρχές. Ὑποκρίτουν τὸ πολιτισμικὸ ὀλοκαύτωμα ποὺ διέπραξαν ἐναντίον τῆς Ἀρχαιότητος «χωρὶς περισκεψιν», ἀμετανόητοι. Δὲν ξέρω, ποῦ βρῆκαν τὴν Τέχνη, τὴν Φιλοσοφία καὶ τὴν Ἐπιστήμη καὶ τολμοῦν νὰ τίς συμπεριλαμβάνουν στὴ μεταφυσικὴ τους παράκρουση. Λένε γιὰ διάφορα τάχα μεγάλα κομμάτια ἐκκλησιαστικῶν γραπτῶν. Ἐχουν συνείδηση τῆς ἔστω καὶ ἐλάχιστης διασωθείσης Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας, μὲ τὴν ὁποία οὐδεμία σύγκριση μπορεῖ νὰ γίνη; Θρησκευτικὴ μισαλλοδοξία, μικρόνοια καὶ ὅ,τι ἄλλο ὑποδεέστερο μπορεῖ νὰ στηρίξη τὴν κοσμοθεωρία τους; Ὅμως ποιὸς τοὺς στηρίζῃ «ἀπὸ πίσω», ἐνῶ ἐμεῖς ποτὲ δὲν ἔχομε τὴν εὐκαιρία νὰ ποῦμε τὴν ἀποψὴ μας στὰ δημόσια δῆματα;

Θὰ κάνουν πίσω; Ποτέ, ἐπεξεργάζονται φοβερὰ πράγματα· βέβαια τὸ μίσος τους, ἀκρογωνιαίος λίθος τοῦ ψυχισμοῦ τους, τοὺς ὠθεῖ μέχρι τὸ θάνατο, προκειμένου νὰ μὴ παραδεχθοῦν τὸν πολιτισμὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος. Ἀλλωστε ὁ Φρόνυτ περίτρανα ἀποκάλυψε τὴ βρώμα τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ὅπως τὴν κατάντησαν, τὴ βρώμα ποὺ εἶναι ἐγγενὴς καὶ ἀπαράδρατη λόγω κατασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου· ἡ ἀξία ἐνὸς πολιτισμοῦ φαίνεται ἀπὸ τὸ πόσο τὴν ἀντιρροπεῖ: δὲν ἐξαιλείφεται ἀλλὰ τιθασευμένη ἀποτελεῖ στοιχεῖο κινήσεως. Σοφώτατη ἀντίληψη τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος, ποὺ εἶχε καταλάβει ὅτι τὰ πρωτογενῆ στοιχεῖα ποὺ μᾶς συγκροτοῦν δὲν ἀναμιγνύονται αὐτὰ καθ' αὐτὰ μὲ ἐμᾶς, παρὰ μόνο μὲ τίς συγκρούσεις των, ἔτσι δὲ ἀποφεύγεται τὸ τέλμα· καὶ εἶναι αὐτὸ ποὺ εἶπε ὁ Ἡράκλειτος: «τὰ πάντα ρεῖ...». Μετὰ ἀπὸ ὅλη αὕτὴ τὴ μεγαλοσύνη, ἐσὺ κράτα ἓνα κιλὸ οὐράνιο καὶ σκάστο στὸ συμπαντικὸ πανηγύρι τῆς ντροπῆς, ὅταν ὁ Ἥλιος κάνῃ αὕτὴ τὴ δουλειὰ δισεκατομμύρια χρόνια τώρα καὶ μάλιστα σὲ ἄφθαστη ποιότητα μπρὸς στὴν χοντροκοπιὰ τῶν δικῶν μας ἐκρήξεων.

Ὁ «Δαυλὸς» ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὰ ἔχει ἐντοπίσει αὐτά, λέγοντας ὅτι ἡ γνώση δὲν παρέχεται μέσα ἀπὸ καμμιὰ ὁμαδοποίηση, ὀργάνωση, ἐταιρεία, κόμμα, σύλλογο, παρεοῦλα κ.λπ. Μόνον ἀπὸ ἓνα προηγμένο καὶ ἐλεύθερο ἄτομο, ποὺ θὰ εἶναι ἱκανὸ γιὰ τὴν ἀλήθεια, γενικὰ χωρὶς προσδιορισμούς, μπορεῖ νὰ προκύψῃ κάτι. Ἡ Ἀρχαιότης εἶναι νυγμὸς καὶ ὄχι καλούπι ἢ δόγμα.

Παντελῆς Γλᾶρος

Πρὸς Θεοῦ, ὄχι διχασμός!

Ἐμπρὸς λοιπόν, σηκώστε το! Δὲν εἶναι βαρὺ. Δὲν εἶδατε τὸν «μεγάλο» στὸ συλλαλητήριο, πῶς τὸ σήκωσε καὶ τὸ κοννοῦσε πέρα-δῶθε, λὲς καὶ θρискόταν σὲ ντέρμπυ; Ἐπίτηδες ἔστειλε καὶ τοῦ τό 'φεραν ἀπὸ τὴν Ἀγία Λαύρα, γιὰ νὰ κάνῃ τζεοτσελέ. Μὰ ναι! Δὲν ἀπατάσθε, αὐτὸ εἶναι. Αὐτὸ ποὺ κάποτε σήκωσε καὶ ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός. (Τώρα βέβαια σιγὰ νὰ μὴν τὸ σήκωσε καὶ ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Νορδηγός, ἀλλὰ ἐσεῖς αὐτὸ θὰ πιστεύετε.) Ἄλλωστε μὲ τέτοιον εἶδονς κολοκύθια περὶ Ἀγίων Λαυρῶν, Κρυφῶν Σχολειῶν, «Θελημάτων Θεοῦ» καὶ ἄλλων τεκμηριωμένων ἱστορικῶν παραμυθιῶν σᾶς πιπιλάω τὰ μυαλὰ τόσα χρόνια. Ὑπακούστε λοιπόν, πρὶν πάθω ταπεινοκρανίωση (καλὸ!) καὶ πάψτε νὰ ἀκοῦτε τοὺς «ἀνόητους» καὶ «ἀνιστόρητους», ποὺ σᾶς διχάζουν ἀποκαλύπτοντας αὐτὰ ποὺ ἐγὼ ἐπιμελῶς ἀποκρύπτω καὶ παρασιωπῶ, γιὰ νὰ σᾶς κρατῶ στραβ..., παρὸν ἐνωμένους.

Γι' αὐτὸ σᾶς λέω, ἀδελφία μου, ἀλήτες, πουλιά, ἀπομονώστε καὶ ἀγνοήστε τοὺς ξεπουλημένους προδότες, ποὺ προσβάλλουν τίς πατροπαράδοτες πεποιθήσεις τοῦ ρωμαίου γίνεσθαι. Τραγουδήστε μαζί μου, ὅπως τὰ κατηχητόπουλα, «ἀδελφωμένοι καὶ ἐνωμένοι μαζί θὰ προχωροῦμε». Διαβάστε καὶ κανένα ἄλλο ἔντυπο, ἀπ' αὐτὰ ποὺ κυκλοφοροῦν στὴν πιάτσα τελευταίως. Τοῦ ἐνὸς μάλιστα ὁ ἐκδότης, ἄλλοτε ἀπηνὴς διώκτης τοῦ θεοκρατισμοῦ, μετεστράφη ὡς νέος Σαοὺλ καὶ «εἶδε τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἔλαβεν πνεῦμα ἐπουράνιον» καὶ ἐπεδόθη μετὰ μανίας στὸν ἐνωτικὸ ἀγῶνα. Θαῦμα, ἀδελφοί μου!

Μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ γεγονὸς τύφλα νὰ ἔχη τὸ θαῦμα μὲ τὴν αἰμορραγοῦσα εἰκόνα στὴν Κηπούπολη (κι ἀπὸ 'κεῖ καλὰ τὰ 'κονομήσαμε, δόξα Σοι ὁ Γιαχβέ!). «Τὸ πλῆθος φύσει ἀνδραποδῶδες», ὅπως ἔλεγε κι ὁ μυριαναθεματισμένος Ἀριστοτέλης. Κι αὐτὸ ἐγὼ τὸ γνωρίζω καλὰ καὶ πράττω ἀνάλογα μὲ τίς περιστάσεις. Ἐσεῖς βέβαια δὲν τὸ συνειδητοποιεῖτε, ἀλλὰ δὲν πειράζει, φτάνει ποὺ τὸ συνειδητοποιῶ ἐγὼ καὶ σᾶς βάζω στὸ σωστὸ δρόμο. Τὸ δρόμο ποὺ ὠδήγησε στὴν ἱστορικὴ ζύμωση Ἑλληνισμοῦ-Χριστιανισμοῦ. Μετὰ τὴ ζύμωση, ὡς γνωστόν, ἐπακολούθησε τὸ ψήσιμο σὲ σιγανὴ φωτιά ἐπὶ αἰῶνες, γιὰ νὰ φτάσουμε σήμερον νὰ ἀπολαμβάνουμε τὸν γλυκύτατον ἄρτον τῆς Ρωμοσύνης τὸν ἐπιούσιον.

Γι' αὐτὸ λοιπὸν ὄχι διχασμός. Μὴν πέσετε στὴν παγίδα τῶν ἐπιτήδειων. Γιὰ νὰ τὴν ἀποφύγετε, σᾶς συνιστῶ τρεῖς δοκιμασμένους τρόπους: μὴν σκέπτεσθε, μὴν ἐρευνᾶτε καὶ μὴν ἁμαρτάνετε ἀσχολούμενοι μὲ ὁτιδήποτε ποὺ δὲν συνάδει μὲ τὸν ἑλληνοχριστιανισμό. Προπάντων νὰ ἀκοῦτε τοὺς λόγους τοῦ μεγάλου (κυκλοφοροῦν καὶ σὲ βιντεοκασέττα μὲ τέσσερα μὲν κονιόνια). Τηρήστε λοιπὸν αὐτὰ τὰ ἀπλᾶ καὶ ὀλίγα, γιατί, ἐὰν ἀλλάξετε νοοτροπία καὶ μυαλὰ, δὲν γλυτώνετε οὔτε ἐσεῖς ἀπὸ τὸ ἐπερχόμενο σφυροκόπημα τῶν ἐνωτικῶν μου κατηχητῶν καὶ κατόπιν οὔτε ἐγὼ ἀπὸ τὸ

Σάρωθρον

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΟΥΡΑΝΙΑ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΗ, *Τὰ Μυστήρια τῶν Ἑλλήνων*

Τὸ βιβλίον «Τὰ Μυστήρια τῶν Ἑλλήνων. – Μῦθος καὶ Λόγος στὴν Προχριστιανικὴ Ἑλλάδα» τῆς Οὐκρανίας Τουτουντζῆ, διδάκτορος Κοινωνικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, ἀποτελεῖ ὀξυδερκῇ διείσδυσι στὸν προχριστιανικὸν συμπαντικὸν μοναδικὸν πολιτισμὸν τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν ὑψιπετῶν διανοητῶν τους. Ἡ ὠριμότης καὶ περιγραφικὴ ἱκανότης τῆς ἀναδεικνύει μὲ ἀπλότητα καὶ παρρησία τὸν Ἑλληνισμό, ποὺ ἐλευθέρωσε τὸν ἄνθρωπο μελετῶντας τὴν φύσιν, φιλοσοφῶντας δι’ ἐμπνευσμένων φυσικῶν καὶ λοιπῶν φιλοσόφων καὶ διανοητῶν. Μὲ τὰ Μυστήρια, τοὺς θεοὺς καὶ τὶς ἀλληγορίες τους, τοὺς ἡμιθέους καὶ ἥρωές τῆς διέλυσε τὴν πνευματικὴν σύγχυσι, τὴν ἀγνοίαν, τὴν βαρβαρότητα καὶ τὶς προλήψεις. Ὁ Ἑλληνικὸς Μῦθος καὶ ὁ Λόγος ἐδίδαξαν, ὅτι γέννησις, θάνατος καὶ ἀναγέννησις εἶναι ἀλληλουχία τῆς ζωῆς. Τὸν θάνατον ὁ Ἕλλην ἀντιμετώπιζε ὡς φυσικὴν διαδικασίαν. Ἡ φιλοσοφία καὶ τὰ Μυστήρια ἦσαν «*παιδεῖα θανάτου*». Ἀπελάμβανε τὴν Μητέρα Φύσιν, κατενόει τὸ μεγαλεῖο τοῦ Ἑρῶτος Φάνητος, τοῦ δημιουργοῦ τῆς ἁρμονίας καὶ ἰσορροπίας τοῦ σύμπαντος. Ἦτο λάρης τοῦ ὠραίου καὶ ἀληθοῦς. Δημιούργησε τὶς ἐπιστῆμες, ἐλάτρεψε τὶς Μοῦσες, ἔζη ἀπολλώνια καὶ διονυσιακά.

Αὐτὸν τὸν πολιτισμὸν ἰσοπέδωσαν μανιασμένοι ἄξεστοι κήρυκες, ἐπελθούσης νέας τότε τάξεως, ὑποκινούμενοι ἀπὸ πνευματοκτόνου βαρβαρότητα δογ-

Τὰ ἱερὰ λείψανα τῆς δεισιδαιμονίας

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Τὸν τέταρτον αἰῶνα μ.Χ. ὁ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς ἔγραφε στὸν ἅγιον Ἰερώνυμο: «**Ἐχουμε ἀνάγκη ἀπὸ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερους μύθους, γιὰ νὰ μπορούμε νὰ ἐντυπωσιάζουμε τὸν ὄχλον. Ὅσο λιγώτερο καταλαβαίνει ὁ ὄχλος, τόσο πιὸ ἐνθουσιώδης γίνεται. Οἱ Πατέρες καὶ οἱ Δάσκαλοί μας δὲν ἔλεγαν πάντοτε τί σκέφτονταν, ἀλλὰ ἔλεγαν αὐτὸ ποὺ τοὺς ὑπαγόρευαν οἱ συνθῆκες καὶ οἱ ἀνάγκες.**»

Ὁ δὲ ἐπίσκοπος Συνέσιος τὸ 400 μ.Χ. ἔγραφε: «**Ὁ λαὸς ζητάει ἐπίμονα νὰ τὸν ἐξαπατᾷ, ἀλλιῶς δὲν μπορεῖς νὰ κάνης τίποτα μ’ αὐτόν.**»

Στὸ βιβλίον του «*Ἀρχαῖες Ἐπιδιώξεις στὸν Χριστιανισμό*» ὁ Γιώργος Σιέττος γράφει: «*Ἡ Βυζαντινὴ Ἐκκλησία κατώρθωσε νὰ συγκεντρώσῃ στὴν Κωνσταντινούπολιν τὰ σπάργανα τοῦ Χριστοῦ, τὸ πον-*

ματική. Τὸν κόσμον μετέτρεψαν σὲ ἀνθρωποειδῆ καὶ «δούλους τοῦ Θεοῦ». Καταστρέφουν ἔκτοτε τὴν Φύσιν, ἀπαγορεύουν τὴν ἐλεύθερη σκέψιν, τὴν φιλοσοφικὴ ἐνατένισιν τῆς ζωῆς, προβάλλουν τὴν ἀσχήμια, ἐπιβάλλουν ἀντὶ τοῦ κάλλους ἀνατριχιαστικὰ τερατοουργήματα.

Διὰ τοῦ ἔργου τῆς ἡ συγγραφεύς, τολμηρῇ στίς κρίσεις τῆς, δίδει ὅσες ἡδυνήθη νὰ συλλέξῃ πληροφορίες περὶ τῶν Ἑλευσινίων Μυστηρίων καὶ συμβολισμῶν των. Παραθέτει ἀποσπάσματα καίρια Ἑλλήνων διανοητῶν, ποὺ ἀνατρέπουν διαστρεβλώσεις δογματικῶν περὶ Ἑρωτος, αἰτίου συμπαντικῆς ἰσορροπίας καὶ ἁρμονίας, δίδει τὴν ἀληθῆ ἐννοια λέξεων, ὀνομάτων, ἀλληγοριῶν καὶ τὴν βαθεῖαν σημασίαν των. Θὰ ἡδύνατο νὰ δώσῃ τὴν πεμπτουσίαν τῶν Ἑλληνικῶν Μυστηρίων διὰ τῆς φράσεως τοῦ Πλούταρχου στὰ «Ἡθικά» του: «Αἱ Μοῦσαι προέρχονται ἐκ τοῦ μυεῖν, ποὺ σημαίνει τὸ διδάσκειν τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα». Οἱ ἀπόψεις τῆς περὶ τούτων ἐγγίζουσιν τὴν ἀλήθειαν.

Θὰ ἡδύνατο ὅμως νὰ διαφωνήσῃ κάποιος πρὸς τὴν ὑπ' αὐτῆς παρὰθεσιν ἀρχαίων κειμένων διὰ κεφαλαίων γραμμάτων, διότι ἡ ἔλλειψις τῶν σημείων στίξεως δυσχεραίνει τὴν κατανόησιν των ὑπὸ πλείστων ἀναγνωστῶν πλήν τῶν πολὺ πεπαιδευμένων. Ἀριστα θὰ ἔπραττεν, ἂν στὴν ἐλπιζομένην δευτέραν ἔκδοσιν τὸ μὲν νὰ παραθέτῃ τὰ ἀρχαῖα ἀποσπάσματα μὲ τὰ σημεῖα στίξεως των, τὸ δὲ νὰ προσθέσῃ τὴν ὑφ' ἡμῶν ἐρευνηθεῖσα σημασίαν τῆς διασωθείσης ἑλληνικῆς φράσεως τῶν Μυστηρίων «κόνξ ὁμ πάνξ» εἰς ὅλον τὸν πλανήτην ὀλίγον παρηλλαγμένην (ὡς Ἰνδικὴν «κάνσα ὁμ πάνσα», τῶν Μάγιας τῆς Ἀμερικῆς «κόνεξ ὁμον πάνεξ» καὶ τῶν Κινέζων «Kung Fou Ciou»). Οἱ δύο φράσεις, ἀπεδείξαμε, ὅτι σηματοδοτοῦν τὴν ἑναρξιν τῶν Μυστηρίων (ὁρᾶτε ἀνακοίνωσίν μας εἰς τεῦχος «Δαυλοῦ» ἀρ. 215, μηνὸς Νοεμβρίου 1999,

κάμισό Του, τὴν ζώνη Του, τὰ σαντάλια Του, τὸν χιτῶνα ποὺ Τοῦ ἀφῆρεσαν στὸν Γολγοθᾶ, τὸ σεντόνι ποὺ Τὸν τύλιξαν· τὸ αἷμα Του διατηρήθηκε σ' ἓνα φιαλίδιο. Τὰ ὄργανα ποὺ χρησιμοποίησαν γιὰ τὸ μαρτύριό Του, βρέθηκαν ὅλα ἢ σχεδὸν ὅλα. Ὁ Τίμιος Σταυρός, τὰ καρφιά, τὸ ἀκάνθινο στεφάνι, ὁ σπόγγος, τὸ σίδερο τῆς λόγχης, ὁ στύλος τῆς μαστίγωσης, ἡ σανίδα πάνω στὴν ὁποία τοποθέτησαν τὸν Κύριο ὅταν τὸν κατέδασαν ἀπὸ τὸν Σταυρό, ὅπου μπορούσε νὰ διακρίνῃ κανεὶς τὰ δάκρυα τῆς Μάνας Του “λευκὰ σὰν σταλαγματιεὺς λαμπάδας”, καὶ ὅλα αὐτὰ 300 ἢ 400 χρόνια μετὰ τὴν Σταύρωσι. Ἡ ἁγία Ἑλένη μετὰ ἀπὸ 320 χρόνια ἀπὸ τὴν Σταύρωσι τοῦ Χριστοῦ ἐπῆγε στὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ μὲ ἀνασκαφὲς ἐκεῖ ποὺ ὑπετίθετο ἐσταυρώθη ὁ Χριστός, μέσα σὲ πληθὺς θαμμένων καὶ σάπιων ἀπὸ τὰ χρόνια σταυρῶν “διάλεξε” ἓναν, τὸν ὁποῖο καθιέρωσε “Τίμιον Σταυρὸν” τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς ὁ σταυρὸς ἀκόμη προσκυνεῖται ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς μέχρι σή-

σελ. 13603-13605). Ἐρευνηθεῖσαι καὶ ἐρμηνευθεῖσαι ἀποτελοῦν τὴν μόνην γνωστὴν ἀπόρρητον πλευρὰ τῶν τελετῶν τῶν Ἑλληνικῶν Μυστηρίων. Ἴσως ἀποτελέσουν τὸν μίτον ἀποκαλύψεως καὶ ἄλλων ἀπορρήτων τῶν Μυστηρίων. Πεποίθησίς μας εἶναι, ὅτι στὰ Ἑλληνικὰ Μυστήρια κατὰ τὴν μύσιν καὶ μετὰ ταύτην «ἐδιδάσκοντο τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα» ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον.

Τὰ Ὀρφικὰ κείμενα, παρατηροῦμε, ἀποκαλύπτουν βαθυτάτην γνῶσιν τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ παντὸς ἐπιστητοῦ. Τὴν μεγίστην σημασίαν τῶν ἀπεκάλυψεν ἀρνητικῶς ἡ ἐξαφάνισις τῶν ὑπὸ τῶν ἑξουσιαστῶν. Τὸ μένος τῶν κατ' αὐτῶν εἶναι προαιώνιον καὶ συνεχίζεται. Θὰ πρέπει νὰ ἐπισημανθῇ ἡ ὑπὸ τῶν Γεφυραίων δολοφονία ὅχι τοῦ ἀληθοῦς τυράννου Ἰππίου, ἀλλὰ τοῦ διανοητοῦ Ἰππάρχου. Ὁ Ἰππαρχος, ὡς ὁ πατήρ του Πεισίστρατος διέσωσε τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη μέχρις ἡμῶν, συνέλεγε τὰ «Ὀρφικά». Τὸ ἔργον διαίως διεκόπη διὰ τῆς δολοφονίας του. Οἱ Γεφυραῖοι, σεξουαλικῶς ἀνώμαλοι, δὲν ὑπῆρξαν τυραννοκτόνοι, ὡς λέγει καὶ ὁ Θουκυδίδης, ἀλλὰ πνευματοκτόνοι «Ὀρφεοκτόνοι». Δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμε πλήρη γνῶσιν περὶ τῶν Ὀρφικῶν δοξασιῶν. Ἀλλὰ καὶ ὅσα στερεότυπα ἐκ τῶν διασωθέντων ὑπῆρχον σὲ ἄλλες ἐκδόσεις καὶ τῆς Λειψίας περιέργως ἐξηφανίσθησαν ἀπὸ προσώπου γῆς. Συνεπῶς πᾶσα περὶ Ὀρφικῶν διδασκαλιῶν κρίσις ἐγένετο κατ' εἰκασίαν. Μεγίστην στὴν ἀνθρωπότητα ὑπηρεσίαν προσέφερεν ὁ Ἰωάννης Πασσᾶς. Ὡς μοῦ ἐγνώρισεν, ἐκλήθη ὑπὸ γέροντος Κέλτου, ὅστις ἐξήγαγε συγκεκινημένος ἐκ τοῦ χρηματοκιβωτίου του καὶ ἐνεχείρισε ἀρίστην ἐκδοσιν Λειψίας τῶν «Ὀρφικῶν» τοῦ ἔτους 1829, φωτοτυπία τοῦ ἐξωφύλλου τῆς ὁποίας ἔχει στὴν σελ. 131 τῶν «Ὀρφικῶν» του. Ταύτην ἐπεξεργάσθη μὲ φιλολόγους καὶ τὸν ἀστρονόμον Κωνσταντῖνον Χασάπην καὶ ἐξέδωσεν, τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι,

μερὰ ὡς τοιοῦτος, δίχως νὰ ὑπάρχῃ ἀπόλυτη βεβαιότητα ὅτι εἶναι ὁ σταυρὸς ποὺ σταυρώθηκε ὁ Χριστός. Ἡ γυναῖκα τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου Β' Εὐδοξία κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ προσκυνήματός της στὴν Ἱερουσαλὴμ ἀνεκάλυψε μία εἰκόνα τῆς Μαρίας, ποὺ τὴν βεβαίωσαν ὅτι τὴν εἶχε ζωγραφίσει ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. Ἡ δὲ ἀδελφὴ τοῦ Θεοδοσίου Β' Πουλχερία προμηθεύτηκε τὸν μανδύα τῆς Παρθένου. Ἀπὸ τὴν Παναγία διατήρησαν τὸ γάλα Της, τὸν χιτῶνα, τὴν ζώνη καὶ τὸν μανδύα Της. Ὅλα αὐτὰ ἀνεκαλύφθησαν 300-400 χρόνια ἀργότερα.»

Στὰ χέρια τῶν διαφόρων ἐκκλησιῶν βρίσκονται δεκαεπτὰ (17) πετσάκια τῆς “Περιτομῆς” τοῦ Χριστοῦ. Ἡ τράπεζα ποὺ εἶχε χρησιμοποιήσει ὁ Χριστὸς γιὰ τὸν Δεῖπνο τῆς Μεγάλης Πέμπτης βρισκόταν καὶ στὴν Ἁγία Σοφία καὶ στὴν ἐκκλησίᾳ τῆς Παρθένου Πατρικίας. Ποιὰ ἄραγε νὰ ἦταν ἡ ἀληθινή; Ἕνας πάπας κατώρθωσε καὶ ἔφερε

μέ γενικὴν ἰδικήν του Εἰσαγωγὴν, ἐρμηνευτικὰ σχόλια κ.λπ. Δι' αὐτῶν ἀναδιερθερώθη ἡ Ἑλληνικὴ καὶ Παγκόσμιος Ἱστορία. Σημειωτέον, ὅτι ὁ Ἰωάννης Πασσᾶς ἀπὸ τοῦ 1922 ἔχει παρουσιάσει ὀγκῶδες σημαντικὸν ἱστορικὸν καὶ φιλοσοφικὸν συγγραφικὸν ἔργον, ὡς καὶ τὸ περιοδικὸν «Ἡλιος» καὶ τὴν «Ἐγκυκλοπαίδειαν τοῦ Ἡλίου» εἰς 2 ἐκδόσεις. Ὅμως στεντορεῖα τῇ φωνῇ παρετήρει, «Γεωργανᾶ, ὅ,τι ἔγραψα μέχρι σήμερα εἶναι μηδὲν πρὸ τοῦ ἔργου μου τῆς ἀποδόσεως τῶν Ὁρφικῶν κειμένων στὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ σημασία τους εἶναι καταλυτικὴ. Αὐτὸ ἀναγνωρίζω σπουδαῖο».

Πλεῖσται χρονολογήσεις τῆς συγγραφῆς εἶναι λανθασμέναι, διότι ἠκολούθησε τὴν αὐθαίρετὴ χρονολόγησιν τοῦ ἐξουσιασμοῦ πρὸς συρρίκνωσιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ Προϊστορίας, ἀποσιωπῶντος ἱστορικὰς μαρτυρίας ἀμάχητες καὶ συμπεράσματα τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης. Ὁ Ἕλλην ἀρχαιολόγος Σάμψων εἰς μελέτας καὶ ἐκπομπὰς του ἀπεκάλυπεν, ὅτι ἤδη τὸ 9.000 π.Χ. διέσχισαν ἑλληνικὰ πλοῖα τὴν Μεσόγειον, βάσει ἀδιασείστων εὐρημάτων. Ἀπολεσθέντων ὁμως ἐκ τοῦ κατακλυσμοῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ καταστραφέντων τῶν γραπτῶν μνημείων, οἱ Αἰγύπτιοι ἐκαπηλεύθησαν τὴν ἐπιστήμην, ποὺ ἐνεφάνισαν ὡς ἰδικήν των!

Περαίνων θεωρῶ σημαντικὴν τὴν συγγραφὴν αὐτὴν, ποὺ ἐντάσσεται στὴν ἀφύπνισιν τῶν κατὰ Ἰσοκράτην Ἑλλήνων σὲ ὅλην τὴν Ὑδρόγειον δι' ἀναλόγων ἔργων καὶ δημοσιευμάτων, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἐπερχομένην χινοστιβάδα, ποὺ θὰ ἰσοπεδώσῃ τὴν παγκόσμια ἀθλιότητα τῶν ἐξουσιαστῶν, ποὺ καταδυναστεύουν τοὺς λαοὺς.

Κωνσταντῖνος-Εὐστάθιος Γ. Γεωργανᾶς

ἀπὸ τὴν Βηθλεέμ στὴν Γένοβα μέσα σὲ μιὰ μποτίλλια λίγη «ἀνάσα» τοῦ Ἰησοῦ.

Ἡ Βυζαντινὴ Ἐκκλησία χρωστοῦσε ἓνα μεγάλο μέρος τῆς ὑλικῆς τῆς εὐημερίας σ' αὐτὴ τὴ θαυμαστὴ ἀπόκτηση τῶν ἱερωτέρων λειψάνων τῆς χριστιανοσύνης. Ὁ βυζαντινὸς κληρὸς ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ ἐκμεταλλεύεται ὅσο μπορούσε πιὸ πολὺ τὴν εὐπιστία τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸ τὸ ἔκανε, γιατί, ὅπως καὶ ὁ κληρὸς τῆς Ρώμης, εἶχε πλήρη συναισθησὴ ὅτι ὁ θρησκευτικὸς ζῆλος τῶν μαζῶν δὲν θὰ μπορούσε νὰ τροφοδοτῆται μόνο ἀπὸ τὴν προπαγάνδα τῶν διδασκάλων τῆς θρησκείας ποὺ ὑπηρετοῦσε. Αὐτὸ ἦταν ἰδιαίτερα ἀληθινὸ γιὰ τὸ Βυζάντιο, ὅπου ἡ προτέρα θρησκεία παρέμεινε ἰσχυρὰ ριζωμένη στὰ λαϊκὰ στρώματα πολὺ καιρὸ ὥστε ἀπὸ τὸν ἐπίσημο θρίαμβο τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Μὲ ἐκτίμησι

Γεώργιος Χατζησταυρίδης

Ὁρλάντο, Φλώριδα, ΗΠΑ

Ι.Κ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ, *Μεταξὺ Ὀθωμανικῆς Κυριαρχίας καὶ Εὐρωπαϊκῆς Πρόκλησης*

Μιά ιστορική μελέτη, πού μὲ αὐστηρὰ ἐπιστημονικὰ κριτήρια πραγματεύεται τὴν πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ κατάσταση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας. Ὁ Ἑλληνισμὸς γιὰ τέσσερις αἰῶνες εὐρέθη μεταξὺ δύο ἰσχυρῶν μεγεθῶν: τῆς Ὀθωμανικῆς κυριαρχίας καὶ τῆς πραγματικότητας πού δημιούργησε ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Εὐρώπης ἀφ' ἑτέρου, πού ἀναγεννημένη καὶ στηριγμένη στὴν κλασσικὴ Ἑλλάδα προχωροῦσε σὲ ἐντελῶς νέους δρόμους. Ἡ παρούσα μελέτη λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τῆς ὅλα τὰ δεδομένα πού ὠδήγησαν στὴν σταδιακὴ ἀφύπνιση τοῦ Γένους καὶ στὴν πορεία του πρὸς τὴν Ἀνεξαρτησία. Δίνει τὸ ἀναλογοῦν βάρος στὴν εὐρωπαϊκὴ στάση, στὴ φύση τῆς Ὀθωμανικῆς ἐξουσίας, στὸν παροικιακὸ Ἑλληνισμό, στοὺς Δασκάλους τοῦ Γένους, στὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ συγγραφέας προχωρεῖ σὲ βαρυσήμαντες ἐπισημάνσεις, χωρὶς ὅμως νὰ τὶς αἰτιολογῇ σαφῶς καὶ ἐπαρκῶς. Λόγου χάριν, μολονότι διαπιστώνει πῶς, ἐνῶ ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, Ἰθῆρες, Σλάβοι, Ἀρμένιοι, «ἀποκαλοῦνταν κατὰ κανόνα μὲ τὰ ἐθνικά τους ὀνόματα, οἱ ἑλληνόφωνοι Ὁρθόδοξοι (σ.σ. Ἕλληνες Ὁρθόδοξοι) ἦταν οἱ μόνοι πού ὀνομάζονταν *Ρωμαῖοι*...», ἐν τούτοις δὲν ἐπισημαίνει πῶς αἰτία τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ φαινομένου εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ὁ Βυζαντινὸς Χριστιανισμὸς εἶχε δαιμονοποιήσῃ ἢ καὶ ἀφανίσει ἀπὸ προσώπου γῆς τὶς λέξεις «Ἑλληνας» καὶ «Ἑλλάς», μὲ νόμο πού προέβλεπε ποινὴ θανάτου γιὰ ὅσους χρησιμοποιοῦσαν τὶς λέξεις αὐτές (τὸ ἀδίκημα: «ἐπὶ ἑλληνισμῶ»).

Ἡ ἄλλοι ἐπισημαίνει, πῶς ἡ περίοδος τῆς Τουρκοκρατίας εἶναι παρθένος ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς ιστορικῆς ἔρευνας, χωρὶς νὰ ἀποσαφηνίσῃ τὸν λόγο. Κι ὁ λόγος εἶναι, πῶς ὁ μῦθος τοῦ «Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ», πού πλάστηκε μετεπαναστατικῶς, γιὰ νὰ στηρίξῃ τὴν ἐπίσημη ἰδεολογία τοῦ Ἑλλαδικοῦ κρατιδίου, μὲ τὴν ἀπρόσκοπτη ιστορική μελέτη θὰ καταρρεύσῃ ὡς χάριτος πύργος ψεύδους καὶ διαστρεβλώσεως τῆς Ἱστορίας.

Π.Α. Κουβαλάκης

ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΑ:

• Στὸ τεῦχος 231, Μάρτιος 2001, στὸ ἄρθρο τοῦ κ. Β. Μαυρομιάτη μὲ τίτλο: «*Ἀγία Λαύρα. Κρυφὸ Σχολεῖο κ.λπ. ψεύδη τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ ἰδεολογήματος*», σελ. 14771, στὸν πρῶτο στίχο τοῦ κειμένου τὸ ἐπώνυμο «Μισυρλῆς» νὰ διορθωθῇ σὲ «Μισύρης».

• Στὴ σελίδα 14772 τοῦ τεύχους 231, στὸν ἔβδομο στίχο τῆς ἀριστερῆς στήλης ἡ λέξις «Ἀτιδος» νὰ διορθωθῇ σὲ «Ἀπιδος».

• Στὴ σελίδα 14811 τοῦ τεύχους 231, στὸν πρῶτο στίχο τοῦ εἰσαγωγικοῦ κειμένου τοῦ ἁρθρου ὑπὸ τὸν τίτλο «*Δύο Ἕλληνες “πρόδρομοι” τῆς σημερινῆς ἐπανελλήνισσης*» ἡ λέξις «ἀφωτιστῆς» νὰ διορθωθῇ σὲ «διαφωτιστῆς».